SĂ NU ISPITIM PE DUMNEZEU

—Adrian B. COSMA—

Revoluția culturală sovietică împotriva firii și tradiției românești ia un nou curs, în sensul unei "sincronii" între conducerile din R.S.R. și din Europa liberă, unde există de asemenea o conducere foarte riguroasă. Destul de vizibilă această sincronie, începută prin 1980, sau chiar puțin mai devreme, acum s'a dat total pe față ca și intențiile de "independență" ale regimului din R.S.R.

Pe zi ce trece trebue să învățăm tot mai bine că pentru România și Români nu există nici o iubire la cei care dau tonul propagandei mondiale dincoace de cortina de fier. Stim de asemenea tot mai clar că de 45 de ani încoace România este pedepsită din ce în ce mai rău, fără să explice nimeni de ce.

De ce nu iubește nimeni pe Români și nu se bagă de seamă că Românii sunt azi supuși la un genocid în majoritatea lor din țară și la etnocidul ireversibil ca minorități de patru milioane de oameni în afara granițelor României de azi? Românii nu au pe acest pământ nici o "rudă la Dumnezeu" de partea lor. Iar până la Dumnezeu îi mănâncă Sfinții. Pentrucă lumea se împarte în două: în Sfinți cu toate drepturile și Români cu nici unul, fiind considerați diabolici, cu toată istoria și cultura lor. Aceasta cu toate că prima liberare de sclavi din secolul trecut s'a făcut în Tările românești, unde aceștia trăiau ca în sânul lui Avram, binișor înaintea războiului de secesiune din țara fericirii, a libertății și a venirii unui "Mesia" care va fi votat iminent de Congres.

Toată lumea plânge pe Negrii din Africa de Sud. Dar dacă Românii din R.S.R. ar trăi ca populația neagră din Africa de Sud ar mai găsi un sens vieții lor pe pământ. Toată lumea plânge de mizeria oamenilor din Chile, dar orice refugiat din R.S.R. spune că dacă în R.S.R. ar fi ca în Chile nu ar fugi nimeni.

Orice inițiativă românească din lumea liberă este supusă unei anume inchiziții ca să se supună ca la poliție, dacă inițiatorii sunt de "origine sănătoasă". In categroia "sănătos" intră cel mai sigur orice foști complici ai regimului din R.S.R., adică nu simpli oameni care siguri de profesiile lor și le-au exercitat până când și-au dat seama că regimul este dușmanul oricărei capacități în orice domeniu, cultura însăși fiind în funcție de capriciile partidului. Așa se explică, de pildă, de ce fiul unuia din cei mai selecți generali ai noștri, ucis de comuniști, îndrăznind să aibă o idee de ecumenie patriotică a exilului a fost trimis la balamuc, iar intelectualii "comme il faut" îl disprețuiesc ca din podul cerului.

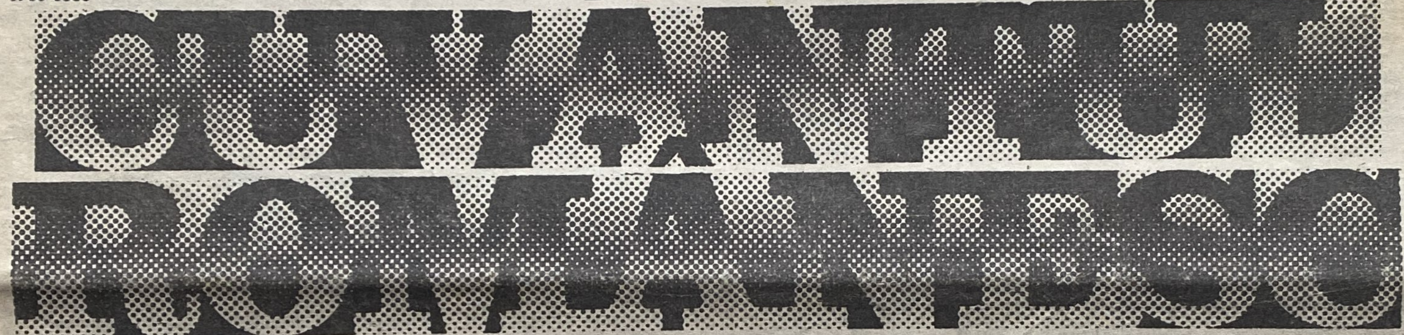
Toată propaganda împotriva a tot ce spune un cuvânt românesc în lume necenzurat de nici un complet de judecată al unui tribunal din cer, momentan instalat pe pământ, în perfectă sincronie Est-Vest, este fără îndoială bine susținută cu bani peșin. Cine dă acești bani? Românii care cu adevărat vor liberarea României și pentru Românii ei, într'un regim ales și împuternicit de majoritate, în nici un caz. Si ne gândim astfel la Românii din România, majoritarii care speră să vină ceasul libertății. Dar în afară de România nu mai e același lucru. In lumea liberă Românii au dreptul să-și spună ca un poet din acest secol: "Eu nu sunt eu și casa mea nu e casa mea". Pentrucă orice atitudine românească reală, nu simulată, e drastic cenzurată, cum spuneam mai sus. De ce? Pentrucă Românii intrați într'un regim de totală nesiguranță, și acasă și în exil, se află azi sub o dublă amenințare: aceea de a plăti despăgubiri pentru victime pe care nu le-au făcut, și de a tot ispăși crime făcute de alții, pentrucă Românii nu au făcut crime împotriva drepturilor omului nici întrecutul mai îndepărtat, cum se susține azi, nici în istoria contemporană, până în 1944.

Probabil în această acuzare ticluită de zeci de ani se află secretul persecuției Românilor, dela așa cum se zice pocit "eliberarea" din 1944, până azi. Unii sunt ispitiți să creadă că Dumnezeu Insuși s'a supărat pe Români. Cum răspunde Mavrogheni pandaliul unui boier care-i zicea că "s'o îndura Dumnezeu și de acest neam": "Dacă Dumnezeu se îndura de voi nu mă trimetea pe mine". Noi nu credem că Dumnezeu va trimite mâine pe cineva mai bun sau mai rău ca azi, pentrucă nimic din ce e rău azi nu vine dela Dumnezeu, ca el să aibă obligația de-a îndrepta atâtea răuri făcute de oameni. De aceea să spunem ca în Evanghelie: Să nu ispitim pe Dumnezeu. Dumnezeu nu este protectorul nostru național, ci creatorul întregii creaturi. Rămâne ca Românii să se arate demni de această Creație, și numai așa se poate cânta "Dumnezeu e cu noi". Niciodată Dumnezeu nu a spus chiar dacă s'a pretins așa ceva, ca în cazul foștilor rasiști, care nu rămân singuri pe lume, dar în nici un caz n'au nimic de-a face cu Românii: să piară toți afară de unii, pentrucă numai ei îl au pe Dumnezeu, care poate fi "clasă" sau "rasă".

Noi credem că mânturiea Neamului Românesc e tocmai în faptul că nu L-am ispitit niciodată declarându-L monopol exclusiv, nici în trecut nici în prezent. Cum să răpim noi lui Dumnezeu dreptul judecății de apoi, instalând-o pe pământ, cum învață marxismul?

ISSN
0705-8365

Pretul unui abonamet anual
25$/50DM



THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 14 Nr. 153 -IANUARIE 1989- PUBLICAȚIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

ȚARA

ÎN MIZERIILE DE IARNĂ

Eugen BÂRSAN

Din păcate și din nefericire, când te gândești la România de sub despotismul comunist, unul dintre lucrurile care-ți ating în chip înfiorător inima și cugetul sunt mizeriile în care ea se zbate și care-i fac faimă în lume. Faima mizeriilor. Astfel când auzim un străin că ar fi citit ceva în presă despre România, simțim o spontană întrerupere de respirație, fiindcă fără alte vorbe explicative intuim că tema nu poate fi decât una: România, țara mizeriilor. A unor mizerii de nedescris, extinse în grozăvia lor până la punctul în care au ajuns să atragă atenția lumii, ca una dintre marile drame omenești europene, aparținând acestui secol.

Intr'adevăr, în România de sub despotismul comunist n'a existat nici o clipă care să nu fi înfruntat într'un fel sau altul apăsarea mizeriilor și înfiorarea creată de ele. Mizeriile de-o clipă au devenit mizerii de zile, de săptămâni, de luni, de ani și până la urmă de-o viață cuprinsă în epoca a peste patru decenii. Din punct de vedere al gradului lor de afectare a ființei umane românești, toate au fost și încă continuă a fi extrem de grele. Când vine însă iarna, ele din grele devin teribile. Dacă în alte părți europene de lume liberă, oamenii intră în iarnă cu bucuria imensă a Crăciunului și a tradițiilor înviorătoare de viață legate de el, Românii au intrat în această iarnă înfiorați de groaza a ceea ce-i așteaptă. Groază mult justificată de pătimirile lor din iernile precedente. Ce-au îndurat ei în ele, este egal cu un fel de trecere anuală printr'un alt sector al iadului.

Deci, cu solistițiul de iarnă, a apărut, iarăși, acest iad al mizeriilor. Mizeria atotstăpânitoare cauzată de

Continuare in pag. 3

MITUL CONDUCĂTOR-CONDUCERE

—Al. BERCEANU—

La național-socialiști erzațul de idee forță se rezuma în două, nici măcar trei vorbe: "o națiune, un conducător". Ceea ce, după înmormântarea definitivă a național-socialismului a rimat într'o țară pentru moment uitată de Dumnezeu, cu "Președintele-România". "Președintele" se chiamă "conducător" și implicit România ar fi "condusă", ceea ce nu este adevărat pentrucă azi România este doar împinsă la prăpastie cu sila. Zisul Pr. din R.S.R. nu conduce pe nimeni și nimic ca să nu mai vorbim de jumătate și progenitură. "Conducerea" este altă căciulă decât ce se petrece în nefericita noastră țară unde sub căciula vizibilă se ascunde altă minte decât a unuia care nu are nici una. Sub căciula căzăcească se ascunde nu se știe ce. Vizibil România are un "conducător", ceea ce e foarte rău, are un "partid", ceea ce este și mai rău, și are un "guvern" de fudulie, ceea ce este o sinteză a celorlalte rele.

Românii liberi nu au nici o fantasmă "conducere-conducător", ceea ce e foarte bine, nu au nici un "partid", ceea ce este și mai bine, nu au nici un "guvern" ceea ce dă sinteza celorlalți doi "bine". Dacă zbirii criminali din R.S.R. nu au nici o urmă de vreo "conștiință", nici Românii liberi în covârșitoarea lor majoritate, adică aproape toți cu unele mici excepții scoase dela naftalină, nu au falsa "rea conștiință" a vreunui război socotit "nedrept" și în care nu au făcut crime împotriva umanității, cum ar vrea să convingă unii această majoritate, confundându-ne cu rea credință și metodic cu alții.

Care "unii"? Sunt aceștia un guvern "invizibil"? Nu știm, pentrucă nu suntem spiritiști ca să vedem invizibilul de sub ce se petrece în țară după cum nu avem nici un Sherlok Holmes capabil să "deducă" vreun invizibil care persecută Românii liberi. Ajunge însă o "deducție" din ceea ce se vede. In definitiv nici Sherlok Holmes nu "deducea" vorbind cu spiritele ci cu ajutorul lupei și al raționamentului.

Este mai mult cert că între Românii liberi nu acționează deloc mitul vreunei conduceri-conducător, dar din nefericire mai există rămășițe răsuflate ale ideologiei oficiale dintre cele două războaie: ideologia imobilității în amoralitate a unei clase politice vetuste și incapabile.

Nu putem acuza doar Sovietele de tot ce se întâmplă rău Românilor. Sovietele sunt un rău, mare, dar între altele, așa că nu se pot reduce la ele toate relele lumii, inclusiv cele naționale care-au adus în țară Sovietele. In acest caz am cădea într'un fel de bigotism anacronic în felul religiei Ormuz și Ahriman. Si astfel să apărăm "lumina" care-a adus întunericul în țară. De 70 de ani se știe că Sovietele sunt o putere imperialistă care vrea să cucerească lumea sub masca "revoluționarismului", acesta nefiind însă decât o voință de putere "tătaro-căzăcească". Este foarte adevărat că azi Sovietele au cea mai lungă mână din istoria lumii pentru teroare, complot și corupție pe scară mondială. Dar și ceea ce se petrece în R.S.R. cu pacostea "conducere-conducător", "Partid-Președinte" și ceea ce se petrece în exil fără acea pacoste nu e doar rău Sovietic, ci altceva. Avem în exil un rău pe care nu-l putem atribui nici unor duhuri invizibile, dar îl tot "deducem" din ceea ce se petrece. Fără să ne ducem la Ormuz și Ahriman, cum am spus mai înainte constatăm că se bat cap în cap două spirite: unul negativ și altul pozitiv.

Se împlinesc indiscutabil în exil serii întregi de fapte pozitive ce dovedesc existența unui spirit pozitiv care animă pe făptuitori. Dar sunt și manifestări negative provocate cu toată evidența de un spirit negativ care inspiră pe unii oameni la un com-

Continuare in pag. 3

editorial

NOUA TRĂDARE A COMUNIŞTILOR ROMÂNI

In cutia caleidoscopică a politicii internaţionale de azi, încercăm să ghicim sau chiar să stabilim şi locul ţării noastre de origine, România. In vârtejul evenimentelor de azi este aproape imposibil să distingi şi prezenţa guvernului comunist din Bucureşti. Ceauşescu, căruia i s'a făcut atâta publicitate de către presa internaţională, pare pierdut în vasta îngrămădire de fapte, întâmplări şi situaţii.

Comunismul mondial este în declin, după ultimele evaluări ale Occidentalilor. Toate ţările cu regimuri comuniste sau socialiste, de tip marxist au falimentat. Nu s'au ridicat la nivelul aspiraţiilor popoarelor. In declinul lor, partidele comuniste, în frunte cu bolşevicii dela Moscova apelează la formule revizioniste, la schimbări care să repare spărturile create de incompetenţă şi artificialitate. S'a mers atât de departe, încât s'au adoptat formule "capitaliste" pentru salvarea regimurilor de tip comunist.

Chiar şi Albanezii comunişti au ieşit la vedere, din izolarea lor, şi îşi croiesc forme de acomodare cu lumea de azi, pentru a putea păstra puterea politică.

Peste tot suflă vânturile înnoitoare, mai cu seamă, în Uniunea Sovietică, care a inventat "glasnost"-ul şi "perestroika", adică niște etichete şi formule pe care moscoviţii le consideră "magice", cu puteri nebănuite pentru ieşirea lor din impas. Chiar dacă aceste etichete sunt false, ele reprezintă simptomele descompunerii sistemului comunist de guvernare. Moscova a avut nevoie de astfel de etichete, pentrucă guvernarea lor a început să devină impotentă. Nici o guvernare comunistă nu mai poate rezista pe baza principiilor marxiste, pe concepţia lui Karl Marx.

Dacă formulele de "glasnost" şi "perestroika" vor fi simple etichete pentru amăgirea Occidentalilor, în intenţia comuniştilor, asta înseamnă o eroare imensă, şi nouă, în ideologia marxistă. Cu astfel de erori nu se pot rezolva favorabil problemele fundamentale ale eşecurilor comuniste.

Comuniştii români se menţin într'o izolare rigidă, faţă de înnoirile de formule din alte ţări cu regim comunist, inclusiv Sovietele. Nu vor să accepte nici măcar etichete, etichetele sovietice, cel puţin până acum.

Aici este punctul de sminteală al comuniştilor români. Ei s'au pietrificat, prin identificare cu ideologia marxistă, încât nu au lăsat porţile de scăpare, prin revizuiri şi eventuale acomodări.

Comuniştii români se arată indiferenţi la schimbările din ţările comuniste vecine, în loc să încerce acum, când se oferă cel mai potrivit moment, pentru a îngădui forţelor naţionale să-şi arate puterea de creaţie în economie, tehnologie, producţie industrială, organizare agricolă, etc., cu amprente de originalitate şi caracter românesc.

Partidul comunist român, dovedeşte încăodată sub valul înnoirilor din ţările vecine, că este străin de interesele şi aspiraţiile naţionale, că este anti-românesc. El refuză orice fel de acomodare cu lumea de azi, acomodare pe care Ungaria, Cehoslovacia, Polonia şi Uniunea Sovietică o acceptă şi proclamă ca imperativ naţional.

In climatul politic şi ideologic pe care l-a creat -în mod fals sau adevărat- Uniunea Sovietică, România are o şansă deosebită de a ieşi la suprafaţă cu energiile ei creatoare şi de a scoate ţara, societatea românească şi poporul român din sclavia sovietică, printr'o îndrumare spre progres şi viaţă umană onorabilă şi cu un standard superior, pe care-l merită, datorită calităţilor umane şi al bogăţiilor naturale ale pământului românesc.

Prin menţinerea rigidităţii dictatoriale, chiar şi în zilele de azi - partidul comunist comite o nouă trădare a ţării şi poporului român. Si reacţiunea va fi zguduitoare faţă de ultima trădare.

George BĂLAŞU

NAŢIONALIŞTI?

George BRANA

Iarna 1988-89 a preînceput cumplit. Incă din Noembrie România a intrat în regim siberian. Regim ce nu există în Siberia propriu zisă, care dacă ar fi avut de suportat comunismul din R.S.R. ar fi fost azi locuită numai de lupi şi alte sălbăticiuni, fără urmă de om.

In R.S.R. lupii au fost ucişi până la unul, urşii sunt asasinaţi pentru distracţie de fiul dement al unui tată criminal, aşa că a venit rândul oamenilor să fie cel puţin înjumătăţiţi pentrucă ţara nu poate hrăni decât zece la sută din populaţie, adică executanţii şi prepuşii direcţi ai regimului. Dar nu mai puţin regimul e tare şi trage ţările libere din Occident la socoteală.

In România noii lupi fac ce vor şi au intrat în asemenea orbire încât văzând că pot face orice cu bieţii Români, iau lumea toată la rost. Nu le ajunge să dărâme România văzând cu ochii, s'o sărăcească de ultimele rezerve de bunuri naturale şi energie vânzând produsul lucrului oamenilor pe nimic; distrug ţara ecologic prin masacrarea faunei şi a florei, impuţesc aerul de respirat cu industrii inutile, distrug peisagiul şi echilibrul cetăţenesc prin dărâmarea satelor, minţind lumea că ar fi renunţat la dărâmări. Au construit cu muncă gratuită "Canalul morţii" care nu foloseşte la nimic şi se deteriorează ca şi canalul dela Arhanghelsk care-a folosit de model şi plănuiesc desfiinţarea unuia dintre cele mai importante monumente naturale care este "Delta Dunării".

Am început cu iarna, pentrucă în acest început precoce al lui "Moş Gerilă", mii şi mii de ţărani vor trebui să suporte frigul ce va veni şi foamea ce va fi din ce în ce mai mare, trăind în corturi, oferite de o "miliţie", numită "armată", care-a pus populaţiei la dispoziţie noile instrumente de tortură ale unui asasinat în masă.

La cea de-a 43-a sesiune a Naţiunilor Unite, din toamna lui 1988, ministrul de externe din ferma animalelor conducătoare, a cerut statelor libere din Occident să interzică manifestaţiile "naţionaliste" ale Românilor din exil. Care "naţionalişti"? Toţi Românii liberi luptă pentru scoaterea României din regimul de genocid. Dacă aceasta s'ar chema "naţionalism" toţi Românii din exil ar fi "naţionalişti". Doar că în exil acesta e un termen injurios care se aplică unor Români de către alţii.

Ca şi în limbajul leninist "naţionalismul" este egal cu "fascism", iar "fascist" este tot anti-comunismul. Unii Români din exil au adoptat limbajul leninist şi pun în aceeaşi oală pe foştii naţionalişti Români cu autorii de crime contra umanităţii din trecutul război, şi-i consideră în acelaşi timp "totalitari", ca şi pe Sovietici. E un fel de oaie turbată care suge otravă dela doi draci oarecum în litigiu unul faţă de altul, dar în acelaşi timp înţeleşi tacit asupra unor obiective propagandistice. De aceea este de aşteptat ca această intervenţie antinaţionalistă să provoace din nou o drastică "alegere a apelor", adică lepădarea unora, prin "dialog" intens, de naţionaliştii care ar dăuna revendicărilor democratice.

Ca să se prevină acest nou "dialog" nu există nici un mijloc afară poate de cea mai simplă socoteală posibilă. Manifestările "naţionaliste" din lumea liberă sunt susţinute de mii de Români, toţi din altă generaţie decât a foştilor "naţionalişti" de-acum vreo 50-60 de ani, şi chiar peste. Acum revendică toţi Românii liberarea de urmările primului holocaust din România anilor '30, care în 1988 este extins peste toată ţara.

Această cârdăşie pe urmele unei dictaturi începută în 1938, când a fost desfiinţată democraţia din ţara noastră, poate fi doar întâmplătoare, şi nu e nici un motiv să credem că e chiar pusă la cale. Dar în cazul unui "întâmplărism" nu e mai puţin gravă, deoarece arată că există pe dedesubt ceva comun între gândirea totalitară a unor autori de genocid şi unor totalitari camuflaţi, care tot duc de patruzeci de ani de când este exilul un neîntrerupt "dialog" de unul singur.

CĂTRE REDACŢIE

*YOZGAT, TURCIA - In numele unui grup de refugiaţi români din campul Yozgat (Turcia) vă scriem aceste rânduri spre a face cunoscut public suferinţele noastre cu care ne confruntăm de mai bine de un an. Citim lunar publicaţia Dvs. din care aflăm de eforturile pe care le faceţi pentru ajutorarea fraţilor noştri din Ungaria. Vrem să vă anunţăm că şi noi, aici, deşi ne aflăm într'o ţară necomunistă, împărtăşim aceeaşi soartă cu a Românilor din Ungaria sau poate chiar mai grea. Toţi avem peste un an, iar perspectivele noastre de-a emigra sunt tot mai îndepărtate. In Turcia refugiaţii est-europeni sunt înregistraţi de către I.C.M.C. (International Catholic Migration Commission) cărora le sunt făcute forme de emigrare doar pe o singură ţară - USA, iar pentru Canada şi Australia trebue să ai sponsor particular. Până aici, totul pare normal şi firesc, dar după o aşteptare de cel puţin un an în niște condiţii care concurează cu puşcăriile comuniste, ne aflăm în pragul disperării.

Din relatările Dvs. reiese faptul că în Ungaria nu este reprezentanţă ONU cu probleme de refugiaţi şi nu puteţi face mare lucru pentru ei. Nu ştim în ce constă ajutorul acestei reprezentanţe în problema noastră, dar reprezentanţa ONU din Ankara de câte ori a venit aici, ne-a răspuns că noi, est-europenii, nu aparţinem de ei. De asemenea, un reprezentant ONU dela Ankara ne-a răspuns că de problemele noastre se ocupă ICMC Istanbul. In timp ce noi care ne-am riscat viaţa scăpând din lagărul comunist nu am fost intervievaţi până la ora actuală, alţi refugiaţi (Irakieni, Iranieni), de-a căror emigrare se ocupă ONU, sunt intervievaţi de 2-4 ori pe an. In această situaţie, nemaiştiind ce să credem, vă rugăm insistent să apelaţi la toate bisericile creştine pentru a ne sponsora.

De asemenea, vă informăm că în luna Februarie 1988 am fugit în Malta în speranţa că situaţia noastră va fi rezolvată. Dar după două luni de stat în Malta, s'a luat hotărîrea să fim deportaţi în Turcia, dar nu în campul din Istambul, ci în campul din Yozgat. Aici, orice contact cu lumea este imposibil. In speranţa că situaţia noastră va fi rezolvată, vă mulţumim anticipat.

Aşteptăm răspuns la următoarea adresă:
Multegi Misafirhanesi
Yozgat, Turcia

- Opaina Gheorghe
- Liviu Andy Nicolae
- Ables Erdinci
- Oprişan Aurel
- Iordache Constantin
- Memet Selatin

*PARIS, FRANTA - Vă trimit copia articolului apărut în ziarul francez "Le Quotidien de Paris" din 29 Octombrie 1988, referitor la conferinţa de presă ţinută la Paris pe 28 Octombrie de către Maestrul Patrick Baudoin, Secretarul General al Federaţiei Internaţionale a Drepturilor Omului. Tema: soarta refugiaţilor români din Ungaria. Vă rog să publicaţi integral acest articol în coloanele ziarului, cât mai repede posibil. De asemenea, este foarte util să indicaţi adresa Federaţiei din Paris: Maître Patrick Baudoin Secretaire General Federation Internationale des Droits de l'homme 27, rue Jean Dolent 75014, Paris, France

Astfel, Românii, cititori ai ziarului, vor putea adresa plângerile lor direct federaţiei, a cărei adresă este ascunsă publicului românesc de către cei interesaţi (agenţii comunişti din Vest). Federaţia este desinformată şi NU cunoaşte situaţia din ţara noastră. De aceea, vă rog să faceţi publică adresa federaţiei, cât şi numele Secretarului ei General.

O veste absolut reală şi halucinantă primită din ţară recent, citez: "Ţăranii îşi duc vitele în pădure şi le părăsesc pentrucă nu au ce să le mai hrănească. Mi-a venit să plâng, gândindu-mă la rugăciunea ţăranului român de odinioară, în care se ruga lui Dumnezeu să-i păzească vitele înaintea copiilor". E zguduitor, nu? Iată ce-a ajuns biata noastră ţară. Foametea e printre altele motivul real al exodului românesc spre Ungaria.

Vă rog redaţi în coloanele ziarului cele de mai sus, spre cunoştinţa tuturor Românilor de pe întregul glob; cei care ascund adevărul asupra României, aici în Vest, indiferent de motivele invocate, sunt de aceeaşi teapă cu Călăii comunişti din ţară, fără nici o deosebire de fond.

O altă veste: Tov. Nina Cassian, poetă stalinistă din R.S.R. a ajuns în U.S.A. Radio Free Europe i-a consacrat emisiuni elogioase prezentându-o ca "erou" şi informând pe cei din ţară că poeta-erou Nina Cassian predă la "College" în U.S.A. Nina Cassian care înălţa ode lui Stalin în anii '50 şi ale cărei "opere" eram obligaţi să le învăţăm la şcoală, fiind în toate manualele. Imi amintesc poemul "Tie-ţi vorbesc America", în care tov. Nina Cassian îndeamnă în versuri poporul american să-şi smulgă din sân şarpele veninos al capitalistilor şi să aleagă calea socialismului - comunismului. Da, este real. Si iată că acum Tov. Nina Cassian debarcă în U.S.A. şi predă la "College", cu surle şi cu trâmbiţe.

Cui îi "vorbeşti" azi, tov. Cassian şi despre ce? tot despre "şarpele veninos - capitalismul?"

"Graţie" indivizilor de teapa tov. Nina Cassian au ajuns azi ţăranii să-şi părăsească vitele în păduri din cauza foametei.

Dan ALEXANDRU

REDACŢIA ZIARULUI NU ÎMPĂRTĂŞEŞTE ÎNTOTDEAUNA IDEILE ŞI PUNCTELE DE VEDERE ALE COLABORATORILOR DIN ARTICOLELE SEMNATE.

REDACŢIA ZIARULUI "CUVÂNTUL ROMÂNESC" MULŢUMEŞTE SUTELOR DE CITITORI CARE NE-AU FELICITAT CU OCAZIA SFINTELOR SĂRBĂTORI ŞI LE DOREŞTE MULTĂ SĂNĂTATE, FERICIRE ŞI REALIZAREA TUTUROR DORINŢELOR.

Second Class Mail Registration Number 4133

ÎNVĂŢĂMINTE DELA UN CONGRES

—George BĂLTEAN—

In fiecare an are loc în Noembrie la Munchen, congresul anual al Asociaţiei Presei Libere din Germania şi al Uniunii Europene a Ziariştilor din Exil. Cândva acest congres era congres, precum şi cele două organizaţii erau organizaţii cu adevărat. Cândva congresul era un loc important de dezbatere a problemelor exilului politic şi presei sale, era un loc de întâlnire al ziariştilor exilaţi din ţările comuniste. Atunci participau mulţi Români din Germania, Franţa, Spania, Italia, Elveţia.

Treptat lucrurile s'au schimbat. Uniunea Europeană a Ziariştilor din Exil practic nu mai există, deoarece au dispărut Asociaţia Presei Libere din Franţa şi Italia. Uniunea este egală astăzi cu Asociaţia Presei Libere din Germania. Asociaţia Presei Libere din Germania, la rândul ei nu mai are nici pe departe conţinutul şi rolul pe care-l avea, iar activitatea sa nu mai corespunde statutului legal înregistrat. Nici Românii nu mai vin la acest congres, aşa cum veneau în urmă cu ani. Ca exemplu: 1986: 17 Români, 1987:8, 1988:4. Cei patru au fost: Nicola, Păunescu, Urwich şi Băltean.

In prima zi a congresului, nu a fost congres, ci seminar. Căci au avut loc doar conferinţe, iar acestea nici măcar nu au fost urmate de discuţii ca la un seminar în ordine. Conferinţele s'au rezumat la cartea lui Gorbaciov, Perestroika, de care auzim dela apariţie, ziua şi noaptea. A doua zi, de congres, a fost "adunarea delegaţilor", cu o ordine de zi. Din păcate, nici în această zi nu a fost congres şi nici "adunarea delegaţilor", nici ordinea de zi anunţată nu s'a respectat. Trebue remarcat însă că n'a lipsit show-ul. Show trebue să fie, mai ales în cazul în speţă.

Ca de obicei, nu a lipsit nici atacul Ungurilor contra Românilor care se repetă în fiecare an, profitând probabil de faptul că Ungurii sunt prezenti întotdeauna în număr mai mare, secretarul general este ungur şi că Românii sunt mai timizi. Norocul Ungurilor e că îl au şi pe Ceauşescu de care ştiu să profite, atacând poporul român şi nu comunismul. De data aceasta, răspunsul Românilor, prezenţi precum şi criticile şi propunerile cu care ei au venit au făcut ca situaţia să se schimbe în favoarea Românilor, lucru pentru care am fost puternic aplaudaţi, iar un Ungur nea şi felicitat.

Am criticat situaţia existentă în această asociaţie şi am cerut noi alegeri. Aprobarea a fost generală, cu excepţia, bineînţeles, a celor care se simt cu musca pe căciulă.

La acest congres am desprins trei lucruri de mare importanţă, care trebue spuse deschis şi anume: să învăţăm ce este democraţia, să ne preocupăm de trasmiterea ştafetei în onoare de către cei care nu mai pot duce o muncă, şi să ieşim afară din ghetto.

Am constatat din nou că un preşedinte ales de către membrii asociaţiei poate, aici în lumea liberă, să se comporte ca un dictator şi să impună voinţa sa dictatorială întregii asociaţii. El poate încălca statutul, ordinea de zi şi voinţa adunării. Astfel un preşedinte ales nu respectă democraţia lumii în care trăim, iar pe de altă parte, membrii adunării nu ştiu să beneficieze de drepturile pe care le acordă democraţia. Se poate constata că multora din exil le lipsesc cunoştinţele despre democraţie. Aceasta ştirbeşte munca şi rezultatele exilului politic, care trebue să fie categoric în favoarea popoarelor captive comunismului.

Dintre toate exilurile se pare că, cel românesc trăieşte cel mai mult în izolare. Noi avem nevoie de relaţii mai mult decât oricare popor, noi trebue să fim peste tot, în toate organizaţiile, noi trebue să avem contacte. Să ţinem cont că noi nu avem pe nimeni care să fie alături de noi, nici Papă, nici un Kissinger, nici un Breszezinki, nici un Rokeffeler, nici şase-şapte milioane de exilaţi care să fie bine organizaţi şi să se bazeze pe un fundament economico-financiar. Noi trebue să ieşim afară din ghetto.

Să sperăm că înţelepciunea ne va călăuzi.

ŢARA

Urmare din pag. 1

penuria de alimente, care în zilele de iarnă devine şi mai severă. In biata şi muribunda Românie de sub emblema "Secerii şi ciocanului", "paşte murgule, iarba verde" înseamnă că, în zilele de iarnă trebue să te străduieşti şi să înduri şi mai mult până poţi să ajungi la ceva alimente. Mai mult decât orice altceva, de astă dată duşmanul cozilor dela alimentare e frigul, pe care trebue să-l suporţi cu orice preţ pentru a putea ajunge la ceva, ce nici nu ştii ce va fi şi cât va fi, dar fără de care nu se poate vieţui.

Frigul, cu gerul bobotezii şi plesniturile de crivăţ, nu este numai duşmanul cozilor dela alimentare ci şi al locuinţelor, în care ţara este supusă la mizeria de a-şi duce viaţa la gradaţia unei temperaturi destul de apropiată celei la care îngheaţă apa. Astfel pe lângă zgribulitul de frică, penuria alimentară şi altele, zgribulitul de frig este o altă mizerie dată poporului român de regimul comunist.

Si pentruca întreaga mizerie să fie în armonie, apa caldă şi spălatul, lumina electrică la limita de orbecăire şi gătitul la bucătărie, sunt chestiuni de raţionalizări comuniste care au reversul factic al unei sfrunțări criminale a ţării.

Nici afară nu-i mai bine. Autobuzele şi trenurile care exceleazǎ în a circula neregulat şi supraîncărcate, crează oamenilor mizeria grijii exasperante cum să ajungă la locurile de muncă.

Iar ca aspectul sumbru al ţării în mizeriile de iarnă să fie total, de abia s'a înserat şi, începând cu capitala, se ordonă stinsul luminilor depe străzi în întreaga ţară. Si... totuşi... undeva... întunericul e săgetat de lumini. Cu aceasta partidul căutând să arate că după moartea "genialului" Stalin, de-acum lumina vine dela "genialul" despot comunist, Ceauşescu, care are şi el grija lui. Să dărâme Bucureştiul vechi şi istoric şi să construiască, în ţara Românului redus la mizerii şi suferinţe, un monument "lumină" de-a lui. Săgetările care luminează întunericul, sunt luminile produse de sudorii care lucrează zi şi noaptea la construcţia Palatului Partidului de pe Dealul Cotrocenilor. O construcţie, de 'ani, care are dimensiuni de piramidă modernă şi care ar fi destinată să fie un autmonument al ceauşului. Ceva ce, de bună seamă, n'ar mai fi fost de lipsă, căci, în chip sigur, ceauşul rămâne de pomină şi fără această construcţie.

Mizeriile de iarnă şi de oricare alt sezon din România, nu sunt deloc ceva nou, ele începând cu comunismul. Noutatea legată de ele, stă doar în faptul că lumii libere i-au trebuit 40 de ani ca să ajungă să le poată vedea şi ea. După cum se vede, aşa a fost să fie: până când mizeria comunistă n'a ajuns până la zona măduvii osului Românului, nimic n'a putut atrage atenţia, nimic n'a putut impresiona. Căci în loc ca lumea liberă să-i vadă pe osândiţi, în drama mizeriilor vieţii lor de sub călcâiul roşu, ea a fost total concentrată la cum să-l onoreze pe osânditorul-călău în vizite de Stat, şi la cum să-l susţină cu vorbe măgulitoare, cu presă şi cu bani. In acel timp, destul de lung, poporul român şi soarta în care el se zbătea, n'a însemnat pentru lumea liberă absolut nimic.

In sfârşit, nu putem decât să vedem ca un alt semn bun şi promiţător faptul că, această lume a ajuns la ziua de descoperire a realităţilor, şi în privinţa călăului şi în privinţa poporului român. Decât niciodată, e bine că s'a întâmplat acest lucru salutar şi mai târziu.

Eugen BÂRSAN

APLAUZE ÎN DISPERARE

Dumitru le scrie, Nicolae le bolboroseşte şi poporul le aplaudă cu speranţe. Vorbim de discursurile cu înălţimea de subsol ale Secretarului General.

Dumitru Popescu (autorul) zis şi Popescu-Dumnezeu, conform celor scrise de Pacepa, posedă o "inteligenţă superioară" şi este singurul scriitor care a găsit cheia de a stoarce aplauzele dela norodul condamnat ca să audă peltelele "Fiului Iubit".

Cum despre tovarăşul Ceauşescu nu poţi spune nimic de bine, Popescu umple logoreea şefului cu promisiuni de poimâine pentru cei nemâncaţi de alaltăieri.

Cuvântările "Marelui Indrumător" sunt frânte cu aplauze, iar aplauzele, la rândul lor, sunt şi ele multi-laterale: avem aplauze, îndelungate, nesfârşite, prelungite, entuziasmate, culminante, înălţătoare, adâncite, plus orice combinaţie: "puternice şi îndelungate", sau "adâncite şi nesfârşite." De asemenea aplauzele pot fi exprimate din picioare, din scaun sau cu picioarele pe scaun.

Aplauzele dau impresia neinformatului că's expresia sinceră de recunoştinţă a cetăţeanului pentru grija guvernului care-l ocroteşte de diabet şi obezitate impunându-i cartelă la zahăr, făină şi ulei. In realitate, Românul aplaudă sperând că promisiunile ce se repetă de 45 de ani, şi mai vârtos în ultimele două decenii, vor fi cândva realizate.

Redăm câteva rânduri dela coada paragrafelor care cerşesc aplauze: (Din prelegerea tovarăşului academician referitoare la "reformele agricole", publicată în R.L. 2.9.88).

"...înfăptuirea noii revoluţii agrare". (Aplauze prelungite).

"...de înaintare fermă spre comunism." (Aplauze puternice, prelungite. Se scandează: "Ceauşescu - PCR!" "Ceauşescu şi poporul!)

"... la dezvoltarea generală a patriei" (Aplauze puternice)

"...la dezvoltarea generală a ţării" (Aplauze puternice şi prelungite). Se pare că Românul preferă cuvântul "ţară" în loc de "patrie"!

Alte promisiuni aduc aplauze garantate când şeful vorbeşte de "bunăstarea întregii naţiuni" de pace, prosperitate, înţelegere între popoare şi alte vorbe goale.

Aplauzele "tumultoase" cu care este întâmpinat Ceauşescu, trebuesc citite aşa cum sunt scrise de un neam căruia nu i-a mai rămas decât o singură cale ca să-i spună dictatorului feroce:

Aşteptăm cu nerăbdare realizarea promisiunilor pe care ni le face zi de zi de ani de zile.

Stroe MOLDOVANU



MUNTELE CRAIU -BRASOV- FOTO: DR. A.TH. PETIT

MITUL CONDUCĂTOR-CONDUCERE

Urmare din pag. 1

portament ce arată sinteza mai multor rele fundamentale: mojicie în locul respectului de om, minciună sfruntată răspândită propagandistic şi calomnie, toate servite din plin de un fel de nesimţire structurală, moştenită Dumnezeu ştie dela cine. Dacă am da vina doar pe soviete am greşi, cum spuneam mai sus. Spiritul negativ care determină comportamentul unei minorităţi revizioniste în sensul revenirii la o "dictatură" camuflată liberal-democratic este un fel de Janus cu o faţă "naţională", prin ce era mai rău în naţiunea noastră şi cu una "internaţională", cu ce e mai rău în ideologia marxistă, în care de altfel nu e nimic bine. Dar această ideologie are defectul că răul din ea poate fi ridicat la puteri nebănuite. Mai mult decât atâta: răul materialismului comunist contaminează şi pe cei ce i-se opun (în principiu).

Această contaminare se vede în opoziţia unei minorităţi la orice încercare de-a se încerca ajungerea la o ecumenicitate naţională, nu "ideologică" ci concretă expresie a solidarităţii Românilor ajunşi azi la greul greului. Mijloacele folosite propagandistic sunt defăimarea, denunţul, calomnierea moralistă, toate acestea fiind mijloace tipice ale opoziţiilor de stânga de când este democraţia pe care azi o găunoşază aceste procedee.

Da, mijloace de stânga, pentrucă această opoziţie a unei foarte reduse minorităţi a exilului împotriva unei majorităţi doritoare de înţelegere şi de înfrângerea discordiei între Românii liberi, amintesc de toate "Watergatele" şi "Irangatele" ca şi de moralismele meschine, veştede, răsuflate, puse în bătaie cu abilitatea excrocilor profesionişti de asociabilii extremismului aşa zis "liberal" din Statele Unite. La aceştia este modelul universal al transformării minorităţii într'o încarnare mesianică pentru a conduce majoritatea, cum se petrece la comunişti.

Azi, în exil, singurii care mai au gărgăunii mitului "conducere - conducător" sunt aceia care îşi bat joc de toate activităţile creatoare ale majorităţii acestui exil. Ca şi în R.S.R. azi, majoritatea covârşitoare a Românilor liberi nu are nevoie de nici un "conducător", de nici o "conducere" ci vrea să fie pur şi simplu de capul ei, cu spontaneitatea şi speranţele şi jertfele luptei împotriva genocidului, "conducându-se" după ce-i doreşte inima.

In consecinţă: a se termina odată cu toate calomniile şi insultele alimentate de nişte arătări ambulante ale celui mai anacronic mesianism din familia celui care-a lichidat România, prin opera integral negativă a unor Români, nu a cine ştie ce "totalitari".

Al. BERCEANU

MITUL GORBACIOV FAȚĂ CU REALITATEA ISTORICĂ

I. REALITATEA PRAGA 1968

—— Constantin MAREȘ ——

Se împlinesc patru ani de când Mihail Gorbaciov a preluat puterea în statul sovietic. Nu i se pot contesta anumite calități, doar faptul în sine că s'a urcat pe tronul ocupat când de Petru cel Mare, când de Lenin, când de Ivan cel Groaznic, când de Stalin, îi atestă abilitatea. Apoi, așa cum Stalin a reușit să se dezbare de Lev Davidovici Bronstein zis Troski și Brejnev de Hrusciov, și Gorbaciov și-a zvârlit concurenții peste bordul politic. Aceasta nu a însemnat că Stalin a fost un liberal sau Brejnev un glasnosist de tip perestroikian.

Există în Occident marea și eterna tentație de a confunda lupta pentru putere din dictaturile comuniste, cu liberalizări, disidențe și alte mituri ce dispar pe rând, spre a apare sub alte forme. Ori oamenii politici din lumea liberă sunt naivi, deci incompetenți, ori încearcă să-și inducă în eroare alegătorii, știind perfect adevărul, deci sunt cinici, ori unii dintre ei sunt obligați să se lase manipulați din motive pe care le știu doar ei și conducerea K.G.B.

In primăvara 1988, la două decenii după ceea ce s'a numit "primăvara dela Praga", Mihail Sergheevici Gorbaciov a vizitat capitala Cehoslovaciei stârnind oarecari speranțe și praful unor iluzii. Dar după cum se știe, urma ce o lasă iluzia se numește deziluzie.

Uneori memoria este scurtă și oamenii, iar în zilele noastre mai ales oamenii politici, preferă să treacă dorințele deșarte drept realități depline. Când în Decembrie 1954 era condamnat și executat Abakumov, adjunctul lui Beria și cel care montase la Praga procesul lui Slansky și echipei sale de conducători comuniști cehoslovaci, soldat cu spânzurarea principalilor acuzați, incinerarea cadavrelor și împrăștierea cenușii, a existat iluzia unei "liberalizări". Dar numai după un an, în 1955, este arestat și condamnat un alt comunist, un anume Alexander Dubcek. Mai târziu, președintelui tribunalului și procurorului general li se vor comunica vagi sancțiuni de ordin administrativ, parodie ce a folosit-o și Nicolae Ceaușescu atunci când a ordonat ca magistratului care l-a condamnat la moarte pe Lucrețiu Pătrășcanu să i-se dea un vot de blam pe linie de partid.

Să nu uităm însă că iluzia pragheză are o veche tradiție. Naivul mare om de stat Eduard Beneș a crezut în cuvântul lui Stalin. Cehii dădeau prin vot secret și liber, 40% din sufragii partidului comunist, dar cu două decenii înaintea primăverii dela Praga, președintele Beneș accepta un guvern controlat exclusiv de comuniști, ministrul său de externe Jan Masaryk era azvârlit pe fereastră și el însuși murea în curând, după comunicatul oficial de moarte bună, adică de inimă rea.

După 20 de ani, Dubcek a avut iluzia unui comunism cu față umană, ignorând că termenii sunt incompatibili: dacă este comunism nu poate avea față umană, iar dacă o are, nu este comunism. Nu toți președinții de republică își permit luxul lui Augusto Ugarte Pinochet de a ține alegeri libere și de a le pierde. Mihail Sergheevici cunoaște lecția și administrează Basarabenilor, Bucovinenilor, Letonilor, Estonilor, Lituanienilor și Armenilor metoda de alegeri lăsată moștenire de Iosif Visarionovici.

In vizita făcută la Praga Gorbaciov nu-l putea vizita pe omologul său Slansky, deoarece avusese grijă Abakumov să-l spânzure cu 36 de ani în urmă. L-ar fi putut vedea însă pe fiul său, sau pe septuagenarul Dubcek, așa cum Reagan l-a văzut pe Sakharov și Doamna Thatcher pe Valesa. Pragmatic însă, Gorbaciov și-a amintit de una din ironiile care circulau la Praga în 1968: "Impreună cu Uniunea Sovietică pentru eternitate, dar nici o secundă mai mult". Om politic realist și nu negustor de vise și alune precum nefericitul Jimmy Carter, cel care între timp a cumulat și funcția de șef al statului sovietic, nu a socotit necesar nici măcar să verse o lacrimă de crocodil, la 20 de ani de când 6.000 de tancuri și 600.000 de soldați invadau Cehoslovacia, de unde Armata Roșie nu dă nici un semn de retragere, traducând astfel în cehă "glasnost" prin "baionetă" și în slovacă, "perestroica" prin "car blindat".

Este drept că între timp lui Dubcek i s'a permis (Vingt Ans après...) o călătorie în Italia pentru a-și lua direct în primire titlul de doctor honoris causa, dar exact în acele zile, securitatea și miliția reprimau la Praga în mod sălbatic o demonstrație, așa cum în urmă cu un an o făcuse și securitatea cu miliția la Brașov. Ienicerii sunt o veche invenție și ar fi cazul să ne reamintim că la origine "geni Ceri" însemna "noua miliție". Sau cum ar spune un alt secretar-general de partid, mă gândesc la Georges Marchais: La même Jeannette, autrement coiffée.

Pentru unii Cehi, discursurile lui Gorbaciov, made in USSR dar destinate exportului amintesc de ce se auzea la Praga în 1968. Dar primăvara de atunci n'a durat decât o vară, pe când cumulardul dela Kremlin tinde să facă un cincinal de când vorbește ce-i place Occidentului și face ce-i place lui.

Intre timp cizmele negre ale Armatei Roșii continuă să bată pasul pe loc pe vechiul pod cu statui de pe Vltava, în jurul statuii regelui Venceslav, eroul național atât de scump Cehilor, iar noul conducător al partidului ales în zilele lui Gorbaciov, nu este altul decât Jakes, marele inchizitor colaboraționist ce a intrat în acțiune odată cu tancurile sovietice.

Iluzia pragheză din 1948 s'a numit Beneș, cea din 1968 s'a numit Dubcek, cea din 1988 nu a avut nume, deoarece a fost colectivă, ca și anterioara ei altfel. Să o denumim iluzia "glasnost & perestroika" născută în timpul mitului Gorbaciov, acest activist de profesie și aparacik de talent, care a învățat dela Reagan rolul televiziunii, care umple coloanele presei zise liberale din Occident, dar nu și rafturile libere de antricoate din patria sa ce nu-și recheamă fiii ce veghează în rubașcă și cu kalașnikov la întârziata dar reala iarnă pragheză.

"CEAUȘESCU UCIGĂTOR DE URȘI"

—— E. ESENKOVA ——

Pacepa, în binevenitele memorii "Orizonturi Roșii" pune în lumină comportamentul când țigănesc, când criminal, nici măcar odată uman sau proletar, ci în continuu cinic, stupid, amoral și psihopat al cuplului Ceaușescu în diferite momente ale zilei (sau chiar ale nopții, ca la orice, găinari). Aproape de necrezut, căci atâta 'murdărie' este în afară de orice imaginație sănătoasă. Totuși e adevărat. Iată că unele din faptele cuplului, care se vede continuă în fărădelegile lor, sunt confirmate și de alții (v. cotidianul german "Die Welt" din 19/20 Nov. 1988, p.3).

Este vorba de vânătoarea lui Ceaușescu. Pacepa scrie următoarele "Mici armate de pădurari din întreaga țară nu fac altceva decât să pregătească vânătorile de urși ale lui Ceaușescu. Ei leagă o jumătate de cal omorît în locurile unde se știe că urșii caută apă de băut în zori, sau la apusul soarelui și atunci supraveghează momeala. Când un urs mare își face obiceiul de a mânca acolo, Ceaușescu este înștiințat. El sosește cu helicopterul înainte de ora 3 dimineața și pleacă cu pielea de urs înainte de ora 5. Din cauza întunericului dela acea oră, au scăpat câțiva urși și acesta era motivul pentru care a comandat o armă specială, cu care să împuște în toiul nopții" (Intre timp venise arma):

- Cum pot s'o încerc: a întrebat Ceaușescu.

- Totul este pregătit, am răspuns cu promptitudine. Sediul Trupelor de Securitate are un poligon de tir pentru practicarea tragerilor pe timp de noapte.

Să mergem, a strigat el, (pășind) cu pasul său iute, urmat îndeaproape de Elena, cu mers legănat.

După ce și-a folosit noua armă, a ordonat ca un urs să fie 'pregătit' pentru Duminică "dimineața" (p.283).

Mai departe, Pacepa reia astfel tema: "Ce crezi că suntem noi, Coman, troglodiți (Coman e Generalul Comandant al Marelui Stat Major). Poporul român a fost capabil să-i dea Tovarășului în douăzeci de ani, ceea ce Imperiul Britanic i-a dat dinastiei sale regale într'un mileniu. Câte birouri are regina? Unul, Coman! Tovarășul nostru are trei, și unul este fostul palat regal. Câte reședinte oficiale are regina? Trei, asta-i tot ce are. Tovarășul are cinci, Coman. Cinci. Si asta fără a socoti cele 39 case speciale de oaspeți, construite pentru el în fiecare din județele noastre și ținute numai pentru când merge acolo în vizită, sau la o partidă de vânătoare" (p. 317).

Articolul din "Die Welt" intitulat "Conducătorul ucigător de urși" aduce confirmare și detalii noi: "Vânătoarea de urși este strict interzisă în România. Numai unul, Ceaușescu, poate să împuște aceste vietăți rare, într'o rezervație din Nord-Estul Transilvaniei. Ceea ce Prinților și Papilor din Evul-Mediu era restrâns permis, Conducătorului, Sefului Partidului îi este fără limită posibil. Cine crede însă că ursul va veni furios și că vânătorul îl așteaptă cu inima bătând, se înșeală... Totul este o pregătire minuțioasă, zice un funcționar dela Ministerul Agriculturii. Urșii sunt hrăniți în fiecare zi exact la ora 4 p.m. și exact în fața cerdacului de pândă al lui Ceaușescu. Si continuă funcționarul: De două-trei ori pe an, ia Bătrânul helicopterul ca să vină dela București aici. Exact la ora 4 este el în cerdac. Interiorul cerdacului e mobilat cu covoare, încălzit bineînțeles, alături e o bucătărie cu cele mai alese băuturi, serviciu. In timp ce o muzică ușoară umple interiorul Sefului la o primă înghițitură, iar jos apar urșii. Jos mănâcă urșii carnea, sus Ceaușescu alege, în liniște pe care din ei îi va ucide". Apoi ochește lung și trage. Distanța nu e mai mult de 18 m. Urșii sunt așa de domesticiți că după prima spaimă -abia și cadavrul celui împușcat a fost îndepărtat- revin înapoi la hrană. Si (jocul) începe din nou. Ceaușescu nu vânează, ci ucide".

Acest articol din "Die welt" a stârnit o foarte mare aversiune și scârbă în Germania. Se spune că Ceaușescu va fi citat în fața Tribunalului (Mondial) pentru Apărarea Naturii și Animalelor, pentru a fi înfierat drept ucigaș nedemn de a fi primit în țările civilizate din lume.

In concluzie, Ceaușescu, prin felul acesta laș de a ucide animale nevinovate, psihologic judecat, își satisface, într'un fel, instinctele agresive refulate, care fac din el, psihoanalitic zis, un criminal-tip de categoria întâia.

In ce privește morala vânătorească, este de așteptat ca Asociațiile de Vânătoare din lumea liberă (poate chiar din URSS) să condamne, sever, această sălbăticie animalică.

PROBITATE POLITICĂ

—— Aurel RĂUȚĂ ——

Există între numeroasele instituții internaționale, ca ONU, FAO, UNESCO, EURATOM, etc. o organizație europeană fundată în anul 1925, care convoacă în fiecare an în luna Septembrie un congres, intitulată: Confederația Europeană a Agriculturii, cu sediul permanent în Elveția. Membrii acestei confederații sunt toate asociațiile libere agricole, cooperativele, organizațiile forestiere, institutele de credit agricol, etc, toate însă, cu o activitate liberă. Până în prezent, această confederație a refuzat total să primească în sânul ei țări comuniste, arătând prin aceasta lumii că nu se poate vorbi liber cu delegații oficiali ai unor guverne comuniste. Nenumărate au fost presiunile din partea organizațiilor majore citate mai sus. Toate încercările de a o îndupleca au fost inutile. A refuzat rând pe rând toate ingerențele de a pleca capul. A dat dovadă de o probitate politică fără seamăn în lumea de azi plină de capitulări, în fața țărilor comuniste.

Cel ce semnează această cronică este membru al acestei confederații, în numele și ca președinte al Asociației Inginerilor Agronomi români liberi, din străinătate.

La Congresul dela Graz, Austria, din luna Septembrie 1988, Adunarea Generală în concluziile ei, după declarații, soluții, a publicat un APEL, votat și aplaudat în unanimitate, cu următorul conținut:

NU! Deportării țăranilor și distrugerii satelor din România.

Adunarea Generală a Confederației Europene a Agriculturii -CEA, reunită la Graz (Austria) în perioada 10 - 23 Septembrie 1988 pentru a studia viitorul agriculturii și a lumii rurale în Europa, a luat cunoștință cu stupefacție de hotărîrea guvernului R.S.R. de a distruge între 7000 și 8000 de sate în anumite regiuni ale țării și de a-i transfera pe locuitori în centre agro-industriale nou construite.

Aceste distrugeri precum și deplasarea masivă a populației ar constitui o tentativă inadmisibilă la libertățile individuale și la drepturile omului. Ele ar antrena pierderea identității culturale a populației precum și vitalitatea regiunilor respective, plus dispariția monumentelor patrimoniului cultural național și european. Ar însemna o violare inacceptabilă a convențiilor internaționale care garantează dreptul populațiilor la o identitate culturală, drepturi semnate și ratificate de guvernul RSR și mai ales de acordul dela Helsinki.

Confederația Europeană de Agricultură care a pledat întotdeauna în favoarea exploatărilor agricole familiale și independente și a promovării cultural-economice și sociale a mediului rural, nu poate decât să-și exprime reprobarea și să aclame indignarea sa în fața unui proiect atât de crud.

C.E.A. pune în vedere guvernului RSR să renunțe la deportarea populației și la distrugerea iremediabilă a patrimoniului cultural care a îmbogățit civilizația europeană.

Ea cere cu insistență guvernelor tuturor țărilor, Națiunilor Unite și celorlalte instanțe internaționale cu caracter politic, economic, social, cultural sau umanitar, să-și unească forțele, vocile într'o condamnare comună a intențiilor intolerabile ale guvernului român și a face tot ce este posibil pentru a le face imposibil de realizat.

Noi ca Români, ne bucurăm din suflet, că o instituție de prestigiul acestei confederații a luat o atitudine decisă și deschisă, împotriva actului sălbatic comis de satrapul Ceaușescu în biata noastră Românie.

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

REGE, REGALITATE ŞI REGAT

—Preoteasa Eugenia UŞERIU—

Impământenirea acestor cuvinte în viaţa neamului nostru a fost echilibrată şi benefică în timpul primilor domnitori: regele Carol I numit întemeitorul şi regele Ferdinand I numit întregitorul. Al treilea rege, Carol al II-lea n'a respectat jurământul de credinţă făcut neamului; o singură menţiune este potrivită în această succintă prezentare: Cine face lui îşi face, cine dă lui îşi dă. Cel de al patrulea rege, Mihai I a fost obligat de regimul comunist să abdice; îşi trăeşte viaţa de exilat cu demnitate şi modestie; admirat şi respectat de străini; este - în general- învăluit cu dragoste şi respect de exilul care doreşte restaurarea ierarhiei tipică Românilor în viitorul echilibru statal al ţării noastre.

Regatul este teritoriul geografic al unui popor în care domneşte un rege, iar regalitatea reprezintă demnitatea regelui care colaborează la conducerea statului cu guvernul. Regele este ales de popor, or moşteneşte tronul părintesc sau familial.

Forma ideală a regalităţii - pe înţelesul poporului român este aceea practicată de primii doi domnitori care au domnit, dar nu au guvernat. Istoria i-a aşezat printre înfăptuitori respectaţi în viaţa neamului; ambii au fost catalizatori ai problemelor sociale-economice, culturale şi spirituale în timp de pace, iar în vreme de război, soldaţi devotaţi cu alte cuvinte, o adevărată osmoză între drepturi şi datorii coordonată prin fapte care au făcut legături trainice între rege şi popor bazate pe dragoste şi respect reciproc; înfăptuirile lor i-a integrat în lumea sufletului românesc atât pe cei doi regi amintiţi cât şi pe reginele lor.

O prezentare succintă a lor este necesară exilului, pentrucă informaţiile istorice după 1945 au stâlcit adevărul.

Carol I de Hohenzolern, ales prin plebiscit în 8 Aprilie 1866 Domn ereditar al Principatelor Române a sosit în Bucureşti, în 10 Mai 1866 şi a depus jurământul în Camera Deputaţilor; credinţă legilor Tării şi respect pentru întregul popor; "Punând piciorul pe acest pământ, am şi devenit român. Eu vă aduc: o inimă cinstită, gânduri drepte, o voinţă nestrămutată de a face binele, un devotament fără margini către noua mea patrie şi acel nebiruit respect către lege, respect pe care 1-au cules din pilda alor mei!... Cetăţean astăzi; mâine de va fi nevoie, soldat eu voiu împărtăşi cu dumneavoastră atât soarta cea bună, cât şi pe cea rea. Din această clipă, toţi una suntem. Incredeţi-vă în mine, precum şi eu mă încred în dumneavoastră."

Primii ani de domnie au fost deosebit de grei; probleme interne, dar mai ales externe. Cu înţelepciune, răbdare şi perseverenţă a colaborat cu guvernele alese de popor, a orientat şi stabilit progres economic, a promovat cultura şi s'a alăturat spiritualităţii poporului, în acelaşi timp, cu răspundere şi pricepere de soldat a organizat armata care a fost vitează, victorioasă şi respectată.

In 1877 a izbucnit războiul ruso-turc bazat pe răscoalele din Bosnia, Herţegovina şi Bulgaria împotriva imperiului otoman care era suzeran; mare parte din aceste nemulţumiri au fost instigate de Rusia ţaristă, permanent flămândă să înlocuiască dominaţia puterii islamice, care de fapt era în declin evident. Sub pretext că vor să ajute pe fraţii lor creştini de sub sclavia otomană, Ruşii au cerut permisiunea guvernului român să treacă prin Moldova şi Muntenia ca să ajute pe răsculaţii din Sudul Dunării. Guvernul român le-a dat permisiunea cu condiţia să nu jefuiască ţara în trecerea lor. Ruşii n'au respectat promisiunea şi au început practica vechiului lor obicei; tânărul Principe Carol I a mobilizat armata română şi a însoţit armata rusească pentruca să fie respectată înţelegerea stabilită. Sultanul a dat ordin guvernului român să nu permită trecerea armatei ruseşti pe teritoriul nostru. Carol I a refuzat. Ca represalii Turcii au bombardat oraşul Calafat şi au ars sate din Nordul Dunării. Domnitorul Carol a răspuns acestor atacuri şi au distrus vapoarele Turcilor ancorate în Vidin. In urma acestor conflicte, în faţa entuziasmului poporului, având ca bază decizia unanimă a guvernului, în 10 Mai 1877, conducerea legislativă a anunţat independenţa României. Domnitorul Carol şi fruntaşii ţării au oferit colaborare armatei ruseşti; marele duce, Nicolae care comanda oastea, a refuzat motivând că are suficiente resurse. Armata română a trecut în Oltenia cu atenţia mărită să apere graniţele de o eventuală năvălire a Turcilor ori de busculade neaşteptate ale Ruşilor.

Războiul ruso-turc a continuat; în 23 Iulie 1877 Marele duce Nicolae al Rusiei a trimis următoarea telegramă urgentă Domnitorului Carol I: "Vino în ajutorul nostru, treci Dunărea pe unde voieşti, cum voieşti, sub ce condiţii voieşti; numai vino grabnic în ajutorul nostru. Turcii ne prăpădesc. Cauza creştină este în primejdie!"

Cu toate greutăţile iernii şi ale rezistenţei îndârjite turceşti, tactica de luptă a domnitorului român a dat rezultate pozitive; vitejii soldaţi români au cucerit Griviţa, Rahova, Opanez şi Plevna. Osman Paşa rănit s'a predat domnitorului Carol pe care-l respecta în mod deosebit. In luna Iunie 1878 la semnarea tratatului de pace din Berlin, Ruşii cu metodele lor cunoscute au creat o reţea de intrigi bazate pe minciuni răspândite printre oamenii de stat europeni, care au dat României Dobrogea, iar Rusia ţaristă şi-a anexat Sudul Basarabiei; această trecere a armatelor ruseşti pe pământul nostru este considerată a noua lor invazie din cele 12, prima fiind a lui Petru cel Mare care a sărit să dea ajutor (zis) creştin principelui moldovean Dimitrie Cantemir în războiul ruso-turc din 1711, la Stănileşti.

După patru ani de orânduire a problemelor de conducere internă, după războiul de independenţă, România s'a ridicat la rangul de regat, cu primul rege Carol I, în 10 Mai 1881.

Prima regină a României a fost Elisabeta de Wied, soţia regelui Carol I; este cunoscută internaţional şi sub pseudonimul de poetă Carmen Silva; ca şi regele Carol I s'a contopit cu poporul român chiar din momentul sosirii la noi, când a văzut "cei mai frumoşi ochi de copii din lume"; expresiile şi acţiunile ei de rară sensibilitate poetică sunt ecouri puternice ale unui suflet deosebit; este de amintit că tânărul muzicant George Enescu avea ca locuinţă în Bucureşti o cameră în palatul regal. In timpul războiului de independenţă a transofrmat palatul regal în spital pentru răniţii care nu mai încăpeau în spitale. Abnegaţia, puterea ei de muncă impresionantă şi organizarea medicală pentru răniţii care veneau din Sudul Dunării i-au adus numele de "Mama răniţilor"; talentul de poetă a aşezat-o în lumea literară a Vestului european; curios pentru multă lume, credea că cel mai bun sistem de conducere al unui stat este republica.

Opera de domnie înţeleaptă a regelui Carol I, întemeietorul şi a reginei poetă Carmen Silva-Elisabeta a legat teoretic şi practic dinastia de naţiunea noastră.

După decesul lui, în 1914, s'a urcat pe tron nepotul lui, Ferdinand I de Hohenzolern, căsătorit cu Maria de Edinburg, nepoata reginei Victoria a Angliei.

La înmânarea sceptrului de rege al României a depus următorul jurământ de credinţă: "Jur să păstrez constituţiunea şi legile poporului român, să menţin drepturile lui naţionale şi integritatea naţională'.,.. 'Sunt sigur că, însufleţiţi de acelaşi patriotism, Românii vor şti şi în viitor, să dea tronului şi ţării unirea în cugetare şi în acţiune, care este singura chezăşie a unei sănătoase propăşiri naţionale." Prin faptele sale a fost numit în ţară şi în străinătate "Regele loial"; erudit botanist, împreună cu augusta sa regină s'au amalgamat cu grădina sufletului românesc; faptele lor sunt cunoscute în parte în arhiva acelui timp, dar mai ales în absoluta evidenţă divină.

Regele Ferdinand a intrat în vârtejul celui dintâi război mondial alături de aliaţi, al căror plan a fost permanent şi necinstit răsturnat de Ruşi, care s'au aliat şi cu Germanii cu care împărţiseră -în secret- întregul teritoriu românesc; astfel, Ungurii trebuiau să fie stăpânii Olteniei şi Munteniei, Bulgarilor le-a dăruit Dobrogea, iar Ruşilor le era rezervată Moldova şi Basarabia. Printre isprăvile lor de atunci este de amintit că ajutoarele trimise Românilor de aliaţi veneau cu mare întârziere ori nu veneau deloc, iar la înaintarea trupelor germane însoţite de cele bulgare, care au ocupat Bucureştiul, în loc de colaborare ca aliaţi, au trecut în Bulgaria. Armata română s'a retras în Moldova. Planul anticipat de Ruşi s'a împlinit parţial şi temporar. Oltenia şi Muntenia au fost ocupate de Germani, Dobrogea de Bulgari, dar Moldova, sub conducerea generalilor iscusiţi şi a regelui Ferdinand au creat aşa numitul "Triunghi al Morţii". Luptele dela Mărăşeşti, Mărăşti, Caşin şi Oituz sunt mărturii respectate ale vitejiei soldaţilor români.

Detronarea ţarului Nicolae în 1917 a adus retragerea trupelor ruseşti, care la fel ca în toate ocaziile istorice, au plecat în dezordine şi jefuind.

După doi ani de grele suferinţe Basarabia, Bucovina şi Transilvania s'au alipit patriei mume. Proclamaţia regelui Ferdinand I în ziua încoronării la Alba Iulia este vie în sufletul românesc din ţară şi exil; începe cu omagiul adresat predecesorului rege, armatei, ţăranilor, muncitorilor şi întregului popor românesc; ... "In neclintită unire cu poporul, voiu închina toate puterile mele de om şi de rege şi cer binecuvânterea Celui Atotputernic în această zi solemnă de înălţare sufletească."

Regina Maria a fost o apariţie benefică pe pământul românesc; dăruită cu calităţi excepţionale,a fost mama orfanilor şi a săracilor, asistentă medicală, soţie şi mamă devotată; la pacea dela Versailles a reprezentat cu succes drepturile româneşti în locul diplomaţilor care nu erau ascultaţi; istoria o va consacra ca luminătoarea tratativelor referitoare la hotarele României Mari. Regină demnă care a privit apoi cu durere invazia verminei în viaţa românească.

Regele Mihai I poate fi numit regele democrat. Chiar tânăr a ştiut că trebue să domnească şi nu să guverneze; anarhia comunistă nu poate colabora cu rânduiala românească; iadul crucifică neamul nostru în ţară, dar regele Mihai I şi regina Ana reprezintă unul din centrele sănătoase ale ierarhiei româneşti în exil. Regina Ana nu poartă bijuterii plăcute la vedere, dar este împodobită cu daruri pe care mulţi exilaţi le cunosc şi le respectă; aceste daruri sunt aşezate în rugăciuni, să le dea Dumnezeu "ceea ce este bun şi folositor"; presa străină le-a dedicat din când în când cuvinte care fac cinste numelui de Român.

Regele Mihai I şi regina Ana înmănunchiază modestie elegantă cu înălţime spirituală.

Aceste menţiuni succinte fac parte din istoria ţării noastre care a fost cântată în secolul trecut de poetul Ioan Neniţescu:

"Nu vrem să închinăm popoare sub mândrul sceptru românesc ci să trăim din viaţa noastră şi dreptul nostru strămoşesc...

Rege, regalitate şi regat fac parte din ierarhia neamului nostru; echilibrul poate fi clătinat autarhic ori diabolic dar această orientare stă în cutele ascunse ale sufletului nostru: badea Ion şi lelea Floarea se roagă chiar şi pentru regii nepotriviţi istoriei plămădită de Dromichete, Decebalus per Scorilo şi continuată de domnitorii binefăcători începând cu secolul 14 până în zilele noastre; în această istorie oferită orânduirii divine este inclus şi acest simbol al ierarhiei în viaţa noastră pământească.

MESAJ REGAL

Români, Românce,

Niciodată în preajma Sfintelor Sărbători şi a sfârşitului de an n'am avut **inima atât de adânc îndurerată ca azi;** cunoscând tragica situaţie actuală din ţară, mă adresez vouă.

Distrugerea sistematică, impusă de o dictatură nebunească în toate sectoarele vieţii, tradiţiei şi culturii româneşti, a zguduit puternic conştiinţa universală: voci autorizate venind de pretutindeni s'au ridicat ca să înfiereze procedeele antiumane ale regimului din România. A sosit deci momentul ca ţările democratice care au denunţat această tiranie distrugătoare să afirme realitatea şi unitatea Europei în jurul drepturilor individului şi ale naţiilor, tocmai în anul care comemorează cea de a patruzecea aniversare a proclamării "Dreptuilor Omului". Este urgent să se treacă la fapte.

Cu două luni în urmă am făcut o declaraţie mulţumind celor care au arătat adevăratul aspect al dictatorului român şi al "diktatelor" sale. Acum fac un apel tuturor ţărilor democrate ca, unite, să **oprească diabolica şi criminala acţiune** desfăşurată de un guvern iresponsabil.

Acest apel se adresează mai cu seamă Statelor care la Yalta şi anterior se angajaseră faţă de ţările eliberate de nazism a lua măsurile politice şi economice care li se cuvin.

In lumea actuală s'a manifestat recent o dorinţă imperioasă de limpezime şi reformare: vechile partide unice apar astăzi ca nişte **monştri "antediluvieni"** meniţi a **dispărea dacă nu se transformă. Pluralismul în viaţa politică va înlocui în curând organizaţiile monolitice şi desigur că această tendinţă se va impune şi în România.**

In prezent, conducătorii români se **agaţă de putere, încercând să ascundă şi** astfel să stăvilească înaintarea reformelor pornite în Uniunea Sovietică din pură necesitate economică. Ei se căznesc a-şi justifica politica de aşa zis progres şi îmbunătăţiri, ce se dovedesc însă minciuni sfruntate în **experienţa** zilnică a cetăţeanului de rând.

Aceşti conducători falimentari se tem **să fie izgoniţi dela putere îndată ce aţi** avea ceva de spus.

Sforţările neîntrerupte ale celor două Supraputeri mondiale spre a-şi ameliora relaţiile nu vor putea dăinui decât dacă U.R.S.S. slobozeşte încătuşarea naţiunilor colonizate şi cotropite ale Europei răsăritene.

O asemenea eliberare ar duce la o mai bună înţelegere între aceste naţii şi Uniunea Sovietică, şi ar fi totodată o contribuţie majoră la pacea şi prosperitatea lumii întregi.

Deci se cuvine să rezistăm prezentului şi să ne pregătim viitorul. Uniţi între noi şi cu vecinii noştri să ducem lupta paşnică dar dârză împotriva silniciei.

Mereu cu gândul la voi prizonieri ai **mizeriei şi la voi luptătorii mereu** prigoniţi, vă urez în acest ajun de An Nou, împreună cu Regina Ana, Prinicipesa Margareta şi întreaga Familie Regală "La Mulţi Ani mai buni, cu sănătate, fericire şi noroc"!

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Mihai

ÎNSPRE ŞI DIN CETATEA DE SCAUN A SUCEVEI

—Gheorghe RĂDULESCU—

In Cetatea de Scaun a Sucevei, Stefan Vodă își ascute paloșul și privește peste timpuri, numărând puternicile cetăți de apărare împotriva hoardelor din Răsărit, din jos pe Nistru, dela Marea cea Mare, Cetatea Albă (In sec. al 13-lea a fost ridicată o cetate genoveză pe același loc al coloniei antice eline Tyras: denumită Maurokastron sau Moncastro).

După sec. al 14-lea, odată cu statul întemeiat și independent al Moldovei este întărită și amplificată. Cetatea Albă ajunge chiar reședință domnească în timpul lui Alexandru cel Bun (1421) și după el. Stefan cel Mare îi acordă o mare atenție, o întărește și o amplifică (1454-1476), tot în vremea sa i se construiește Marea Poartă), Cetatea Chilia (Cetatea Chilia, inițial a fost o cetate bizantină însă pe parcursul timpului a căzut și sub stăpânire genoveză. Unii dintre domnii Tării Românești și Iancu de Hunedoara au amenajat-o și au întărit-o. Stefan cel Mare o stăpânește în 1465 și tot el o reconstruiește integral în 1479) și până mai sus de Cetatea Soroca (Pe locul unde a fost o fortăreață genoveză - Alcionia, în sec. al 15-lea a fost ridicată - cetatea de pavăză pe Nistru, Soroca, care făcea parte din ansamblul defensiv al Moldovei medievale. Stefan cel Mare și apoi Petru Rareș au consolidat-o și modernizat-o de nenumărate ori) și Cetatea Hotin (A fost considerată ca una dintre cele mai importante cetăți din cadrul defensiv al Moldovei medievale. Cetatea Hotin era în același timp considerată o cetate de hotar pe Nistru. Ea a fost construită la începutul sec. al 15-lea de Alexandru cel Bun cu sprijinul lui Vitold, mare cneaz de Lituania.

A fost amplificată și întărită în special de Stefan cel Mare și de Petru Rareș) și lacrimi îi picură marelui Voevod pe zidurile cetăților și ale bisericilor pe care cu osteneală și prin victorie le-a înălțat. Cetăți, biserici și mânăstiri ce străjuiesc de veacuri la porțile creștinătății, căci mare și credincios a fost Domnul, care le-a zidit și le-a sfințit în sângele lui Christos și al arcașilor care au căzut pentru apărarea credinței și a pământului neamului românesc.

Cine cunoaște voevodalul pământ românesc al Basarabiei, al Moldovei și al Bucovinei nu poate decât să-i fie sufletul încărcat de frumusețe și dumnezeire, nu poate decât să ducă cu el nemurirea neamului, a neamului care își poartă crucea, crucea care oricât de hulită ar fi astăzi de ucigași se înaltă însângerată, dar triumfătoare spre reînviere.

Urcând spre Cetatea de Scaun a Sucevei pe apa înspumată a Bistriței din spre orașul Bacău al poetului Bacovia, lăsând în dreapta orașul lui Roman Vodă la întretăierea apei Moldovei cu Siretul și urcând mereu în stânga spre munți pe Bistrița și dacă ne vom opri o clipă în drumul nostru în orașul Piatra Neamț, vom întâlni Biserica Sfântul Ioan Botezătorul 1497-1498, ctitoria lui Stefan Vodă, apoi mai sus între Bistrița în apropierea apei Moldovei spre dreapta în Târgul Neamț ne va întâmpina Biserica Inălțării 1497, din ansamblul Mânăstirii Neamț, ctitoria aceluiași vrednic Domnitor. Tot aici vom întâlni Cetatea Neamțului construită în timpul lui Petru I Mușat (1374-1391 / 92), apoi întărită, consolidată și modernizată între anii 1475-1476, de Stefan cel Mare, cetate ce a stat ca pavăză în calea năvălitorilor. Trecând mai departe spre partea estică a apei Moldovei, vom ajunge în orașul ascuns între dealuri și turle de biserici, Fălticeni, orașul Lovineștilor, al lui Nicu Gane și al "Dumbravei minunate". In sfârșit ținând drumul Sucevei spre Nord, printre livezi și pâraie, în stânga Siretului, la o distanță de 25-26 km. ajungem în orașul Suceava, în fosta Cetate de Scaun a Moldovei. Cetatea Sucevei este ridicată inițial de Petru I Mușat (1374-1391/92), este apoi amplificată și lărgită de Alexandru cel Bun, în cele din urmă este adăugită, întărită, consolidată și modernizată de Stefan cel Mare.

Din Cetatea de Scaun a lui Stefan Voevod răzbat în sufletul nostru clopotele Mânăstirii dela Biserica Sfântul Gheorghe 1514-1522, ctitoria lui Bogdan al III-lea cel Orb și Stefănița Vodă, unde se află racla Sfântului Ion cel Nou, apoi clopotele dela Biserica Sfântul Dumitru 1534-1535, ctitoria lui Petru Rareș, clopotele dela Mânăstirea armenească Zamca 1551-1612, dela Biserica Mirăuți (sec. 17), dela Biserica Sfântul Nicolae 1611, dela Biserica Sfântul Ioan Botezătorul 1643, dela zvelta și eleganta Biserica Dragomirna 1606-1609, din apropierea Sucevei, ctitoria Mitropolitului Anastasie Crimca și de pe întreaga Suceavă, un sunet răscolitor, un sunet sfâșietor de răstignire a neamului care se cere eliberat, un sunet ce străbate eternitatea, un sunet ce trebue să fie auzit de orice suflare românească, de orice creștin adevărat. Ajungând la Gura Humorului ne întâmpină așezarea Voronețului cu renumita Biserică Sfântul Gheorghe, zidită de Stefan cel Mare în 1488, pe fostul schit al lui Daniil Sihastru, Biserică cunoscută astăzi de Mânăstirea Voroneț. Trecând mai departe prin dulcea și Sfânta Bucovină, printre codri, dumbrăvi și obcine ne întâmpină ctitoria lui Petru Rareș, Biserica Buna Vestire 1532, a Mânăstirii Moldovița, mai încolo peste păduri și izvoare ne iese în cale ctitoria movileștilor, Mânăstirea Sucevița 1581-1601, mânăstire ce este considerată drept Testamentul artei vechi moldovenești.

Colindând pe drumurile Bucovinei, ajungem la locul de veșnicie al Marelui Stefan, la Mânăstirea Putna 1466-1469, unul dintre cele mai importante centre artistice și cărturărești din țară. In orașul Rădăuți ne întâmpină Biserica Sfântul Nicolae (ridicată după 1359), Biserică construită în locul unei biserici de lemn, Biserica Sfântul Nicolae este ctitoria lui Bogdan I, întemeietorul Moldovei, locaș ce a fost cândva vechea Episcopie a Rădăuțiului. Mergând mai departe spre Nord prin Storojineț, ajungem în fosta capitală a Bucovinei din timpul nostru, Cernăuți, menționat de Alexandru cel Bun pe la 1408, acest oraș a fost punctul de vamă a Moldovei spre granița de Nord. Cernăuțiul se dezvoltă într'un timp destul de mult economic fiind protejat de puternica cetate Tețina și tot aici au avut reședințe temporare Stefan cel Mare și Petru Rareș. Datorită ocupației austriece începând din anul 1774, nu s'au putut păstra prea multe documente din perioada medievală, întâlnind mai frecvent biserici din lemn de factură și tradiție populară. Cu toate acestea ni s'au păstrat Biserica Sfântul Nicolae a familiei Stroescu, 1607, Biserica Domnească, Adormirea, ctitoria lui Nicolae Mavrocordat, 1709-1716, fiind apoi reconstruită, Biserica Sfânta Treime, care datează din sec. al 18-lea, apoi Biserica Cuvioasa Paraschiva fiind și ea reconstruită, datând tot din sec. al 18-lea. Cernăuțiul oraș vechi românesc, orașul lui Iancu Flondor și al lui Aron Pumnul, dascălul admirat și iubit al lui Eminescu, oraș cu unul dintre cele mai somptuoase și cunoscute monumente de artă și de credința ortodoxă, din Sud-Estul Europei, Mitropolia Bucovinei, a cărei imensă cruce te urmărește de jur-împrejurul impunătorului palat, luând diferite forme.

Traversând apa Prutului și urcând mereu spre Nord spre fruntarele lui Ghika Vodă ajungem în vecinătatea din nou a Nistrului, recunoscând adevăratele granițe românești dinspre Nord-Est "Dela Nistru pân'la Tisa", adică până în Apușul Transilvaniei.

Din acest colț de pământ românesc cu vechi așezări și tradiții strămoșești, sfințit pe tot întinsul lui cu Biserici Voevodale, mâini tâlhărești și criminale au sfâșiat din trupul României pământul binecuvântat al Basarabiei, al Bucovinei de Nord și al ținutului Herța, acești barbari din pustiurile răsăritului privesc cu ochi lacomi peste întreaga țară românească, creștină de veacuri, peste țara care astăzi este batjocorită și distrusă de un regim politic venetic, antiuman și antiromânesc, regim adus pe țevile de tun prin sânge și ură de aceiași barbari ai Răsăritului.

Voi tineri români din țara însângerată de chinuri și dezastre și voi tineri români de peste hotarele acestei țări românești, voi care v'ați născut în timpul celui mai cumplit infern al neamului nostru, în timpul comunismului, voi care ați fost și sunteți opriți să vă cunoașteți și să înțelegeți adevărata istorie și cultură a țării voastre, adevărata și neîntrecuta frumusețe de înălțare și luptă a neamului românesc, adevărata credință care vă înnobilează sufletele, voi care ați fost alungați dela dreptul sacru al poporului român de a-i cunoaște suferințele și victoriile înscrise în cartea veșniciei neamului, priviți și cercetați cu luare aminte cine sunteți, de unde veniți și nu fugiți de adevăr, căci voi sunteți prin sângele și legea voastră creștinească păstrătorii acestui tezaur al țarii și al neamului pe care și noi l-am primit spre păstrare și îmbogățire dela părinții noștri pentru copiii-copiiilor noștri în vecii vecilor, Amin.

RĂZBOI ŞI PACE

(ŞTIINŢĂ ŞI FILOSOFIE)

—Radu ENESCU—

“Philosophy, in one of its functions, is the critic of cosmologies” (Whitehead)

De curând a avut loc la Madrid o conferinţă de Presă a savantului Stephan Hawking cu prilejul prezentării cărţii sale “History of Time”.

Celebrul om de ştiinţă (cunoscut şi din cauza necruţătoarei boli care l-a lovit), ghemuit, aparent prostrat în sofisticatul scaun pe roate, şi-a expus teoriile cu privire la originea Universului: dela Big-Bang până la “găurile negre”. “Legile ştiinţei, afirmă el, determină cu suficientă precizie cum s'a născut universul, ca atare nu e nevoie să recurgem la Dumnezeu”. Dar, admite el, “legile ştiinţei nu răspund întrebării dece există Universul”.

E prea bine cunoscută nesinchisirea, aroganţa uneori, a multor oameni de ştiinţă faţă de celelalte domenii ale gândirii. Cel filosofic, de pildă. După Hawking, “filosofia a abandonat tentativa de a explica universul, pentru a se dedica chestiunilor lingvistice sau pur antropologice”. Observaţia e justă; în parte.

Câmpul de cercetare al Filosofiei, dela Thales, Pythagora, Aristotel, până mai în zilele noastre, a fost atât de vast încât a cuprins mai toate domeniile cunoaşterii: dela Fizică, Matematică, Logică, până la Pshihologie, Antropologie, Astronomie (Pythagoricienii au combătut teoriile geocentrice), luând zborul spre înaltele culmi ale Metafizicii sub toate aspectele ei (Gnoseologie, Ontologie, etc.)

Faptul că Filosofia s'a distanţat oarecum de Natură, acea Physis cum o numeau Grecii, într'un cuvânt de Stiinţa naturală (spun oarecum căci exemplele contemporane, un Bachelard, Teilhard, Whitehead, Russell, printre mulţi alţii, sunt bine cunoscute), lăsând acest domeniu pe seama ştiinţei propriu zisă nu înseamnă un abandon total. De altfel, cei care au eliminat, primii, calea ştiinţifică au fost filosofi, ca Bacon, Descartes, Leibniz, Pascal, pentru a nu menţiona decât câteva culmi ale inteligenţei. Mai târziu, distanţându-se tocmai de natură şi de metodele experimentale adesea înşelătoare, Riemann a intuit aproape filosofic geometria sa no-euclideana, azi instrument indispensabil fizicii moderne.

***

> “Matematica, ştiinţa cea mai abstractă, cea mai simplă, cea mai veche, cea mai perfectă între toate, azi se adresează Metafizicii pentru a-şi revizui fundamentul propriilor sale raţionamente” (Leonardi)

Revenind la vechii gânditori, oare câţi ştim că instrumentalul informaticii moderne, bazat pe sistem binar, s'a inspirat în mare parte din metoda dicotomică concepută de Platon acum apropae 2500 de ani?

Si-apoi Filosofia n'a dezertat în faţa marilor probleme a chestiunilor “ultime”, “esenţiale”, a unei cauzalităţi dincolo de cercul închis al determinismului ştinţific.

Aş îndrăzni să afirm că noua Fizică se apropie mai mult de un oarecare spirit filosofic decât de schemele ştiinţifico-naturale de tip mecanicist-materialist din veacul al 19-lea, în plin faliment. Azi ştim că determinismul, şi principiul cauzalităţii, valabil într'o oarecare măsură în ce priveşte studiul sistemelor planetare, deci macrofizica, - în universul atomilor şi quanta, imprevizibilul, neaşteptatul, ne surprinde la fiecare moment. (Nu trebue totuşi să exagerăm atribuind o totală “libertate de acţiune” acestor fenomene, cum ar dori unii gânditori).

Pe de altă parte, atomii lui Democrit, acele particule indestructibile şi imutabile pe care se sprijinea mare parte din edificiul ştiinţei materialiste s'au “volatilizat”; particulele “elementare” de azi fiind capabile de transformări fără limite, despuiate la un moment dat de orice “calitate” sensibilă. Ceea ce ne îngădue să afirmăm că fizica atomică de azi e de natură mult mai abstractă. Faptul fundamental e că ne găsim în “prezenţa” unui fenomen care se sustrage în mod complet oricărei descrieri prin cuvinte sau imagini intuitive.

***

Spunea Bertrand Russel: “Materia e o formulă convenţională pentru a ne descrie ce se întâmplă “acolo” unde ea nu se află”. Cuvinte care sentenţiază lichidarea filosofiei materialiste. (Dar nici aici să nu cădem în exces de idealism atribuind acestor fenomene caracter spiritual, prin faptul că ele nu ar mai aparţine acelor entităţi “res extensa” cum spunea Descartes, deosebite de “res cogitans”, atributul minţii. Dar poate că e necesar să revizuim şi aceste concepte în funcţie de noile concepţii de “spaţiu”.)

***

Ce i se poate învinui Filosofiei? Că azi ea s'ar ocupa mai cu precădere de om? De soarta lui, în căutarea unei identităţi? Spre o mai lucidă descifrare a fenomenului uman şi a misterului ce-l înconjoară. (Teilhard).

Cred că a fost misiunea de totdeauna a Filozofiei. Dar fără să piardă din vedere problema Inceputului, - a unei cauzalităţi ontologice, şi a unui eventual sfârşit; o primă cauză şi o cauză finală, principii care stăteau la temelia filozofiei lui Aristotel, şi a întregii gândiri din antichitate, preocupată de problema genetică şi teleo-logică.

Conflictul între Stiinţă şi Filosofie sau Religie a existat de când lumea. Totuşi unele influenţe reciproce nu trebuesc tăgăduite. Dar nimeni nu poate bănui gândirea aristotelică de faptul că ar fi putut fi influenţată de motive religioase, de cosmologiile acelor vremi, minunate îmbinări de mit şi poezie. Om liber, în adevăratul sens al cuvântului, ca şi Socrate, Aristotel a considerat necesar să-şi fundamenteze Metafizica pe principiul acelui prim motor, Dumnezeu. Cum bine obsearvă Whitehead: “In his consideration of this metaphysical question he was entirely dispassionate”.

Cred că problema acelui prim Eveniment frământă şi intrigă mai mult minţile oamenilor de ştiinţă decât a altora. Deşi în mod aparent, a şti cum s'a petrecut pare a fi principala lor preocupare; dece, pentru a nu spune de cine, trecând pe plan secundar.

***

> “Ce este timpul? Dacă nimeni nu mă întreabă, o ştiu. Dacă sunt întrebat şi caut s'o explic, nu ştiu”. (Fericitul Augustin)

O observaţie interesantă a unor fizicieni cu privire la o problemă (cam ciudată), nedeslușită de ştiinţă: “dece există trei dimensiuni spaţiale şi numai o singură dimensiune temporală”?

Am putea spune că dacă timpul nu e decât o altă “coordonată” a spaţiului, - cum se “bănuieşte,-- o realitate solidară cu spaţiul (aşa cun pare a fi gândit şi Eminescu prin Sărmanul Dionis) s'ar putea specula cu posibilitatea unei “simultaneităţi” în ce priveşte trecutul prezentul şi viitorul; deci şi cu o “reversibilitate” a acestor “stări” temporale. Lucru care, ştim, a inspirat o seamă de romane (Wells) şi nu mai puţine fantezii de “ştiinţă ficţiune” povestind călătorii dincolo de timp.

***

“Science has helped to free man from unnecessary fears”, spune G.N.Ridley. Afirmaţia mi se pare amăgitoare, şi cam prezumţioasă. Nu ştiu în ce măsură ştiinţa ne poate libera de “temeri”, mai mult decât Filozofia. Nu mă refer la Doctrine, ci la autentica înţelepciune. Acea “Sophia” socratică, cu a sa “ironie”, care nu însemna zeflemea ci (eironeia) iscusitoare şi pătrunzătoare întrebări; sau prudenţa stoică a unui Marcu Aureliu; sau acea pioasă “angoisse philosophique” a lui Pascal.

***

Prudenţa una din virtuţile cardinale (Phronesis) pe care Grecii o venerau cu precădere, a fost totdeauna principiu de bază a Inţeleptului, fie el om de ştiinţă sau filozof.

Newton, investigator al naturii, conştient de capacităţile lui mintale şi instrumentale, şi-a dovedit înţelepciunea mărturisind: “Nu ştiu ce impresie fac eu lumii, dar eu mă văd ca pe un copil care se joacă pe o plajă şi se bucură să culeagă pe ici pe colo o piatră lustruită sau o frumoasă scoică, în timp ce în faţa lui se întinde imensul ocean al adevărului, de nepătruns.”

Grăit-a geniul: “La'nceput, pe când fiinţă nu era, nici nefiinţă /Pe când totul era lipsă de vieaţă şi voinţă, / Când nu s'ascundea nimica, deşi tot era ascuns.../Când pătruns de sine însuşi odihnea cel nepătruns / Fu prăpastie? genune? Fu noian întins de apă? / N'a fost lume pricepută şi nici minte s'o priceapă.”

Atât omul de ştiinţă cât şi poetul şi-au dat seama de abisul în faţa căruia se află; de culmile şi profunzimile pe care nu le pot atinge. Voi încheia cu frumoasa şi ingenioasa imagine a lui James Jeans:

“Fizica modernă tinde să rezolve în unde tot universul “material”. Aceste unde sunt de două feluri: unele “înfundate” pe care le numim materie, altele libere pe care le numim radiaţie sau lumină. Aceste concepte reduc totalitatea universului la o lume de lumină, potenţială sau existentă; ca atare toată istoria ceraţiei se poate exprima în scurte cuvinte: Dumnezeu a spus: “Să fie lumină”.

DUMNEZEU

—Florian ONITZA—

Noţiunea de DUMNEZEU, este atât de diferit conturată în mintea oamenilor, încât nu este de mirare că sunt atâtea religii, secte nenumărate, liberi cugetători şi atei, cu concepţia lor diferită despre Dumnezeu.

Ateii chiar neagă existenţa lui Dumnezeu. In realitate, Dumnezeul pe care ei îl neagă este Dumnezeul unor bigoţi şi inculţi, care de fapt nu există decât în mintea lor obscură şi confuză.

Bigoţii, habotnicii, ateii şi mulţi liber-cugetători, nu dau un conţinut real noţiunii de Dumnezeu, iar când neagă sau atribuie totul, deci şi binele şi răul, lui Dumnezeu, nu fac decât să-şi exprime ignoranţa.

Nu trebue să faci un efort de gândire prea mare ca să înţelegi că aşa cum oamenii au creat, crează şi se conduc după anumite legi, elaborate de inteligenţa lor, există şi o Inteligenţă Suverană şi Infinită, care a statornicit legile eterne, potrivit cărora tot ce se face în natură, este urmarea firească şi inevitabilă a îndeplinirii condiţiilor acestor legi.

Ca şi legile scrise de oameni, legile nescrise ale naturii, protestează împotriva celor ce le calcă şi sancţionează pe cei ce nu le respectă, pentrucă aşa cum spune Apostolul Pavel “Dumnezeu, nu se lasă să fie batjocorit” (Galateni, 6-7).

Următorul exemplu ne va ajuta să înţelegem cum stau lucrurile.

Când un om trage primul fum dintr'o ţigară, tuşeşte. Tusea este un protest al legii care îţi apără sănătatea. Cel ce nu ţine cont de acest protest ci continuă să fumeze, îşi face o deprindere urâtă, care devenind viciu, poate aduce un cancer pulmonar sau alte tulburări în starea sănătăţii. Bolile respective apar deci ca o sancţiune pentru nerespectarea legii care ne apără sănătatea.

Este deci cât se poate de clar şi de adevărat, că ceea ce ajută sau mântuie pe om, este numai şi numai respectul legilor naturii. Marii iniţiaţi nu fac altceva decât să răspândească în lume paragrafele acestor legi, să avertizeze şi să abată pe om dela drumul care duce la pieire. Iniţiaţii au apărut în lume ca să ne arate calea, prin care omul singur poate să se mântuiască.

Când Iisus a spus “Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa” (Ioan 14-6) a mărturisit de fapt că numai prin trăirea învăţăturii Lui putem găsi Calea care ne duce la cunoaşterea Adevărului şi la înfrumseţarea Vieţii, aşa cum rezultă şi din cuvintele “Căutaţi Adevărul şi Adevărul vă va face slobozi!” (Ioan 8-32).

Revenind la legile naturii, putem spune că aşa cum nici o lege omenească, nici un cod sau regulament de comportare nu a apărut fără un autor, fără o inteligenţă care l-a concept şi pe care nu o putem vedea, nici legile naturii nu puteau apare fără o Inteligenţă Supremă şi Infinită, care a statornicit principiile de funcţionare şi legile de dezvoltare a tot ce a fost, este şi va fi. Oare nu acesta este cel mai adevărat conţinut al noţiunii de Dumnezeu? Iar dacă inteligenţa şi spiritul creator al omului nu poate fi văzut, cum ar putea fi văzută Inteligenţa Surpemă şi Infinită?

Cum ar putea fi văzută inteligenţa care zămisleşte o creatură vie, o floare sau un pom roditor, în tainicul laborator al naturii? Dovada o face lucrul creat, fluturele , stejarul şi omul, despre care Ecleziastul spune: “Cum nu ştii care este calea vântului, nici cum se fac oasele în pântecele femeii însărcinate, tot aşa nu cunoşti lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate” (Ecl. 11-5).

Legile fundamentale ale Creaţiunii, statornicite de Inteligenţa Supremă şi Infinită, ne arată că ori de câte ori sunt create cu voie sau fără voie, cu ştiinţă sau fără ştiinţă, condiţiile producerii unui fenomen, fenomenul se produce; şi că oricât de mult am dori şi ne-am ruga să se producă un lucru sau o stare de lucruri, dacă efectiv nu se îndeplinesc condiţiile esenţiale şi obligatorii producerii unui fenomen, fenomenul nu se produce.

Rezultă aşadar că ceea ce este esenţial în toate religiile şi filosofiile, este cunoaşterea şi respectarea cu sfinţenie a legilor, care ne asigură mântuirea.

Credinţa poate fi greşită când informaţiile pe care se întemeiază sunt nereale. La credinţa cea adevărată se ajunge numai prin cunoaşterea adevărului, iar cunoaşterea aceasta nu poate fi dobândită decât printr'o asiduă muncă de cercetare.

Ce înţelept îndemn ne-a lăsat Apostolul Pavel când a scris: “Cercetaţi toate lucrurile şi păstraţi ce este bun!” (Tes. 1, cpa. 5-ââ(.

Pe primul plan, este legea! “Prin credinţă, desfiinţăm noi legea? Nicidecum!” a răspuns Apostolul Pavel (Romani 3-31).

Acest “Nicidecum” are o bază reală, pentrucă se confirmă la fiecare pas de omul care râvneşte tot timpul vieţii lui să facă ceva, dar nu poate face absolut nimic dacă efectiv nu îndeplineşte condiţiile prevăzute de lege. Aşa cum nu poate secera fără a semăna mai întâi sau aşa cum nu poate avea căldură în casă pe timp de iarnă fără foc, nu poate obţine nici fericire în această lume, fără să îndeplinească mai întâi condiţiile cuprinse în legile morale. Necunoscându-le sau ignorându-le, ajunge la situaţia jalnică din zilele noastre când toţi aleargă după fericire fără s'o găsească.

UN AN DELA MOARTEA FILOSOFULUI ROMÂN C. NOICA

"ÎNTRU FIINȚA" ROMÂNEASCĂ DE CONSTANTIN NOICA

II

—Gheorghe RĂDULESCU—

Urmare din numărul trecut

Ce este izbitor dela începutul interpretării lui Noica despre "Luceafăr" este că filosoful român înlătură orice interpretare de până acum, fie că ea este savantă ori mai puțin învățată, romantică sau nu, ca să nu mai amintim de o explicare psihologică, omenească, el îi dă "Luceafărului" un anumit sens, arătând că în fond nu e vorba în mod implicit de geniul despre care se discută atât, ci "de soarta Luceafărului", care "seamănă mult" cum spune Eminescu în manuscrisul 2775 B, la fila 56 "cu soarta geniului, unde Noica subliniază că "seamănă mult" "care înseamnă mai puțin decât seamănă".

Atunci, cine este "Luceafărul"? Si autorul arată că interpretarea trebuie să pornească dela Hyperion. "Ce este Hyperion? Este "hyper-ion", pe deaspura mergătorul, în greacă este cel ce nu este fixat într'o condiție individuală, ca noi toți, ci care trece peste destinele noastre - sensurile mari ale istoriei și omului - cu natura sa generală."

Deci Hyperion ar fi "un suflet", "un duh" așa cum îl vedeau grecii și este veșnic rătăcitor, un element general ce ar dori să prindă ființă undeva dar nu poate. Deducția ar fi că, între calitatea generalului, adică a lui Hyperion, (a Luceafărului) și aceea a individualului a fetei îndrăgostită, (a Cătălinei de mai târziu) există o mare deosebire, pentrucă atât "Luceafărul" cât și Cătălina, adică atât generalul cât și individualul nu pot să prindă ființă undeva. Ei doresc acest lucru, cum spune Noica, "în termenii modulațiilor românești ale ființei: un Va fi fiind, în legănarea sa din lumea individualului, își întind mâna - dar mâinile lor nu se prind". Si mai departe filosoful arată că fata indragostită nu poate ieși din condiția ei individuală, ea cere doar să i se lumineze viața așa cum de altfel fac oamenii cerând generalului să le "transfigureze viețile". Este adevărat că zbuciumul este al elementului luminos, al "Luceafărului", dar și el dorește o transfigurare o clipă doar să ia și el caracterele individuale, însă condițiile lor nu se pot modifica.

Individualul deci, arată autorul nu poate prelua nimic dela general cele două lumi se despart în mod peremtoric "ușurătatea umană și gravitatea cosmică". Apariția lui Cătălin dezleagă situația și o definește în același timp ca și "Prometeu-ul lui Goethe", exemplifică Noica.

Si în continuare "Ce-i poate cere "Luceafărul" marelui Părinte", Demiurgului, precizează autorul prin comparația sa cu Faust, care "cerea Mumelor imaginea Elenei, adică o esență, eroul lui Eminescu vrea existență, cu haosul ei, cu repaosul ei". "Mi-e sete de repaos".

Filosoful nostru argumentează că "ființa nu înseamnă îngroaparea și moartea generalului în lumea celor trecătoare, ci împlinirea acestora întru și prin general, chiar dacă vor fi trecătoare și generalul va rămâne, în felul lui etern". Prin urmare "Luceafărul" spune Noica, ca și Faust dorește să fie altceva decât este, ca "făptură de ordin general" însă el nu poate fi pe măsura "elementarului individual" care e simpla "devenire întru devenire". "Dar piară oamenii cu toți / S'ar naște iară oameni" însă "Un soare de s'ar stinge'n cer / S'aprinde iarăși soare".

Problema prin urmare e elucidată și poziția celor doi rămâne prestabilită fără putință de modificare. "Luceafărul" lui Eminescu este deci mergătorul întru zbucium și eternitate care deschide porți de gândire, de lumină și speranțe omului, încercând să-l ridice măcar o clipă în sfere de nemurire și frumusețe, chiar dacă cele două făpturi își întind mâinile, dar nu se pot cuprinde, el este cum spune Noica "trecerea geniului prin lume, "ca și trecerea lui Hyperion pe deasupra mergătorului - lasă în urma-i o dâră de lumină și un zvon al ordinei.

Trecerea lui Eminescu prin lumea noastră, ce extraordinară ordine nu a adus ea, câtă ființă n'a instituit, cu toată nefericirea și dezordinea din el! Dacă astăzi ființa românească ține, este într'o măsură, poate încă nedeplin lămurită, dar sigură, pentrucă a trecut un Eminescu prin lumea ei".



CONSTANTIN NOICA
(24 IULIE 1909-5 DECEMBRIE 1987)

Am insistat mai mult asupra capitolului rezervat "Luceafărului" lui Eminescu, pentrucă poetul nostru este calificat de Noica ca "omul deplin", creatorul cu adevărat atotcuprinzător prin a cărui operă ființa noastră românească va supravețui în universalitatea culturilor și a măreției spirituale. Prin "Luceafărul" lui Eminescu, Noica a ajuns la ideea "arheilor", în această lume cosmica împletită cu cea pământească, în lumea basmului românesc de unde își trage originea și ontologia.

De fapt românul a fost întotdeauna umblător prin stele, soarta lui căutând-o în astrologie, astrologia lui însă este primară, legată de suflet, de pământ și univers, de mișcarea și drumul pe care îl parcurge în viața aceasta până când sufletul i se urcă la cer. Intre cer și pământ țăranul nu vede nici o deosebire, pământul fiind doar o palmă de țărână rezervată omului, sufletul însă călătorește prin toate vägăunile universului, în împărăția lui Dumnezeu și a lui Hyperion.

La toate popoarele vechi țăranul este în felul lui un astrolog.

Pentru Blaga "Veșnicia s'a născut la sat", pentrucă satul este lipsit de încărcătura artificială creată de om, satul este lipsit de vicisitudinile orașului, liniștea și curățenia naturii dela sat îi dă posibilitatea țăranului să comunice mai direct cu eternitatea.

Ogorul, pădurea, muntele, râul, marea sunt permanențe naturale dăruite omului de veșnicie să se servească de ele cât timp sufletul și trupul își poartă existența pe ele și printre ele, dar mereu țăranul va ridica privirea spre cerul senin ori întunecat de unde izvorăsc lumina, speranța și credința.

Fatalismul țăranului așadar nu este altceva decât dreapta orânduială lăsată de Dumnezeu, înscrisă în cartea veșniciei stelare.

Pentru țăran există o scară a vieții pe care omul urcă la cer până moare, invers proporțional cu îmbătrânirea sa. Copilul când moare inseamnă că el nu s'a putut desprinde cu totul de steaua lui ca să-și continue existența pe tărâmul nostru, ci rămâne în sfere uranice unde se întruchipează sufletul, Filozofia și știința încearcă să deslușească toate aceste taine, fiind neâncrezătoare ca Toma, și-și construiesc concepții și teorii, au nevoie de probe concludente, cercetează tot ce s'a scris în aceasta direcție, intervin toate cunoștințele și descoperirile până'n prezent pentru a fi în posesia adevărurilor care să le mărturisească concretețea lucrurilor, dar întotdeauna va rămâne ceva necunoscut, ceva care poate fi tocmai cheia unei porți greu sau imposibil de desfăcut. Tăranul crede și se mântuiește, el ajunge mai repede la Dumnezeu și prin cer, după priceperea și simțul lui pe care le are de veacuri, simț care nu l-a dezmințit niciodată. Din acest punct realitatea se împletește cu basmul, basmul nefiind altceva decât viața în devenire și devenirea întru ființă cum ar spune Noica.

Si gânditorul nostru ajunge la basm, la filozofia naturală, dându-și seama că la baza tuturor creațiilor există un început de basm, sau chiar un basm. Așa a început "Luceafărul", așa se desfășoară basmul "întru ființă" "Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte", căruia Noica caută să-i descopere devenirea "întru ființă", deoarece acest basm ca și "Luceafărul" lucrează în favoarea noastră românească a ființei noastre, fiind dovada între veșnicie a neamului.

Cu toate acestea spre deosebire de alte basme, acesta nu se termină în mod fericit și totuși "Tinerețe fără bătrânețe" descoperit de tipograful autodidact Petre Ispirescu demonstrează direct "plinătatea, măsura și adevărul a ceea ce poate numi: ființă", relatează autorul.

Si așa cum Faust și Helena lui Goethe nu au parte de fiul lor Euphorion, arată Noica despre "sentimentul românesc al ființei", nici perechea împărătească din basmul nostru nu va avea parte de Făt-Frumos, numai că Euphorion "se prăbușește" (din zborul lui) pe când Făt-Frumos "se împlinește" întru ființă.

Pruncul așteptat să se nască în familia împărătească refuză să prindă viață la toate rugămințile părinților și vracilor, la toate ce i se oferă de împărat, deoarece el vrea să se nască "întru ceva", adică "întru ființă". El nu vrea să se nască într'o "orânduială obișnuită", ci va purcede să se nască numai atunci când tatăl îi promite "Taci, fătul meu că ți-oi da tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte". Prin urmare el se naște "întru ceva". Prepoziția "întru" ne conduce spre interiorul situației, spre un scop bine definit al problemei, spre atingerea devenirii "întru ființă".

Dificultatea începe însă odată cu cererea fiului când se făcu mare ca tatăl să-i dea ce i-a făgăduit la naștere, adică "Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte", care de altfel nu erau altceva decât devenirea "întru ființă", dar tatăl om obișnuit cum era nu atingea decât "devenirea întru devenire", fiind fără putere să-i dăruiască fiului așa ceva cum îi făgăduise la naștere.

Si fiul porni la drum, așa cum spune basmul: "până voi găsi făgăduința" împreună cu calul său, căci toate basmele au câte un cal năzdrăvan, cal care are semnificația lui în orânduiala fiului care pleacă să-și caute cele făgăduite de părintele său.

Si greu i-a fost fiului la drum ca în orice acțiune mare care tinde să-și atingă scopul. Si basmul ne conduce spre teritoriul "ființei" pe care îl pătrunde fiul de împărat. Aici totul este altceva decât în lumea omenescului de unde venea Făt-Frumos.

Aici lumea era statică în tinerețea și frumusețea ei pentrucă era eternă. Intreaga fire era schimbată și plină de "Tinerețe fără bătrânețe și de viață fără de moarte", scopul fiind prin urmare atins. Gândirea pătrunde oriunde, iar dacă mintea creatorului poate să dezlege neînțelesul omenescului de rând, el devine stăpân pe tainele necunoscute ale necuprinsului, deoarece în acea lume trebuie căutată devenirea întru ființă", a ființei eterne. Trebuie căutată în lumea generalului din care face parte "Luceafărul" acolo unde a ajuns fiul nostru de împărat.

Dar iată că, dacă "Luceafărul" nu reușește să încalce teritoriul individualului, iar Cătălina pe acela al generalului, fiul de împărat atinge acest teritoriu al generalului spre "devenirea întru ființă".

Si "devenirea întru ființa" pe care o căuta Făt-Frumos, pe teritoriul generalului era însăși stăpâna palatului la care ajunsese fiul de împărat. Paragraful pe care Noica îl citează scoate în evidență înțelesul deplin al semnificației: "Ce cauți?" "Căutam Tinerețe fără bătrânețe" "Iar stăpâna e blândă și nu-i face pricină întrebându-l: "Cine voi?" "El și calul?" "El și restul omenirii? Ii răspunde grațios: "De căutați ce ziseși, aici este", adică ființa, iar ontologic vorbind stările celor doi - ale individualului și generalului se pot contopi într'una singură. Intâmplarea face însă ca într'un moment dat fiul de împărat să încalce teritoriul de unde își avea originea și să se întoarcă în lumea de unde venise spre îmbătrânire și moarte, adică din "devenire spre devenire".

Prin acest basm ajungem la un echilibru între lumea generalului și cea a individualului, ne demonstrează autorul. Basmul românesc deschide așadar un spațiu de cercetare, privind posibilitățile noastre omenești și tendința spiritului popular de pătrundere în eternitate, într'o lume atât de râvnită și întrebătoare de noi.

"Luceafărul" și "Tinerețe fără bătrânețe" pot fi deci pârghii de susținere "întru ființă", dovedind rezistența și înălțimea spirituală la care un popor poate să ajungă, dela gândirea și înțelepciunea populară a neamului la geniul unui scriitor de talia lui Eminescu.

Trecând mai departe peste "instanțele supreme" - natura și rațiunea care sunt susceptibile în realizarea "ființei" cum declară Noica, el ajunge să constate că "ființa" de fapt o putem vedea însă nu cu ochii obișnuiți, ci cu ochii minții noastre. Si după multe pelegrinări printre "entitățile abstracte", Noica se întoarce la "spiritul" lui Hegel, la "suflarea românească" după denumirea lui Spengler, în loc de suflet. Etimologic relatează filosoful român, că "vorbirea noastră veche mai avea un termen.... pentru spirit decât cel de suflare" și anume de "dihanie" care vine dela "duh" (secolul al XVI -lea) ajungând după multe explicații și exemplificări la "Arheu", la "arheii" lui Eminescu, adică la esență.

Eminescu cum ne erijează Noica ar fi încercat să scrie o lucrare filosofică și să prezinte o "introducere filosofică" la povestirea "Avatarii faraonului Tla" (titlul pus de G. Călinescu).

"Arheii", ne amintește Noica despre Călinescu, consemnează - că "Arheu" apare la Paracelsus, ca și la Van Helmont și că această lucrare a lui Eminescu ne

Continuare în pag.9

O NOUĂ CĂLĂTORIE LA CENTRE

—Vintilă HORIA—

Sub titlul "Călătorie la centrele pământului" am publicat o serie de interviuri în limba spaniolă, întâi într'o revistă, apoi sub formă de carte (prima ediție a apărut în 1970, ultima anul trecut), încercând să redau imaginea vie a culturii occidentale din secolul XX. Timp de aproape doi ani am călătorit prin Europa occidentală și prin America, întâlnind pe reprezentanții cei mai calificați ai filosofiei, ai literaturii, ai științei și chiar ai economiei și ai informaticii. Acele întrevederi cu Werner Heisenberg, Arnold Toynbee, Gabriel Marcel, Marshall McLuhan, Federico Fellini, Stefan Lupașcu, George Palade, Ernst Junger, George Mathieu și alții m'au ajutat să înaintez către mine însumi și să înglobez cunoașterea într'o viziune unică, așa cum încercaseră să se apropie de un adevăr total misticii medievali și așa cum încearcă să afle o cale către unitate fizicienii actuali.

Succesul acelei cărți, tradusă în mai multe limbi, a provocat apariția unor lucrări asemănătoare în Occident. Ultima din ele, "Cronica ideilor", prefațată de mine, și una din cele mai reușite, este aceea a lui Jaime Antunez Aldunate, șeful secțiunii de Artă și Litere a cotidianului chilian El Mercurio, publicat la Santiago și socotit astăzi drept ziarul de cel mai mare prestigiu în America de limbă spaniolă. În cartea lui Antunez întâlnim întrevederi cu istoricul francez Pierre Chaunu, cu romancierul peruvian Mario Vargas Llosa, cu sociologul dela Strasbourg Julien Freund, cu disidentul rus Alexandru Zinoviev, cu gânditorul italian Cornelio Fabbro, cu filosoful catolic german Joseph Piepper cu criticul de artă francez René Hyghes, cu cardinalul Joseph Ratzinger și cu mulți alții. Imaginea care se degajă, în mod unitar, din aceste pagini este, aș spune, tot atât de convingătoare ca și aceea care se desprindea, acum optsprezece ani, din paginile cărții mele. Trăim cu intensitate crescândă, dela 1945 încoace, o schimbare profundă de care țin seama toate straturile creatoare ale lumii occidentale, afară de cele politice.

Astfel formula marxistă este criticată de Vargas Llosa, considerată drept catastrofică pentru țările sud-americane, aproape în același fel în care Zinoviev o considera dezastruoasă pentru Rusia. "Socialismul, declară acesta, nu e decât drumul occidental către comunism". Iar comunismul a dus la situația degradantă pentru Rusia marxistă de a nu putea produce grâu nici măcar pentru a putea alimenta propria ei populație. "Una din cauzele, adaugă Zinoviev, pentru care societatea comunistă nu poate rivaliza cu civilizația occidentală în viitor stă în faptul că această societate nu permite dezvoltarea adevărată și autentică a religiei."

Iată-ne dintr'odată în centrul problemei. Atât în interviurile mele de acum aproape douăzeci de ani, cât și în acestea, realizate de Jaime Antunez, factorul motor al civilizației pare a fi religia, elementul spiritual care face din om altceva decât un animal. Când populațiile care înconjurau și alimentau cetățile civilizației Maya, din Mexic, îmi spunea etnologul Jacques Soustelle în 1969 au încetat de a crede, acele cetăți s'au prăbușit și au dispărut în foarte scurt timp. Același lucru s'a întâmplat la Roma, la Bizanț și la Moscova în 1917. Decadența religiei a însemnat pretutindeni o întoarcere în urmă, o revolutio. Foametea materială a cetățenilor sovietici este, în fond, rezultatul unei pierderi calitative de caracter religios.

Această indiferență în fața spiritualului o numește Claude Imbert, directorul săptămânalului Le Point din Paris, o soft ideologie, adică, așa cum o definește el, "o ideologie care se acomodează la orice, fără să se lege de nimic spiritual, nici măcar în câmpul politic." Nimeni nu mai crede nimic, nici măcar în marxism și nici măcar în Occident. "Soft ideologia, continuă Imbert, este mizeria ideologică; un substitut al marelui sistem ideologic, creștin sau marxist, o înlocuire a lor printr'un fel de sistem care consistă în a limita terenul credințelor la o realitate elementară, a cărei axă centrală este cultul libertății."

Cine nu sprijină dorința de libertate pe credința în demnitatea persoanei umane nu poate întemeia un sistem de apărare a nici unui fel de libertate. Ne întoarcem, deci, după cum vedem, la funcția întregitoare a persoanei umane așa cum o contemplau Sfântul Toma din Aquino și Dante în timpul Evului Mediu, când omul a atins maximul de dezvoltare interioară și maximul de realizare exterioară, artistică de pildă, în cadrul catedralelor, a poeziei, a picturii, a gândirii și a "Divinei Comedii". Umanismul gol al Renașterii apare din ce în ce mai mult, în cadrul evoluției gândirii occidentale, ca o pierdere, comparată acea gândire cu sistemul religios bazat pe o ideologie și pe o filosofie, așa cum aceasta ajunsese a se închega în secolul al XIII-lea.

Această decadență, susține criticul René Huyghes într'unul din capitolele cele mai interesante ale cărții lui Jaime Aldunate, a fost posibilă în momentul în care intelectualismul raționalist, care-și începe cariera în plină Renaștere, curge către acea sursă majoră a materialismului modern care a fost secolul al XVIII-lea, când e vorba pentru prima oară de o clasă unică. A contopi umanitatea într'o singură clasă, aceea a proletariatului, așa cum a voit-o Marx, afirmă René Huyghes, constituie o adevărată aberație. Pentrucă orice egalizare, în acest sens, este dezechilibrantă. E de ajuns să comparăm în artă realizările medievale, nu numai în arhitectură, dar și în pictură și în sculptură, cu ceea ce s'a creat în spațiul egalității, al cărui nume așa zis artistic a fost realismul socialist. "Arta, susține Huyghes, a fost întotdeauna expresia societății și a religiei. Încă din timpul lui Pericles și chiar mai înainte. Ruptura a produs-o o societate ca a noastră, care a suprimat funcțiunile profunde ale omului, respirația sa, viața sa spirituală. Arta a tradus această nenorocire și de aici înclinația ei către tragic, imaginile sale obsesive." O lipsă de "elan religios" este carateristică societăților contemporane, urmată de un gol spiritual care merge până la disperare și sinucidere. Creșterea cantitativă nu a dus și la o creștere calitativă.

Unul din conceptele cele mai discutate astăzi în Europa, și mai ales în Spania, este acela de post-modernism. Înțelegându-se prin modernism, în linii mari, tot ce s'a întâmplat în Occident din Renaștere și până azi. Un ciclu care s'a închis singur pe niște limite de întuneric totalitar în contradicție cu realitatea însăși. Filosoful Rafael Alvira, dela Universitatea din Navarra, în Nordul Spaniei, crede că a moderniza astăzi o societate, așa cum se întâmplă în multe locuri pe pământ și mai ales acolo unde oamenii politici înnoată încă în ape fără ieșire, înseamnă a o întoarce în spre trecut, deoarece "modern" este ceva foarte învechit. Deci și termenul de post-modern ar avea implicații nu tocmai interesante dacă s'ar limita numai la o reînnoire a unor concepte și a unor ideologii bazate în fond tot pe modernism.

Ceea ce se desprinde din cartea lui Jaime Antunez Aldunate, deci din cele peste treizeci de interviuri publicate în paginile ei, ca și din cartea mea din 1970, este ideea unei crize bazată pe o deteriorare a religiosului și a spiritualului, căreia savanții ca și artiștii din întreaga lume occidentală, i-au găsit leac, însă care se zbate încă în friguri agonice pentrucă nimeni nu e în stare să aplice la politică ceea ce oamenii spirituali au știut să extragă din spirit. O criză e, de fapt, expresia vizibilă a unei neputințe și aceasta, în momentul de față și în faza ei cea mai acută, e de nuanță aproape exclusiv politică.

C. NOICA

Urmare din pag.8

vorbește de principiul identității, prototip al fiecărui individ, de care vorbea și Edgar Poe.

"Arheul" ne apare deci atât de viu și vital la trebuință ca în "Avatarii faraonului Tla" ca și în "Luceafărul" și ca în orice operă mare ori în existența sau creația oricărui mare creator sau geniu.

"Arheul" are viața lui și el apare ori de câte ori structura operei este cercetată și analizată în profunzime. "Arheul" își face apariția și se răsfrânge în construcția spirituală în conștiința noastră.

"Arheul" se manifestă ca o vietate adevărată, se bucură și suferă, o vietate fără moarte, el susține, străbate și eternizează construcția vieții interioare a creației, el ființează "întru ființă" care astăzi este jicnită și hulită de distrugătorii neamului, el "Arheul" suferă în toată ființa lui, suferință ce se răsfrânge, se interferează în noi, în adâncurile noastre sensibile, în existența noastră în trăirea ontologică a ființei românești.

Constantin Noica împlinește deci cugetarea sa despre "ființă" prin "Seninătatea ființei din perspectivă românească".

O față reprezentativă a "ființei" mai întunecată datorită dramatismului ei e ilsutrată prin limba poporului român și prin Eminescu, a doua față este cea luminoasă caracteristică sculpturilor lui Brâncuși.

Limba cu subtilitățile și semnificațiile ei ne pune la dispoziție un material viu, viabil și colorat în căutarea și descoperirea "ființei", prin care Eminescu cu "Luceafărul" și basmul popular "Tinerețe fără bătrânețe" au deschis larg perspectiva "devenirii întru ființă", toate acestea fiind "condensate" cum spune filozoful român în "arheii eminescieni". Eminescu deci ar pendula între suflul "Psaltirii" și suflul îndrăzneț al încercărilor umane ale neamului său.

Cu Brâncuși parcă descoperim ceea ce până acum nu știam și Noica accentuează acest lucru. Sculpturile lui Brâncuși nu sunt reprezentative pentru realitatea imediată, ele sunt create pentru a fi prezente în universul direct al "ființei".

Aceste sculpturi fie "Pasărea măiastră", "Sărutul", "Domnișoara Pogany", "Coloana fără sfârșit", ele sunt entități strălucitoare ce înserează însăși "ființa". Prezența noastră materială este refuzată de această creație, ele sunt plutitoare într'un alt univers, ca stăpână teritoriului din "Tinerețe fără bătrânețe". Atingerea noastră de aceste făpturi sculptate le-ar stânjeni, făptura lor ființială de "ființă" adevărată se vor libere și liberate de tot ce este întoarcere în "devenirea întru devenire", deoarece ele și-au aflat locul dela începutul lor in universul "ființei" sau cum am spune noi născute ca "ființe" în universul ființial ce luminează creația fără de sfârșit a poporului român.

Prin urmare Noica prin cartea sa "Sentimentul românesc al ființei" a descifrat, a extras și a scos la iveală eternul care sălășluește ca forță și echilibru, ca înălțare și existența veșnică a "ființei" în creația neamului nostru, căci așa cum spune autorul, referindu-se la "Cumințenia pământului" a lui Brâncuși "Pământul a început să gândească."

Gheorghe RĂDULESCU



«PREMIÈRE NEIGE» G. Dumitresco – VALLORBE

DIN LUCRAREA: OCTAVIAN GOGA TRĂIND

-CRÂMPEIE DIN ZBUCIUMUL LUPTĂTORULUI-

DOI PRIETENI DIN DOUĂ GENERAŢII: V. STROIESCU ŞI O. GOGA

—Elie BUFNEA—

Continuare din numărul trecut

Partenie Cosma cere fiicei sale să se ducă de îndată la o anumită bancă din Geneva, să se intereseze şi să-i comunice, cine a trimis băncii "Albina", pentru Mitropolia Ortodoxă a Ardealului, 150.000 de coroane. Era o sumă cu care Mitropolia putea întreţine Seminarul Teologic şi Pedagogic, înfiinţat de Mitropolitul Saguna, cam cinci ani. Banca elveţiană preciza ca suma se pune la dispoziţia Mitropoliei pentru nevoile bisericilor şi şcolilor confesionale ortodoxe din Transilvania.

Minerva şi-a adus aminte că tatăl său, discutând cu Octavian Goga problema şcoalelor şi bisericilor româneşti, în legătură cu legile şcolare ale contelui Appony, spusese, că băncile la capitalul lor de 16.000.000 coroane, contribuie pentru susţinerea instituţiilor sufleteşti şi de cultură naţională, -ortodoxe şi unite-, cu o sumă de 100.000 - 110.000 coroane anual. Suma trimisă dela Geneva la Sibiu, era deci, pentru vremea ceea de lipsuri, de-a dreptul fabuloasă.

Cine să fie oare nababul elveţian, se întreba Minerva, dornică să comunice mai repede la Sibiu marea noutate. Fata îşi dădea seama că întreaga Transilvanie freamătă să afle cine-i marele donator. Niciodată nu s'a gândit la Vasile Stroiescu. Modestia şi cumpătarea calculată a acestui om, l-a scos din preocupările ei. Cu siguranţă, şi-a zis fata - este un ardelean emigrat în America, unde, se spune, că Românii fac bani grei cu ţuica de prune, pe care o filtrează, pe ascuns, în pivniţele caselor din Detroit şi Cleveland. I-a comunicat şi lui Vasile Stroiescu vestea primită dela Sibiu şi i-a cerut îndrumări pentru banca dela Geneva. Stroiescu nu i-a dat nici-o indicaţie. Si-a exprimat părerea că încercarea ei va fi zadarnică. Proprietarul banilor este banca, de vreme ce nu figurează alt nume ca expeditor. Asemenea operaţiuni cu străinătatea sunt de obicei secrete.

Ajunsă la Geneva, n'a fost uşor să afle din al cui cont s'a luat suma trimisă băncii "Albina". Conducerea băncii nu era autorizată să divulge operaţiunile deponenţilor. Numai «demnitatea» şi prezenţa deosebită cu care domnişoara Minerva ştia să se prezinte şi să discute, a făcut ca un director să-i arate fişa de cont a titularului: cinci numere şi după ele: Bazil Stroiescu.

Minerva a rămas năucă. Nu-i venea să creadă.

A strâns cu amândouă mâinile, mâna directorului, fără să poată articula măcar un cuvânt şi ochii i s'au umezit de bucurie. Dela bancă a alergat la poştă. Pe stradă nu vedea pe nimeni, deşi se ferea de o mulţime de lume. Vedea în faţa ei numai pe tatăl său, cu barba mai cănită decât a lui Vasile Stroiescu. Vedea pe mamă-sa, frământată de aceeaşi energie de general în plină bătălie, catedrala, pe Mitropolitul Meţianu, cu chipul de patriarh, cu barba îngălbenită de bătrâneţe şi o grămadă mare de aur, cum nu şi-a închipuit ea că cineva ar putea avea atâta bănet. In telegramă a scris doar atât: Partenie Cosma, Hermannstadt, Schewis Gasse 15, Ungarn, Vasile de Stroiescu, vorbesc zilnic cu el, urmează scrisoare, Minerva.

Revenită la Davos, s'a dus pentru întâia dată la locuinţa lui Vasile Stroiescu. O locuinţă modestă, ca şi locatarul. Când a văzut-o, şi-a adus aminte de Ion Micu Moldovanu.

- Domnule Stroiescu cum să vă mulţumesc?

Fata a încercat să-i sărute mâna. Stroiescu nu i-a dat voie şi a sărutat-o pe Minerva pe frunte.

- Domnişoară Minerva, să facem o înţelegere: despre aiasta nu mai vorbim niciodată. Nu D-ta trebue să-mi mulţumeşti. Eu îţi mulţumesc că mi-ai arătat Ardealul aşa cum este. La Sibiu scrie ce vrei D-ta.

Au ieşit împreună în parc. La străduinţa lui Vasile Stroiescu Minerva i-a vorbit mai bine de o oră, în legătură cu ideile exprimate de Goethe, în convorbirile cu Eckermann, ultimele cărţi citite.

La Sibiu a scris în mod amănunţit cum l-a cunoscut pe Vasile Stroiescu, ce a discutat cu el şi refuzul de a-i da vreo explicaţie cu privire la suma trimisă Mitropoliei ca şi cu noile ordonanţări de bani pentru instituţiile din Transilvania despre care Minerva îi vorbise de câteva ori. A trimis tatălui său şi o fotografie a bunului donator, cu recomandarea să nu se publice.

***

Pe măsură ce a trecut vremea, Minerva şi-a dat seama că Vasile Stroiescu cunoştea istoria Românilor din Transilvania şi poseda, îndurerat, în conştiinţa lui icoana, sfârtecată în bucăţi, a întregului neam românesc. Ceea ce nu cunoştea preamodestul moldovean, erau particularităţile provinciale şi acţiunile statului ungar de maghiarizare a Românilor prin lichidarea instituţiilor lor culturale şi sufleteşti.

Cunoştinţa ei cu Vasile Stroiescu i-a prelungit, cu mai bine de două luni, şederea în Elveţia, fără s'o vindece de "beteşugul" dragostei. Inapoiată acasă, sibienii vedeau în ea cea mai interesantă figură a oraşului. Toţi cunoscuţii îi cereau să ştie despre marele donator mai mult decât ştia. In privinţa datelor sale biografice, Vasile Stroiescu era foarte zgârcit. Nu-şi aduncea aminte, niciodată, de nimic.

Bunătatea marelui moldovean a făcut ca fata să câştige partida matrimonială: s'a căsătorit, împotriva voinţei mamei sale, cu căpitanul Schafer.

***

Mai târziu soţii Schafer au plecat în garnizoana Cernăuţi şi se spunea că s'au dus pentru totdeauna. Maria Cosma a înţeles că fiica sa îndeplinise o mare datorie de Română: împământenise în Transilvania, în locul ei, pe Vasile Stroiescu şi i-a iertat neascultarea.

Dar Minerva când s'a văzut departe de Transilvania, s'a simţit înstrăinată. Frământată de dorul de cei dragi de-acasă, de oraşul copilăriei şi al tuturor visurilor şi preocupările intelectuale, în care o crescuse mamă-sa, a revenit, după Unire, la Sibiu. A îmbrăţişat năzuinţele româneşti de altădată, a continuat cu zel tineresc şi entuziast cercetările şi studiile sale de etnografie, întregind, după douăzeci de ani, frumoasa sa operă artistică din 1905, "Albumul de broderii şi ţesături româneşti", cu un al doilea volum de aceeaşi apreciată valoare. A dat în această lucrare, culturii naţionale, o frumoasă sinteză a unor genuri de artă populară şi mamei sale mulţumirea, că n'a ieşit din marea familie românească.

Au mai fost oameni de inimă, ardeleni localnici, care au adus sacrificii materiale pentru învăţământul românesc din Transilvania, pentru cultura şi sufletul naţional, ca: Emanoil Gozsdu, familia Mocioni, Ioan Micu Moldovanu, Ioan Mihu, Trandafil, Victor Trodăşan numeroşi alţii. Dar Vasile Stroiescu venea tocmai de dincolo de Prut, încărcat cu saci de aur, într'o vreme când românismul din Transilvania avea mare nevoie de sprijin material pentru apărarea sufletului şi conştiinţei naţionale. Noul Mecena a acoperit toate nevoile într'un fel de-a dreptul împărătesc. In conştiinţa lui asistenţa frăţească a Românilor din Ardeal şi Ungaria nu era numai o problemă de inimă. El declarase război legilor şcolare ale contelui Appony, de care luase cunoştinţă la Davos, în măsura în care Minerva le-a ştiut tălmăci. Si-a adus aminte şi de suma de 25.000 coroane, pe care fratele său Mihai, cu 30 de ani în urmă o dăruise "Asociaţiei" din Sibiu, dovadă a unităţii de simţire a întregului neam românesc.

Dacă cineva s'ar osteni să vadă ziarele din Transilvania, îndeosebi "Telegraful Român" din anii 1910 - 1917, ar găsi publicate, aproape în fiecare număr, cuvinte de mulţumire, adresate" marelui mecenate şi binefăcător Vasile de Stroiescu", pentru ajutoarele materiale substanţiale, acordate în vederea terminării unor construcţii şcolare şi bisericeşti.

Când în 1912 dăruia 100.000 coroane pentru construirea şcoalei "Reuniunea femeilor române din Arad" şi zeci de mii de coroane unor aşezăminte şi instituţii studenţeşti, trimitea tot atunci "Astrei" dela Sibiu o primă sumă de 15.000 coroane pentru înfiinţarea de biblioteci populare la sate şi fonduri speciale pentru burse, indicând cum să fie folosite.

Pe lângă sumele mari cu care a subvenţionat numeroase instituţii, nici un apel făcut de comitetele şcolare şi de consilii bisericeşti, n'a rămas nesatisfăcut.

***

Interesat să ştie cine e Vasile Stroiescu, să-l cunoască şi să-l invite la Sibiu, a plecat la Davos, Octavian Goga. Minerva îl informase cu privire la marea simpatie a moldoveanului pentru poetul Transilvaniei.

- Sunt Octavian Goga.

- Vasile Stroiescu.

S'au uitat lung unul la altul şi fără să-şi spună vreun cuvânt s'au îmbrăţişat ca două cunoştinţe vechi, ca doi fraţi care nu s'au văzut vreme îndelungată. Si prieteni au rămas pentru totdeauna.

S'au plimbat amândoi şi au dezbătut împreună problemele şi nevoile Transilvaniei. Vasile Stroiescu a mărturisit tânărului său prieten credinţa sa, că fără o Transilvanie românească, viitorul neamului este problematic. Acesta este motivul pentru care întinde mâna frăţească de ajutor.

Au fost împreună la Geneva, s'au plimbat pe malurile lacului Leman şi au trecut în Italia. Vizitând Torino, Milano, Veneţia şi Florenţa, Octavian Goga a descoperit în Vasile Stroiescu cel mai documentat ghid în arta italiană şi om de vastă cultură, Românul care cutreierase lumea mai mult decât oricare altul. După trei săptămâni s'a înapoiat singur la Sibiu. N'a reuşit să-l convingă pe Stroiescu să'l însoţească şi în Ardeal.

***

După câteva luni a plecat la Davos Partenie Cosma, mai apropiat ca vârstă de Stroiescu. Era cu 8 ani mai mare. Partenie Cosma se născuse la Beius în 1837, iar Vasile Stroiescu în satul Brânzeni lângă Soroca, în 1845. El ducea şi scrisoarea autografă a Mitropolitului Ioan Meţianu, care îl invita la Sibiu. Stroiescu nu l-a refuzat pe Mitropolit, dar în urma unei indispoziţii, rezultată din modestia sa de supraom, a amânat şi de data aceasta plecarea în Ardeal. Informat de Partenie Cosma cu privire la revirimentul naţional, ca urmare a darurilor sale, şi cu privire la simpatia şi dragostea ardelenilor, Vasile Stroiescu şi-a exprimat nemulţumirea pentru popularizarea prin ziare a donaţiunilor sale, pe care le voia mai discrete. Apoi îi supărase faptul că un sculptor îi răspândise bustul, sculptat după fotografia dăruită Minervei, cu recomandarea să nu se publice niciodată şi se publicase în numeroase ziare.

In adevăr, majoritatea instituţiilor româneşti aşezară bustul în sălile de şedinţe sau în birouri.

Faptul acesta l-a determinat să-şi radă barba, să nu semene cu chipurile lui din Transilvania. A renunţat pentru totdeauna la această podoabă naturală.

Ziarul "Minerva" din Bucureşti, amintind cititorilor săi într'un număr din Iunie 1911, de "un binefăcător care ajută instituţiile culturale din Transilvania", scria: "Numele lui a ajuns scump tuturor Românilor. E un om cu stare din Basarabia. Stă o parte din timp în străinătate, unde îşi îngrijeşte sănătatea. Ziarele au voit să arate publicului cum e la faţă acest mare Român şi au publicat o fotografie, în care se vede că Vasile Stroiescu poartă o frumoasă barbă neagră, are fruntea mare şi ochii verzi. Semnalmentele acestea erau de natură să-l facă şi mai simpatic.

"Dar s'a găsit un ofiţer român, care entuziasmat de binefacerile lui Stroiescu, s'a dus în Elveţia să-l cunoască. A găsit într'un birou de lucru pe un om modest, destul de bine împlinit la trup, foarte simpatic, dar fără barbă. L-a primit şi i-a vorbit cu multă însufleţire. I-a spus că are moşii în Basarabia, pe care le cultivă împreună cu ţăranii pentru care are multă dragoste. Trimite ajutoare Românilor din Transilvania, că-i vede şi-i ştie în suferinţe, şi a tăgăduit că are să le mai trimită. E un an de atunci şi Stroiescu s'a ţinut de cuvânt. Chiar acum de curând Românii din Transilvania şi-au exprimat adânca lor recunoştinţă pentru noile ajutoare ce au primit dela Vasile Stroiescu.

Când într'o Duminică din primăvara anului 1913, Mitropolitul Meţianu îl invită pe Vasile Stroiescu să ocupe în catedrala din Sibiu fotoliul primului ctitor al aşezământului, nu se mai putea intra şi nu se mai putea ieşi din biserică. Sub bolta sfântului lăcaş, era o masă de oameni. Erau acolo personalităţi romanocatolice, greco-catolice şi evangelic-luterane, care veniseră să omagieze prin prezenţa lor, alături de credincioşii ortodocşi, pe omul care reprezenta pentru Românii din Ardeal şi Ungaria, mai mult decât visteria unei împărăţii. Poate numai când catedrala a fost târnosită, sfinţii de pe catapeteasmă au văzut în faţa lor atâtea suflete.

La 24 Mai 1910 fusese ales membru de onoare al Academiei Române, act de consacrare naţională, publică, a recunoştinţei întregului neam românesc, pentru sprijinul material nelimitat, dat culturii naţionale din Transilvania.

Asistenţa marelui moldovean a continuat în Ardeal, prin banca "Albina" până la intrarea României în război în 1916. Pe refugiaţii ardeleni din România veche i-a ajutat în acţiunile lor de agitare pentru cucerirea Transilvaniei, prin banca "Carpaţilor", filiala băncii "Albina" la Bucureşti, depunând în numele lui prietenul său Cosma.

***

Povestea aceasta adevărată, din Elveţia, am auzit-o la Sibiu şi la Călimăneşti-Căciulata, povestită de Minerva şi repetată cu admiraţie de Octavian Goga. Mi-a confirmat-o în parte şi Vasile Stroiescu, însoţindu-l în plimbările pe care le-a făcut zilnic, două veri în şir, 1913-1914, dela Căciulata la Călimăneşti şi înapoi, pe cărarea ce traversează pădurea din dreapta Oltului, paralelă cu şoseaua naţională.

Cei doi prieteni din două generaţii s'au revăzut în 1918 la Paris, în "Consiliul Unităţii Naţionale", prezidat de Tache Ionescu. Acolo contribuţia morală şi materială a lui Vasile Stroiescu sprijinea acţiunea pentru unitatea politică a tuturor Românilor.

***

Nene Vasile Stroiescu,ţi-am revăzut mormântul de om sărac în cimitirul Sf. Vineri din Bucureşti,unde dormi dela 13 Aprilie 1926. Iartă-mă că am plivit buruienile, florile recunoştinţei naţionale. Ardelenii care au aşezat crucea de pomenire veşnică au uitat să scrie că ai fost senatorul lor, senatorul Transilvaniei, ales cu unanimitate de voturi, preşedintele primului Senat al României întregite.



CRONICI

Literare-Artistice-Culturale
din exil și din țară



SFÂNTA POEZIE A LUI SANDU TUDOR

Pentru a înțelege arta bizantină se cere o familiarizare cu filosofia platonică și a gândirii neoplatonice. Ortodoxia preluându-le le-a adaptat ca un mod de exprimare. Astfel ideile, sau Dumnezeu în ortodoxie, sunt adevărata și suprema realitate. Lumea ar fi o “realitate” de “închipuire” a lui Dumnezeu, omul fiind un “chip și asemănare” a Creatorului. Frumusețea divină nu poate fi percepută ca realitate supremă decât de spiritele pure ale cetelor îngerești. Omul nu poate vedea pe Dumnezeu și să rămână viu, după concepția ioannină, de aceea “chipurilor” li se transmite numai un ecou al frumuseții divine.

Creatorul de artă bizantin este oprit de a folosi propria lui fantezie și i se cere să reproducă în modul cel mai fidel ecoul divinității. Pictura, de exemplu, are ca origine și sens ultim - sacrul. Icoana în etimologia latină este un “imago”. Dar această “imaginație” are un sens de transfigurare a lumii și “semn” care transcende lumea spre o realitate superioară. Icoana nu neagă lumea aceasta. O sintetizează ca realitate printr'o discretă stilizare. Muntele, de exemplu, e reprezentat prin câteva linii. Pe primul plan este Transfigurarea care a avut loc pe munte. Accentul se pune nu pe lumea în care trăim, ci pe aceea pentru care trăim. Omul e materie dar accentul se pune pe om ca spirit. Prin aceasta omul e diferit de animal.

Poezia creștină, la fel. Ea nu “descrie”, ci “înscrie”. Liricul transcende orice dialog cu natura și devine rugăciune. Toată natura: pământul, sământa de grâu, apa ce o putrezește, soarele care o cheamă și o hrănește cu lumină, vântul ce-i poartă polenul, ploaia care o sărută cu zâmbetul curcubeului, omul care a arat, semănat, îngrijit, devine cultură. Astfel sământa culturii este pâinea care devine în liricul creștin “pâinea noastră cea de toate zilele”. Acest ecou divin, stilizat în câteva cuvinte, e ridicat prin “cultum” la Pâinea de Potir prin care ne hrănim din Dumnezeu.

Forma fixă a artei bizantine este forma fixă a seminței din pomul divin. Orice alterare a ei înseamnă distrugere a “formei” (în filosofia lui Aristotel), tocmai a esențialului.

In cadrul liricii creștine de cult una din aceste forme fixe este acatistul. Ca etimologie, din greaca veche, cuvântul înseamnă “a sta în picioare” în semn de respect. Geamănul lexical latin “hymnos” era un cântec de laudă sau de mulțumire adresat lui Dumnezeu. Deși cu timpul “imnul” a fost secularizat dela o rugăciune a unui neam adresată lui Dumnezeu în numele neamului la “imnul de stat”, totuși a mai rămas amprenta sacrului chiar pe aceste “imne” de dragoste pentru un anumit “loc” și un cult al virtuților.

Cartea lui Sandu Tudor “Imn-acatist la rugul aprins al Maicii Domnului”, apărută în editura “Fundacion Cultural Rumana” 1987, Madrid, prin osteneala lui Aurel Răuță, este un eveniment în literatura română.

Originea acatistului ne duce în secolul VIII. Constantinopolul care era considerat orașul Maicii Domnului este împresurat de barbari. Creștinii câștigă lupta. In semn de recunoștință “Apărătoarei Doamne” merg în biserică și-i mulțumesc. Textul primului acatist aparține poetului creștin Romanus Melodul. După aceea s'au scris alte acatiste adresate Mântuitorului sau sfinților.

Din prefața semnată de Prea Sfințitul Episcop Valerian, din exilul lui din Portugalia, aflăm că Alexandru Theodorescu s'a născut în 1899 în București (Sandu Tudor fiind pseudonimul de poet). A fost ofițer de marină și profesor de liceu. Prima carte de poezii o publică în 1925, iar “Floarea de foc” este numele revistei ce o înființează în 1932.

După ocuparea României de comuniști Sandu Tudor se călugărește la Mănăstirea Antim cu numele Agaton. Aici întemeiază mișcarea de interiorizare mistică și renaștere spirituală “Rugul Aprins”. Deși nu era nimic cu implicații politice mișcarea a fost considerată periculoasă regimului cu educație ateistă. Cei mai mulți dintre participanți sunt arestați și trimiși la Canal. Cuviosul Agaton le scapă printre degete barbarilor ce ne-au furat țara. Fuge în Moldova lui Stefan cel Mare și se stabilește la Schitul Rarău sub numele de Daniil. Este descoperit și își va petrece restul vieții la Gherla și Aiud unde a și murit după cum spun unii. Un poet martir de talia clasicilor căruia nu i s'a îngăduit să aibă măcar o cruce deasupra mormântului!

Cele trei manuscrise: “Imn-acatist la rugul aprins al Maicii Domnului”, “Acatistul Sf. Ioan Evanghelistul” și “Acatistul Sfântului Calinic dela Cernica” i-au parvenit domnului Răuță dela Ieromonahul Petronius dela Sfântul Munte.

Primul manuscris a mai fost publicat într'o ediție bine îngrijită de colecția “Cetățuia” din Madrid, dar care între timp s'a epuizat.

Acatistul este un gen literar creștin format din alternanța unor poeme de laude și mulțumiri. In viața poporului român acatistele au fost punctul întâlnirii omului cu orizontul ceresc: ele fiind, cum scrie Prea Sfințitul Valerian, expresia dialogului direct între creștin și Dumnezeu, pot fi de mult folos și tuturor acelora care datorită geografiei exilului, nu se pot totdeauna bucura de participare la celebrarea Sfintei Liturghii.”

Ceea ce avem în limba română sunt traduceri în formă de proză. E meritul lui Sandu Tudor de a trage prima brazdă de acatist, ca gen poetic, în literatura română, urmat de Horia Stamatu cu unele acatiste aflate în manuscris, iar publicat e doar “Acatistul sfântului necunoscut” (un fragment) în volumul “Kairos”. Prin profunzime, meșteșug metaforic, trăire și transfigurare, acatistele lui Sandu Tudor se ridică la înălțimea liricului eminescian, păstrându-și originalitatea creației, aducând în limba română livezi paradisiatice prin care auzi pașii lui Dumnezeu, ca în primul acatist adresat Maicii Domnului: “Spre Tine noi alergăm, arși, mistuiți de dor! / Ia-ne și pe noi părtași ai Sfântului munte Tabor. “Inainte de a trece mai departe să ne aducem aminte, ca paralelă, de imnul scris de Eminescu pentru Maica Domnului: “Rugămu-te'ndurărilor / Luceafărul mărilor...” O perlă a literaturii creștine românești scrisă de “ateistul”, cum eram învățați la școală, din Ipotești.

La Sandu Tudor găsim ceva în plus. Din modernismul secolului XX poetul aplică versului regulile simfoniei. Incep instrumentele de mare gravitate: “Cine este Aceasta, ca zorile de albă și curată? / E Impărăteasa rugăciunii, e Rugăciunea întrupată.” E ritmul larg și plin de gravitate pe care numai orga lui Bach putea să o exprime prin “Patimile după Matei”. Apoi după ce autorul în preludiul care se încheie într'un paroxism de intensitate dramatică: “Ia-ne și pe noi părtași ai Sfântului munte Tabor”, se interesectează cu Antonio Vivaldi și ritmului din “Cele patru anotimpuri” îi găsește, corespondent ritmul de acasă al “Mioriței”, cu ruperea de vers ca subliniere a ideii pe care pune accentul: “Si fă-te și nouă / umbră și rouă, / Tu, adumbrirea / de dar, / să-și afle și firea noastră înnoirea / din zămislirea de har. / Ca să-ți strigăm cu toată făptura / într'o deplină închinăciune, / Bucură-te tu, Mireasă / urzitoare de nesfârșită rugăciune!”

Este interesant de observat cât de elastică și transparentă cugetării filosofice poate deveni limba română, în cazul nostru prin condeiul vrăjit al lui Sandu Tudor: “Aprinsă floare a necovârșitei Văpăi, / de Dumnezeu Născătoare. / Tu chip al păcii văzut în foc / într'un ocol nemăsurat de răcoare.” Folosirea antinomiilor pentru exprimarea tainei este departe de a ne șoca tocmai prin arta de a transpune pe cititor într'o lume transfigurată unde timpul e veșnicie și spațiul e infinit. “Aprinsa floare” din spațial este “a necovârșitei Văpăi”, dimensiunile fiind figurate la scara cosmică: “Tu chip al păcii văzut în foc / într'un ocol nemăsurat de răcoare” prin “vecia oprită în încăperea unei clipe” ca “salt isikast cu zbor de binecuvântare”.

Văd pe poet ca un ceasornicar al slovelor căutând în limbă cel mai adecvat cuvânt, pentru o “măiestrită aflare a tâlcului de închinăciune”. Nici un cuvânt nu poate fi înlocuit cu altul în poezia lui Sandu Tudor de unde frumusețea unghiurilor de lumină proiectând adâncime și mister.

Pentru a exemplifica să încercăm împreună un exercițiu. Să luăm versul citat mai sus: “Aprinsă floare a necovârșitei Văpăi” și să înlocuim fiecare cuvânt cu un altul care are același înțeles și căutând cât de cât să tălmăcim și ritmul am ajunge la un vers ca: “Tu crin ce arzi necoplesitei flăcări”. Sună oribil! Dece? S'au pierdut adâncimile și diafanul. Au rămas cuvintele de ierbar lexical scuturate de roua harului poetic și de polenul aproape transparent.

In limba latină există două verbe ale căror corespondent etimologic îl avem și în limba română prin “a prinde” și “a aprinde” (prehendere și apprehendere). “Prinsul” unei mingi, ca joc, de exemplu, implică o dibăcie, o exersare care până la urmă devine instinct. Dar verbul își lărgește orizontul. Meseriașul sau învățătorul întreabă pe ucenic sau elev: “Ai prins aceasta?” Instinctul e depășit. Se arată un alt drum ca răscruce: “a învăța”. E doar un început de drum și nu este “cunoaștere” pură, ci doar “deprindere” în a cunoaște ceva, a învăța cum să cunoști și cum să “prinzi”.

Povestea lui “apprehendere” e și mai lungă. In sensul primar însemna “a pune stăpânire pe ceva”. Cel care fusese învățat “să prindă” de data asta se afla în luptă. Cunoscând tehnica de “prehendere” ca luptător se apropia de cetatea ce voia să o cucerească și-i dădea foc. Era cucerită. Era ocupată sub semnul lui “apprehendere” Dar termenul de “aprindere” sugerat de “appre(he)ndere” a fost subțiat de al sens când omul apelează la spirit aducând un argument pe care îl pledează într'o discuție “aprinsă”. Este o “aprindere” spirituală, cucerirea Adevărului care îți aparține, o “învățare” de a vorbi după gramatica Logosului.

Oare în loc de “aprinsă floare a necovârșitei Văpăi” nu ar fi putut Sandu Tudor să zică, de exemplu, “tu floare arzătoare necopleșitei flăcări”? Ca traducere-da, ca făurire a unei subtilități de cântec de lebădă modelat din ceramica lexicului românesc - desigur că nu. Cuvintele au și forme auditive așa cum în pictură se folosesc culorile. Să analizăm structura picturală a onomatopeicului. “V” din “văpaie” are o duritate de stâncă, de “vârf” și cere un efort mai mare decât pronunțarea lui “f” pe care îl poți rosti suflând sau oftând.

Orice poet după ce și-a pus pe hârtie “inspirația” începe “transpirația” cioplitului în marmoră a cuvântului. Pe aici a fulgerat spiritul Unde este? Si atunci poetul se urcă în pridvorul fiecărui cuvânt și nu se găsește și urcă... și urcă.. și urcă până găsește cuvântul găzduitor cel mai potrivit.

Sandu Tudor preferă pentru “flacără” (flaculla) pe “văpaie” care are rezonanță ancestrală un singur cuvânt pe care-l găsim în limbile derivate din iliro-tracic prin cuvântul albanez “vape” având același sens al lui “văpaie”. Un vestigiu lexical cu adânci reverberații în subconștientul neamului nostru. In același vers găsim pe “necovârșit” în locul căruia sugeram pe “copleșitor”, sau un alt cuvânt, dar nu găsim altul în limba română de aceiași intensitate alegorică. In filosofia poetului Sandu Tudor e vorba nu de un munte, ci de “Muntele” transfigurării, așa cum spuneam mai sus. Singurul cuvânt, în acest context, pe care-l are limba română este “a covârși” format din “cu-vârf”. Vârful muntelui, la propriu și la figurat, fiind deasupra de toate te “cu-vârf-șește”, de unde expresia românească “cu vârf și îndesat”.

Atât din punct de vedere temporal, cât și spațial, în Dumnezeu nu putem avea un “când” sau un “vârf”; “când”-ul este o orientare în timp, care nu poate fi aplica eternului care are alte legi, iar “vârful” este o epuizare spațială, o limită, precum am subliniat înainte prin a avea ceva “cu vârf și îndesat”, adică o stare limită, ori infinitul nu are nici “vârf” și nici limite. Sandu Tudor ar fi putut spune: “Aprinsă floare a infinitei Văpăi”. Ar fi fost aceeași idee, dar o nuanță care ar fi sărăcit imens potențialul poetic pe care numai un singur cuvânt din limba română ar fi putut să-l exprime și anume “necovârșită”.

Am analizat un singur vers din Sandu Tudor, luat la întâmplare, pentru a ne închipui ce muncă a depus poetul în șlefuirea diamantină a slovei românești. Ne-a scăpat tocmai esențialul - o descriere a livezilor isihaste de lumină neapropiată a stihurilor lui Sandu Tudor. Lăsăm cititorului această unică delectare și descoperire a unui autentic poet clasic român.

Dumitru ICHIM

ERATĂ

Titlul recenziei lui Dumitru Ichim, din numărul 152, Decembrie 1988, Cuvântul Românesc, despre cartea lui Octavian Vuia, în loc de “Remontée aux de la pensée occidentale” se va citi “Remontée aux sources de la pensée occidentale”.

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

La mort du philosophe Stéphane Lupasco

Nous apprenons la mort du philosophe des sciences Stephane Lupasco, survenue vendredi 7 octobre, à l'âge de quatre-vingt-huit ans.

[Français d'origine roumaine, Stéphane Lupasco, né à Bucarest en 1900, est l'auteur d'une œuvre abondante dans le domaine de la philosophie des sciences. Il utilisait les principes de la logique ternaire de Lukasiewicz. Il niait le principe du tiers exclu (une chose est soit vraie soit fausse) et s'opposait à la dialectique classique issue de l'aristotélisme et de Hegel, qui fonctionne sur l'antagonisme de deux termes contradictoires. Après des études universitaires scientifiques et philosophiques menées à la Sorbonne (Paris), il fut longtemps chargé de recherche au Centre national de la recherche scientifique (CNRS), avant de reprendre, en 1952, son indépendance. Actuellement rééditée aux éditions du Rocher, son œuvre comporte une vingtaine de titres, parmi lesquels *le Principe d'antagonisme et la logique de l'énergie*, *Science et art abstrait*, *l'Homme et ses trois éthiques* et *les Trois Matières*, que Claude Mauriac saluait, lors de sa parution en 1960, comme un « *nouveau* Discours de la méthode *de notre temps* ».]

ŞTEFAN LUPAŞCU NE-A PĂRĂSIT

Articolele apărute în marea presă franceză (Le Monde, Figaro sau France Soir) îi atestă actuala notorietate. Sperăm că în anii şi deceniile următoare opera prodigioasă a marelui gânditor se va bucura de celebritatea pe care o merită.

Aceea justificată de Claude Mauriac prin cunoscutul elogiu: "Un nou discurs al metodei pentru vremurile noastre". Aceea anunţată de Constantin Noica în articolul pe care îl reproducem mai jos: Filosoful român consideră gândirea lui Stefan Lupaşcu drept cea mai originală şi chiar cea mai importantă a epocii noastre.

Vom reveni cu prilejul proximei noastre întruniri, consacrată lui Stefan Lupaşcu despre care ne va vorbi fizicianul şi scriitorul Basarab Nicolescu-cel ce a făcut în ultimii ani mai mult decât oricine pentru buna înţelegere a operei marelui dispărut. Astăzi ne spunem îndeosebi durerea de a fi pierdut un mare prieten: Stefan Lupaşcu a asistat adesea, din 1965, la reuniunile noastre literare, a fost membru fondator şi a devenit Preşedinte de Onoare al Asociaţiei noastre.

HYPERION

Stéphane LUPASCO

survenue le 7 octobre 1988, à Paris.
La levée du corps,
suivie de l'inhumation,
aura lieu jeudi 13 octobre,
à 10 h 15,
rue Méchain, à Paris (14e).
Un service religieux à sa mémoire
sera célébré vendredi 14 octobre,
à 17 heures,
au temple réformé de Port-Royal,
18, bd Arago, Paris-13e.

Stéphane LUPASCO,
philosophe d'origine roumaine,
est né le 11 août 1900, à Bucarest.
Après un doctorat d'État ès lettres
obtenu en 1935 à la Sorbonne,
Il a été chargé de recherches
au C.N.R.S.
Il est l'auteur de quinze ouvrages
et de nombreux articles.
Son œuvre,
qui prend comme point de départ
les résultats de la science moderne,
a exercé une influence considérable
sur la vie intellectuelle française.
Traduits en plusieurs langues,
ses livres sont réédités actuellement,
dans leur intégralité,
par les éditions du Rocher.

CONSTANTIN NOICA: CUVÂNT ÎNAINTE *)

"Niciodată nu s'a văzut o separaţie atât de mare între ştiinţe şi filosofie ca astăzi", scrie undeva Stephane Lupasco. Dacă aşa este, cel puţin în Occident, atunci încercarea de a reuni filosofia cu ştiinţa pe care gânditorul de origine română Stefan Lupaşcu o întreprinde acolo de cincizeci de ani, sub ochii unei lumi surprinse să vadă că are tot mai multe cunoştinţe şi tot mai puţine înţelesuri, reprezintă o impresionantă provocare adusă gândirii contemporane.

Ea a fost înregistrată ca atare. In Franţa, unde Lupasco şi-a publicat toată opera de până acum, după ce, în 1935, îşi luase doctoratul de stat la Sorbona cu lucrarea, fundamentală pentru gândirea sa, Du devenir logique et de l'affectivité, viziunea sa atât de singulară a trezit la început o admiraţie nu lipsită de nedumerire: dacă volumul cunoştinţelor şi adâncimea analizei impresionau, în schimb noutatea întreprinderii (de fapt revenirea la tradiţia unei filosofii solidare cu ştiinţele) era pusă sub semnul întrebării. Dar în aceeaşi Franţă în care prudenţa critică şi uneori spiritul alexandrin, peste tot prezent în cultura europeană, domină uneori excesiv s'au emis aprecieri ca acestea: "Este lumină într'o asemenea filosofie" (J.P. Weber). Sau, mai ales: "Este poate un Discurs asupra metodei al zilelor noastre" (Claude Mauriac). Dar şi mai probant pentru ecoul gândirii lui Lupasco este faptul că la Sorbona, unde în principiu nu se acceptă teze de doctorat despre autori în viaţă, cercetătorul francez Marc Beigbeder şi-a dat doctoratul în 1970 cu o lucrare despre Lupasco şi inspirată de el. Teza lui Beigbeder, intitulată Contradiction et nouvel entendement (Bordas, 1972), se deschide aşa:

"Pentru a reîntineri, Faust şi-a făgăduit sufletul diavolului... S'ar putea ca eu să fiu mai norocos decât el: dorinţa de a şti mai bine - de a şti mai bine ceea ce ştiam - m'a făcut să pactizez astăzi cu o logică, aceea a lui Stéphane Lupasco". O lucrare de 560 de pagini care începe aşa, care continuă cu pagini închinate exclusiv vederilor lui Lupasco în logică şi arată apoi, de-a lungul ei, că această logică este implicată în fizica, biologia, psihologia, lingvistica, sociologia şi epistemologia din zilele noastre a trebuit să fie acceptată la Sorbona, unde a căpătat menţiunea cea mai înaltă. Nu încape îndoială că în alte culturi naţionale, în limba cărora a fost tradusă, opera lui Lupasco a trezit un interes similar.

In fapt, opera lui este ea însăşi un răspuns la provocarea ştiinţei, care, după ultimul filosof om de ştiinţă, Leibniz, s'a dezvoltat pe căi proprii. Cum să mai poată fi cuprinsă astăzi? Si cum să nu dea înţelesuri filosofice culturii ştiinţifice a veacului al XX-lea? Au încercat-o în Apus câţiva gânditori cu pregătire ştiinţifică (un Brunschevieg sau, mai recent, un Popper), alţi gânditori chiar de formaţie ştiinţifică (Meyerson ori Bachelard), oameni de ştiinţă autentici ca Whitehead, dar, din perspectiva lor, spărtura rămânea ca şi intactă, iar unii dintre ei, ca ultimul, s'au reîntors pur şi simplu la filosofie.

Ceea ce întreprinde Stéphane Lupasco este altceva. Intr'o lume în care filosofia se face sau cu istoria filosofie, adică prin autofecundaţie, mergând până la autodevorare (Heidegger), sau cu supunerea gândului filosofic în faţa acestui miracol european, perfect comparabil miracolului grec, care sunt ştiinţele, el aduce prospeţimea şi ingenuitatea unui principiu pe care nu l-a scos nici din istoria filosofiei, nici din ştiinţe, dar pe care îl rabate asupra amândurora. Cu principiul său, el părea la început să dea socoteală, ca orice alt gânditor, de cultura ştiinţifică la nivelul atins în timpul său. Dar în aceşti cincizeci de ani care s'au scurs de atunci, ştiinţa s'a reînnoit total; ceea ce numim astăzi ştiinţă este produsul ultimelor decenii, aşa cum s'a spus că 90% din oamenii de ştiinţă ai istoriei cunoscute sunt contemporani nouă. Aşa fiind, Lupasco afirmă totuşi că noutăţile ştiinţei, de neprevăzut în 1935, când el îşi propunea viziunea sa, îi adeveresc şi îi reliefează tot mai bine principiul. Când o spune un gânditor de o asemenea talie, este greu să se aducă întâmpinarea că ar fi vorba de o iluzie de autor. De altfel Lupasco însuşi îşi prezintă gândul ultim sub forma unui pariu: "Dacă universul este contradictoriu?" - întreabă el în Logique et contradiction.

Totul pleacă dela tema contradicţiei, care nu este o temă între altele a culturii europene, ci miezul gândirii noastre, fie că o recunoaştem sau nu. S'ar putea spune că întreaga cultură nouă combate în fapt noncontradicţia, chiar dacă, în logica formală, spectrul ei supravieţuieşte încă. Mai mult, se poate fixa cu exactitate momentul când atitudinea nouă - şi cu aceasta, stilul nou de gândire - apare în cultura filosofică: este momentul naşterii dialecticii, acela anume în care Hegel arată că nu există doar patru antinomii, cum susţinea Kant, ci o infinitate şi ele nu aduc o blocare a gândirii, ci tocmai o deblocare, adică o ieşire din identitate şi tautologie. Din ceasul acela gândim şi consimţim să cunoaştem valabil sub semnul contradicţiei, chiar dacă omul de ştiinţă trebue să consimtă cu surprindere, cum s'a văzut în fizica modernă.

Logicienii de şcoală nu admit încă înţelesul nou al contradicţiei, şi au tot dreptul s'o facă din perspectiva lor strict formalistă care, după unii dintre ei, nu priveşte nici măcar gândirea. Pentru ei, contradicţia are loc numai între propoziţii atomare afirmate şi negate, iar formularea lor este categorică: p şi-p dau zero. Dar, din perspectiva filosofiei, principiul lor nu este decât un caz limită. El nu are sens de gândire sau de realitate, ba apare - dacă este trecut asupra situaţiilor contradictorii din real - drept aberant. Seamănă cu ceea ce spunea un filosof despre disputele dintre filosofi: dacă pui doi lei în aceeaşi cuşcă, ei se vor devora reciproc, iar a doua zi le vei găsi doar cozile. Sau seamănă cu avertismentul unui fizician cum că noţiunile fizicii nu trebue luate întocmai: "travaliul fizic" pe care îl face un muncitor urcând la etaj un sac cu ciment şi coborîndu-l la loc este, ştiinţific, un travaliu nul; dar muncitorul nu spune la fel. Pentru filosofie, situaţiile contradictorii sunt cele de opoziţie fără intermediere, iar ele nu se anulează şi nici măcar nu rămân blocate.

Cunoaşterea ştiinţifică a căzut tot mai mult peste asemenea situaţii contradictorii, pe care a trebuit să le accepte ca atare: în lumea atomului (cum va sublinia Lupasco); în analiza luminii; în biologie... Stiinţa propriu-zisă încearcă să vorbească despre o logică a complementarităţii şi declară deschis că principiul terţiului exclus trebue să cadă, dar nu atacă încă vechiul principiu al contradicţiei sau noncontradicţiei, deşi totul îi reclamă înnoirea. Astăzi, cine nu are alt înţeles al contradicţiei, măcar implicit, nu filosofează; se vede silit să accepte, cu Kierkegaard, Nietzsche sau Bergson, un iraţional; aşadar, nu poate ajunge la singura modalitate care să fie cu adevărat filosofică - raţionalismul.

Aici, în miezul lucrurilor, se înscrie Stéphane Lupasco cu principiul său. Gânditorul pare a nu se regăsi în dialectică... dar el ţine de spiritul ei şi astfel se aşează hotărît în spiritul gândirii vii contemporane. Oricum ar fi, trebue recunoscut un deosebit merit lui Lupasco: acela că nu pleacă dela înregistrarea în fapt a contradicţiei, ci dela natura ei; de aceea nu va vorbi despre contradicţii gata date, ci se va întreba care este conţinutul contradicţiei, văzând în natura acestui conţinut modalitatea constitutivă a gândirii şi a realului.

In mod normal gândirea caută identitatea; Lupasco spune că trebue să caute contradicţia. Gândirea urmăreşte de-a dreptul fiinţa; trebue să surprindă peste tot devenirea. Gândirea caută legea ca pace, fie şi una a contradictoriilor; Lupasco spune că trebue să caute legea ca antagonsim al contradictoriilor. Totul, dela electron până la gândirea însăşi, reprezintă, după el, energie, iar energia înseamnă două energii antagoniste, în încleştare; înseamnă, aşadar, conflict fără ieşire, dar a toate creator. Dualismul său antagonist este, concret vorbind, o dublă energie împachetată.

Un dinamism care tinde să reducă la omogen totul, în mare şi în mic, se împleteşte şi se opune, după el, unui dinamism care tinde să diversifice totul. Fiecare se actualizează în dauna celuilalt, devine potenţial într'o măsură mai mare sau mai mică sub acţiunea celuilalt, iar încleştarea lor, cu predominanţa unuia ori altuia, ca şi cu relativul lor, reprezintă materia lumii (sau cele trei materii, va spune autorul, cea în care primează identitatea, a doua în care primează eterogenitatea şi a treia în care tensiunea este de echilibru), naşte sistemele cibernetice, adică iarăşi cele trei sisteme cibernetice, şi îngăduie

*) extrase din prefaţa unei antologii "STEPHANE LUPASCO", Bucureşti, E.P., 1982.

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ŞI RESPONSABILITATEA ASOCIAŢIEI "HYPERION"

HYPERION

Centrul de promovare a cărții românești

CUVÂNT ÎNAINTE

cunoasterea și logica, respectiv trei modalități ale lor, pe care le poartă în cugetul său, fără să știe, omul. Lucrurile sună în primul moment neobișnuit, dar totul este simplu ca o idee de presocratic: din două impulsuri solidar contradictorii se face întreaga lume a naturii, a omului și a gândirii.

Dacă la baza a tot ce e realitate și gândire stă conflictul, nu sùntem oare în plin heracliteism? - se poate întreba cineva. N'a spus și Heraclit că războiul este părintele tuturor și că totul ține de contradicție? Da, dar la Heraclit contradicția ducea sau la eterogenitate totală, sau la armonie (a corzii, a lirei, a logos-ului), pe când acum e vorba de o dezarmonie fără de capăt, doar cu precumpăniri succesive ale unui dinamism sau altuia. Si apoi contradicția lui Heraclit avea identitatea în afara ei, o "contrazicea", pe când acum identitatea e chiar înăuntrul contradicției, reprezentând ea însăși un termen al acesteia, care se desfășoară tocmai între omogenitatea identității și deversitatea proprie.

Nu numai unii termeni ai realului se luptă între ei, în timp ce identitatea ar apărea ca stare de liniște din afara lor, dar acum pacea însăși, liniștea însăși intră în vrajbă și neliniște. Opoziția lui Lupasco nu este între dinamic și static, ci între două dinamisme, dinamismul dinamicului, dacă se poate spune așa, pe de o parte, și dinamismul staticizator, pe de altă parte. Heraclit era, în definitv, prea îngăduitor față de Parmenide, căci îl contrazicea doar din afară. In felul său, gânditorul de astăzi este mai categoric: face ca identitatea parmenidiană să se contrazică singură. Si de aceea vom spune: conflictul, care îi pare materia tuturor lucrurilor, este altceva decât războiul lui Heraclit, care era doar părintele lucrurilor. Cele două dinamisme invocate "sunt în agonie până la sfârșitul lumii", spune gânditorul de astăzi (în L'énergie et la matière vivante, p.90); și de altfel, tocmai pentrucă încape antagonism, nu va exista un sfârșit al lumii, ni se sugerează acum, în timp ce Heraclit vedea o conflagrație cosmică, apoi o refacere, din nou o conflagrație și o refacere, în cicluri.

Dacă se admite că nu e vorba de ideea de conflict a lui Heraclit, ba chiar că se poate vorbi despre o adevărată încleștare între contradicția lui Heraclit și identitatea lui Parmenide, în schimb cineva ar putea spune că principiul fundamental al lui Stéphane Lupasco este cel al lui Hegel: contradicția. Dar și de astă dată gânditorul contemporan înțelege să se delimiteze. Dualismul antagonist - împletirea aceasta de tendințe contradictorii pe care o pune în joc el - este contradicția însăși, dar fără conciliație sintetică. Dinamismele contradictorii se actualizează și se virtualizează unul pe altul într'un mai mult sau puțin, care crează doar iluzia rezolvării contradicției, și nici nu trebue s'o rezolve efectiv spre a putea da modurile, structurile și întruchipările lumii în care identitatea și diversitatea nu sunt decât stări ideale. Dialectica aceasta este "fără umbra unui al treilea termen hegelian", spune Lupasco, acuzând pe marele dialectician că, în fond, ar fi și el un aristotelic, adică un gânditor pus în slujba unei logici a noncontradicției.

Așa, sub obsesia și impactul identității, îi vor apărea toate disciplinele culturii noastre și toți gânditorii: matematicile sunt prea mult ale noncontradicției; biologia însăși, care ia în considerare tot ce e diversitate și conflict în lumea viului, are nostalgia identității și a legilor stabile; logica polivalentă de astăzi pune, de fapt, în discuție terțiul exclus tot în spiritul logicii clasice, consideră Lupasco; până și un Heisenberg, al cărui principiu i-a servit gânditorului nostru spre a ilustra, pornind dela microfizică, marele triumf al dualismului antagonist (aici dualismul viteză-poziție), până și el i se pare că "vrea să salveze de contradicție spiritul și realitatea" (în La tragédie de l'énergie, p. 19).

Există, din antichitate și până astăzi, o aspirație către monism, care "a întunecat" gândirea oamenilor. Stephane Lupasco găsește că astăzi trebue combătută o tendință ce părea firească rațiunii înseși; ca atare, el vine să spună altceva decât era dela sine înțeles pentru raționalismul filosofie. Hegel declara într'un fel: toată lumea a avut dreptate, eu am dreptate cu adevărul tuturor cu tot; iar reușita cea mare a gândirii sale a fost de a putea integra gândirea altora. In zilele noastre, un gânditor ca Stéphane Lupasco încearcă să-și prezinte principiul ca o noutate radicală.

Intr'adevăr, viziunea sa despre lume este alta și, în chip straniu, ea are consistență interioară, ba chiar face ca lumea cunoștințelor să țină mai bine. In universul acesta al nostru, unde a fost nevoie să se invoce antimateria, antiprotonii și poate "antioamenii", Lupasco nu încetează să găsească de fiecare dată confirmări ale gândului său cu microfizica, cu cibernetica, cu genetica, cu psihiatria, cu logica și cu istoria omului. El invocă ipoteza unui antiunivers (despre care își îngăduie să afirme că manifestă o precumpănire în el a eterogenității biologice, în timp ce într'al nostru precumpănește omogenitatea anorganicului) și citează în acest sens pe astronomii sovietici Ambarțumian și Blohințev, care închipuie formarea lumilor ca două jerbe divergente, alcătuite din nucleoni, și antinucleoni. In universul opus ar precumpăni deci tendința spre eterogenitate, conform celor "două materii", biologică și macroscopică, în timp ce un al treilea univers, conceput de fizicienii și astronomii suedezi, ar corespunde celei de-a treia materii a lui Lupasco - cea în care forțele antagoniste sunt în echilibru și într'o extraordinară concentrație, ca în materia nucleară, pe de o parte, în cea psihică, pe de alta - și ar veni să despartă primele două universuri și să le împiedice a intra într'un conflict catastrofal.

Insă nu în universul nostru cel vast, unde tendința precumpănirii omogenului este prea categorică, a găsit gânditorul contemporan întâia ilustrare a viziunii sale, pur teoretice la început, ci în microfizică, unde antagonismul pus în lumină de fizica cuantică - fiindcă antagonism este, spune el, și nu simplă complementaritate laxă - obligă în chip izbitor gândirea să-și revizuiască tendința către monism și identitate. Dela particule și câmpuri electromagnetice, autorul trece cu adâncite analize, la lumea atomului, in care vede aceleași forțe de atracție solidare cu cele de repulsie și unde i se pare hotărîtor principiul excluziunii al lui Pauli, potrivit căruia doi electroni nu pot avea aceleași numere cuantice.

....

In orizontul, conștient limitat, al dualismului antagonist încăpea de fapt foarte mult: întreaga lume de cunoscut, căreia i se propune o explicație unitară. Cel căruia o asemenea explicație i se pare mult prea cutezătoare, ca și cel care, sub o reținere sau alta, n'ar accepta-o ca atare, ar trebui totuși să recunoască filosofiei lui Lupasco un merit cu adevărat remarcabil, acela de a fi repus în discuție trei distincții obsesive pentru istoria gândirii:

- deosebirea dintre materie și spirit, care se relativizează în concepția lui;
- deosebirea subiect-obiect, care iese din îngustimea ei, subiectivitatea revenind nu doar "conștiinței", ci oricărui dinamism activ;
- deosebirea dintre formal și material, care își schimbă fundamental înțelesul.

Nu știm care filosofie occidentală din veacul al XX-lea și-a propus atât de mult, încât putem spune că filosofia lui Stéphane Lupasco este un adevărat eveniment.

ION CEPOI: ARON COTRUȘ, ANTOLOGIE SELECTIVĂ [2]

ED. HUMBOLDT STATE UNIVERSITY, ARCATA, CA. 1988

8/Către Cititor [1]

de Ion Dodu Balan, tipărit sub titlul "Resurecția unui poet - Aron Cotruș". Este o analiza profunda, cu o bogata bibliografie, dar în limitele pe care cenzura le admite acolo.

Din pacate, nu putem estima câte din poeziile lui Cotruș s'au pierdut, nefiind publicate. De aceea am decis să tipărim fără întârziere manuscrisele pe care le posedăm, asigurându-le astfel conservarea pentru posteritate. In afară de aceste poezii inedite, includem în volum poeziile și poemele care au fost omise în volumul "Opere complete", precum și o selecție de poezii care au fost incluse.

Speram să ne facem astfel o modestă datorie față de acest bard al patriotismului românesc, transmițând viitorimii și poeziile care până acuma n'au fost publicate.

Unele inconsistențe gramaticale din acest volum se datoresc dorinței de a pastra intacte licențele poetice și manuscrisele originale ale autorului.

Jon Cepoi, Ian., 1988.

Poezii inedite/17

PSALM ROMÂNESC NR.1

Tatal Nostru, carele ești în cer,
da-ne puteri din nepatrunsul Tău mister!

Sfințească-se, prin timp și peste timp, numele Tău,
peste bine și rau!

Faca-se deapururi voia Ta de neînfrânt
precum în cer, așa și pe pământ!

Vie a Ta așteptata împarăție
și peste această robită Românie!
Pânea noastra, tot mai rară și amară,
ca pe mana cereasca da-ne Tu iară!
Dârji sa-ți putem eștepta judecata,
printre aduși de vânturi cu pistoalele gata!

Pacatele toate ni le iartă deavalma!
Iarta-ne scrâșnetul și iartă-ne sudalma!

Și dușmaniile aspre, ce'n suflet ni s'ascund,
Ca haiduci fulgeratici prin păduri fără fund!

Tărie da-ne și răbdare neclintită,
dela noi sa alungam orice ispită!

Și orice fugarnic cutremur de groază:
Dușmanii sa nu poată în genunchi să ne vază!

Din ghiarele capcânilor și din furtună,
inima fa-ne-o sa iasa mai buna!

Si'n țara preschimbata'n oarbă închisoare,
neamul să creasca mai dârz și mai tare! . . .
Și ziduri să dureze, de neclintit,
între noi și între Rasarit!

Din Carpați de'ntuneric, ușor ca un fulg,
spre Tine, o, Doamne, as vre să ma smulg,
dupa ce mi-oui duce, străin printre străini,
pentru-ai mei, pân'la capat, coroana de spini.

La Canada, California
Nov. 27. 1958

1) Extras

2) Difuzarea: Soc. Viitorul Român, 4961 Calvin Ave, Tarzana, Ca. 91356

In așteptarea viitorului buletin cititorii sunt rugați să ne precizeze prin comenzi titlurile operelor pe care le doresc

ANUL EMINESCU

Cu ocazia împlinirii în acest an a 100 de ani dela moartea poetului MIHAIL EMINESCU, "Cuvântul Românesc" declară pentru întreaga apariţie pe anul 1989, "Anul Eminescu", în acest scop vor apare în fiecare număr poezii şi proză scrise de Eminescu, precum şi studii, recenzii, articole şi alte materiale închinate poetului. Toţi care posedă lucrări sau studii inedite sau materiale documentare despre marele poet naţional, sunt rugaţi să trimită materialele cu specificaţie "Anul Eminescu".

O echipă a Colegiului de Redacţie va tria materialul trimis spre publicare.

MIHAIL EMINESCU

1850-1889

POETUL NAŢIONAL

G. CĂLINESCU



Eminovicenii erau ţărani români cu vechime în satul Călineşti, Jud. Suceava. Ii întâlnim acolo din întâiele decenii ale veacului XVIII. Căpătând slobozenie, intrară în tagma răzăşească, ceea ce e un fel de nobleţe. Insinuările că Eminescu n'ar fi Român sunt de domeniul himericului şi se explică prin aceea că poetul se indignase împotriva scursurilor străine: "bulgăroi cu ceafa groasă, grecotei cu nas subţire". Rând pe rând Eminescu a fost turc, albanez, persan, suedez, rus, bulgar, sârb, rutean, polon, armean. Unui calomniator el îi răspundea cu aceste cuvinte perfect întărite de documente: "...eu nu mă supăr deloc de modul cum se reflectă persoana mea în ochii dumitale, căci dela aşa oglindă nici nu mă pot aştepta la alt reflex. Dar acest reflex nu schimbă deloc realitatea; el nu mă opreşte de a fi dintr'o familie nu numai română, ci şi nobilă, neam de neamul ei - să nu vă fie cu supărare - încât vă asigur că între strămoşii din ţara de sus a Moldovei, de care nu mi-e ruşine să vorbesc, s'o fi aflând poate ţărani liberi, dar jidani, greci ori păzitori de temniţă măcar nici unul". Tatăl, Gheorghe Eminovici, băiat de cântăreţ de strană, învăţă ceva carte la Suceava. Vorbea şi scria nemţeşte. Boierul velit Balş îl aduse scriitor la moşia sa din Dumbrăveni, unde-l găsim şi în 1839, în vârstă de 27 de ani. In 1840 se însură cu Ralu, fata stolnicului Juraşcu din Joldeşti, primind zestre în pământ şi bani. In 1871 Balş îi căpăta dela Mihai-Vodă Sturza decretul de căminar. Era acum boier. Prin 1849-1850, după naşterea celui de al şaptelea copil, cumpără jumătate din moşia Ipoteşti, unde îşi făcu casă şi acareturi. Aci sau la Botoşanii apropiaţi se născu la 15 Ianuarie 1850, Mihai Eminescu. In totul Eminovici avu 11 copii: Serban (n.1841), Niculae (n.1843), Iorgu (n.c.1844), Ruxandra 1845), Ilie (1846), Maria (n.c.1848), Mihai (n.1850), Aglae (n.7Mai 1852-m.30 Iulie 1900); trecută la catolicism în 1890 spre a se căsători cu ofiţerul austriac Gareiss v. Dollitzsturm), Harieta (n.c. 1854), Matei n.c.1856), Vasile. Trei dintre ei, Ruxandra, Maria, Vasile, muriră de timpuriu, ceilalţi jucară oarecare rol în viaţa poetului, îndeosebi Harieta. Serban, care ar fi fost şi el "katolischer Religion", muri la Berlin de tuberculoză cu fenomene de alienaţie (la 30 Noembrie 1874), în spitalul Charité. Studiase medicina. Niculae, "Neculai cel prost", se sinucise din cauza unei boale, Iorgu, militar, posac la fire ("Când râdea se schimba vremea"), muri tânăr, Ilie, elev al şcoalei de medicină a lui Davila, de asemeni, Harieta era paralitică şi sfârşi cu semne de tuberculoză. Gh. Eminovici nu făcu fericiţi pe copiii săi, deşi avea bune intenţii şi-i trimitea la carte în străinătate. Nutrea idei pozitive şi era autoritar după moda veche. Mihai va iubi mai mult pe mamă, femeie blândă şi miloasă.

Poetul crescu aproape ţărăneşte la Ipoteşti, sat sărăcăcios, aşezat într'o vale închisă de dealuri împădurite. Casa lui Eminovici era gospodărească, pridvor larg cu trepte, odăi cu privire liberă de jur împrejur, soproane, hambare, livadă, tei imenşi. Fraţii mai mari ai poetului umblau călare pe moşie, el se cufunda în vreun bordei la vreo babă, ori la stână, cutreiera pădurile cu o carte în mână şi doi trei covrigi, dormea pe malul apelor:

Fiind băiet, păduri cutreieram
Si mă culcam ades lângă isvor,
Iar braţul drept sub cap eu mi-l puneam,
S'aud cum apa suna'ncetişor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram
Si un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopţi întregi am mas,
Blând îngânat de-al valurilor glas.

Cu fraţii se scălda în baltă, şi în insula din mijlocul ei citeau pe Robinson. Se războiau cu broaştele, făceau marşuri pe şura de paie. Avu şi o dragoste juvenilă, când fu mai mare, o iubită cu ochii "mari" şi "părul negru'n coade", care muri tânără ca Silvia lui Leopardi. Incepând cu clasa a III-a primară, Eminescu îşi făcu învăţătura la Cernăuţi, întâi la Naţional-Hauptschule, de unde ieşi la sfârşitul anului şcolar 1859 / 60 absolvent, clasificat al 5-lea între 82 şcolari. In toamna 1860 e înscris la K.K.Ober-Gymnasium, cutie lungă, un fel de ospiciu mohorît, pe unde trecură şi fraţii săi mai mari Serban, Niculae, Iorgu (Gheorghe) şi Ilie. Eminovici îl puse "în cost" în timpul claselor primare la Aron Pumnul, apoi la un birjar rutean Tirţec, unde era un adevărat infern de copii în gazdă. Tovarăşii speriau pe Eminescu făcând pe stafiile, Tirţec le dădea de mâncare mai mult porumb fiert în lapte, încât micii pensionari, înfometaţi, furau mere. Eminescu rămase cu obişnuinţa de a mânca mere cu lăcomie. Intre profesorii români, în afară de "popa" Veniamin Iliuţ, care "pârlea", se remarca Aron Pumnul. Era un mare patriot care înlesnea copiilor citirea de cărţi româneşti şi se purta prietenos cu "studenţii", cu care bătea chiar mingea. Eminescu îl iubi în chip deosebit, îi devoră Lepturariul cu toate ciudăţeniile lui. In genere, şcoala cernăuţeană nu-i plăcea lui Eminescu şi se presupune că ar fi încercat să fugă chiar din clasele primare. Clasa întâia gimnazială merse binişor, a II-a rău şi "tâlharul" fugi iarăşi. Eminovici puse de-l legă cobză şi-l întoarse la şcoală. Rămânând repetent, Eminescu frecventează în 1862/63 tot clasa II-a, stând în gazdă la un franţuz beţiv Victor Blanchin. Dar după vacanţa Paştilor 1863 nu mai apare în cataloage. Poetul devine "privatist". Legenda spune că, mergând la Cernăuţi pentru pregătirea în particular în primăvara 1864, Eminescu se luă după trupa Tardini-Vlădicescu, care dădea reprezentaţii acolo pentru întâia oară. Că a făcut parte din această trupă rezultă din afecţia colegială pe care i-o păstraseră directorii companiei. Sunt ştiri că poetul ar fi obţinut certificatul de clasa III-a de la gimnaziul catolic din Sibiu, oraş în care se afla atunci ca student jurist fratele său NICULAE. Trupa pleca la Braşov. In Octombire 1864 Eminescu intră ca practicant la Tribunalul din Botoşani, stând acolo până în Martie 1865, când se repezi la Cernăuţi spre "a urma studiile collegiale". Acolo venise iarăşi trupa Tardini şi din nou legenda spune că Eminescu s'a luat după ea. In 1865, oricum, poetul se afla printre străini, "în străinătate". Dacă era cu actorii, Fani Tardini juca în Iunie la Braşov (specializată în V. Hugo: Maria Tudor, Angelo Malipieri). In toamna 1865 Eminescu reapărea pe uliţele Cernăuţului. Acum şedea în casa lui Aron Pumnul, care era rău bolnav şi c'o "muiere" rea ce-i scurtase zilele şi-l ţinuse ca pe "Pegas în jug". Era bibliotecar. In epoca aceasta trimise versuri la Familia lui Iosif Vulcan, care îl prezentă cu laude în nr. din 25 Februarie 9 Martie 1866, schimbându-i numele Eminescu din acela de Eminovici. Pumnul murise în Ianuarie, spre jalea poetului care îi dedică o poezie. In vară Eminescu părăsi Cernăuţii. O luă pe jos cu un băţ în mână şi un straiţ de-a umăr, spre Ardeal, coborând probabil pe valea Dornei, se lăsă pe apa Mureşului până la Tg. Mureşului. Acolo doi seminarişti, Ion Cotta şi Teodor Cojocariu, îmbrăcaţi în straie naţionale, îl luară în trăsură spre Blaj, pentrucă poetul vroia să vadă locul "de unde a răsărit soarele românismului".

Continuare in pag 15

DOINA

Dela Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu=mi=s'a
Că nu mai poate străbate
De=atâta străinătate.
Din Hotin şi pân' la Mare
Vin Muscalii de=a călare,
Dela Mare la Hotin
Mereu calea ne=o aţin;
Din Boian la Vatra=Dornii
Au umplut omida cornii
Şi străinul te tot paşte
De nu te mai poţi cunoaşte;
Sus la munte, jos pe vale,
Şi=au făcut duşmanii cale,
Din Sătmar pân' în Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul,
Indărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se 'ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vară vara lui
Şi=i străin în ţara lui.
Dela Turnu 'n Dorohoi
Curg duşmanii în puhoi
Şi s'aşează pe la noi;
Şi cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară pasările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La uşa creştinului.
Işi desbracă ţara sânul,
Codrul — frate cu Românul —
De săcure se tot pleacă
Şi izvoarele îi seacă —
Sărac în ţară săracă!

Cine=au îndrăgit străinii
Mânca=i=ar inima cânii,
Mânca=i=ar casa pustia
Şi neamul nemernicia!

Ştefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinţilor
In sama părinţilor,
Clopotele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezeu
Ca să=ţi mântui neamul tău!
Tu te 'nalţă din mormânt
Să te=aud din corn sunând
Şi Moldova adunând.
De=i suna din corn odată
Ai s'aduni Moldova toată,
De=i suna de două ori
Iţi vin codri 'n ajutor,
De=i suna a treia oară
Toţi duşmanii or să piară,
Din hotară în hotară —
Indrăgi=i=ar ciorile
Şi spânzurătorile!

MIHAIL EMINESCU

VA APARE A DOUA EDIȚIE A CĂRȚII "PITEȘTI"

de D. BACU

In curând va apare în editura "Cuvântul Românesc", ediția a doua a cărții lui Dumitru Bacu, "Pitești", zguduitoare frescă a ororilor ce s'au petrecut în închisorile comuniste între anii 1948-1951.

Prefața este scrisă de Părintele Gheorghe Calciu, iar Dumitru Bacu semnează "La a doua ediție".

Faptul că Părintele Ghe. Calciu, unul dintre puținii supraviețuitori ai fenomenului Pitești, pe atunci student la Facultatea de Medicină a scris această prefață are semnificația învierii, prefigurând reînvierea neamului românesc.

Retipărirea acestei cărți epuizată înprima ediție, este o necesitate absolută, acum, când se împlinesc 40 de ani dela crimele comise de guvernul comunist între zidurile Piteștiului.

Această retipărire are scopul de a educa într'un mod deosebit pe cei sosiți din marea închisoare comunistă, România, care nu au știut ce monstruozități se petrec în închisorile speciale de "re-educare" a elitei tineretului naționalist în anii 1948-1951, în scopul distrugerii lui.

Si mai are ca scop din nou, ca să învețe pe cei foarte mulți, tineri sau mai vârstnici, că Pitești nu este numai o localitate pe harta României, ci Pitești înseamnă un întreg fenomen, fenomenul Pitești, o crimă în masă ce a avut loc în țara noastră, în timp ce majoritatea lor ori nu se născuseră încă, ori copii fiind erau ținuți departe de ororile "re-educării" de tip stalinist.

Este de asemenea o problemă de conștiință atât pentru cei ce au supraviețuit fenomenului Pitești, cât și pentru cei ce fiind în alte închisori, au știut și cunoscut ce se întâmpla între zidurile Piteștiului, să dea la iveala această crimă de genocid a comunismului internațional.

Pitești mai reprezintă un pumn de cuvinte și expresii ce-ți furnică șira spinării: omoară sau vei fi omorît, torționar, Turcanu, demascare; un singur apelativ ce ține locul tuturor numelor proprii, Banditule!; precum și suferință și numai suferință.

Această carte este un document istoric, ce trebue citit și înțeles.

Să lăsăm pe cei în drept să cerceteze fenomenul Pitești, iar noi cei ce am suferit doar indirect urmările lui, să încercăm cu toată judecata matură și cu conștiința noastră națională, să ajutăm la reînvierea neamului nostru, în prag de pierire.

Mihaela RAICU-TRANDAFIR

LA A DOUA EDIȚIE

Se împlinesc douăzeci și cinci de ani dela apariția primei ediții a acestor mărturisiri. Volumele publicate atunci s'au epuizat de mult. Câțiva prieteni au cerut să scoatem o a doua ediție. Am acceptat. Nu am avut de acordat nicio învoire. Nimic din ceea ce a fost scris nu a fost modificat. În lumina realităților de astăzi și a abundenței informațiilor de tot felul poate că alta ar fi fost haina care ar fi îmbrăcat-o, alta forma de prezentare. Nu am vrut să mă ating nici de una și nici de alta. Valoarea lor stă nu în frumusețea redactării sau a noilor informații complementare–care își au fără îndoială valoarea lor–ci în sinceritate. Mărturia aceasta rămâne așa, pentrucă așa am trăit-o eu. Ea nu epuizează nici pe departe ceea ce "S'a înscris în spiritul umanității pentru totdeauna și nu se va sfârși nici cu dispariția ultimului supraviețuitor." (Păr. Calciu, *Prefață*)

PITEȘTI-ul *nu va putea fi scris niciodată*. Pentrucă TOTUL despre Pitești nu ține de domeniul posibilului. El face parte din metaistorie, din sfera metafizicului, din ordinea duhovnicească a înțelegerii lumii. ....

PREFAȚĂ

Această carte este una a faptelor. Acumularea lor șocantă creează o istorie, una tragică, neînțeleasă și absurdă. Dar această carte se vrea și o fenomenologie a spiritului. Lovit fulgerător de concretețea evenimentelor, duhul cititorului se cabrează într'o încercare de a depăși contingentul, căci tot ce s'a petrecut în materie, în carne, nu este decât reflexul târziu a ceea ce s'a consumat de mult în spirit.

Acolo a fost ceva care depășește puterea umană de înțelegere, pentrucă a fost războiul a două tabere supraumane; acolo a fost spațiul în care, privit dinafară, războiul a fost câștigat de satana, pentrucă psihologii și esteții confundă aparențele cu realitatea duhului și ignoră faptul că această lume este un răstimp al mântuirii, singurul răstimp uman pentru mântuire. ....

A paraître aux

Publications Orientalistes de France

Neagu DJUVARA

Le pays roumain entre orient et occident

La « Moldo-Valachie » dans la première moitié du XIX[e] siècle

Au début du XIX[e] siècle, bien qu'il recule en Europe depuis plus d'un siècle sous les coups des Autrichiens et des Russes, l'empire ottoman est encore un des plus vastes ensembles du monde, s'étendant des confins iraniens jusqu'à l'Atlas et des Carpates à la mer d'Oman. Depuis quatre siècles, les principautés roumaines de Valachie et de Moldavie font partie de cet ensemble en tant que tributaires de la Porte jouissant d'une large autonomie. Mais à mesure que l'empire ottoman s'épuise militairement et que la corruption le ronge de l'intérieur, son emprise se fait plus lourde sur le pays roumain. L'indépendance n'est plus qu'un rêve ancien — les Principautés ont perdu jusqu'au droit d'élire leurs princes, devenus, en fait, de simples gouverneurs choisis par la Porte au sein de l'oligarchie du quartier grec de Constantinople, le Phanar.

Avec les voyageurs occidentaux, nous découvrons, étonnés ou horrifiés, les mœurs de ces princes et des boïars affublés de leurs étranges costumes orientaux, la misère des paysans — mais aussi les trésors de leurs antiques traditions —, le drame des tsiganes esclaves... Des « histoires vraies » jalonnent les chapitres.

Vers 1800, tout va soudain basculer. De la France lointaine ont peu à peu filtré les « lumières » et les « bonnes manières », et les dernières vagues de la Révolution viennent se briser aussi sur les rivages de la mer Noire. Les modes et les mentalités changent, la noblesse, comme la bourgeoisie naissante, adoptent en une génération, et avec passion, le costume et les idées de l'Occident...

C'est ce passage d'un univers à un autre que l'auteur a cherché à saisir ici sur le vif.



BON DE SOUSCRIPTION
valable jusqu'au 28 Février 1989

Format 16 × 24, environ 300 pages
Prix de vente à la souscription :
en France .... 180 F
à l'Étranger .... 59 DM
ou 34 dollars US
(franco de port)
Prix de vente ultérieur, en librairie 210 F
Je souscris .... exemplaire(s)
Nom, adresse et code postal : ....
....

Règlement par chèque bancaire ou chèque postal à l'ordre de : « Publications Orientalistes de France », avenue du Général Schmitz, 95011 CERGY-PONTOISE Cédex, France.
Date approximative de parution : Février 1989.

MIHAIL EMINESCU

Urmare din pagina 14

Cu un carnețel în mână, Eminescu își făcea însemnări. "Domnilor - zicea el- eu sunt poet și vreau să-mi adun material". Inainte de a sosi la Blaj, așa cum făcuse Asachi la Roma, poetul se ridică în trăsură în vârful Hulei și mișcând pălăria zise: "Te salut din inimă, Roma-Mică. Iți mulțumesc Dumnezeule, că m'ai ajutat s'o pot vedea". La Blaj o duse greu neavând de niciunele, suportând totul cu robustețe. Se culca îmbrăcat prin fân , se pieptăna cu degetele, se spăla cu un strop de apă, se sătura cu mere. Ieșea la câmp să citească și se scălda ceasuri întregi în Târnava, lângă moară din jos de roate. Eminescu venise să mai câștige o clasă, dar se spune că domnul profesor Olimpiu Blajan îl respinse la examenul de lb. greacă. Dormind prin grajduri, pe lângă lacul Chereteu, pe sub streașina mânăstirii, mâncarea pe căpătat de pe la seminar îl destrămară și-l slăbiră. In August 1866 merse la Alba Iulia, la adunarea "Asociațiunii", dormind pe o rogojină într'o crâșmă. Se abătu și pe la Bucerdea-Grânoasă, satul de obârșie al lui Maiorescu. Răzbit de mizerie, veni la Sibiu, unde N. Densușianu constată că "curgeau zdrențele de pe el": "abia se mai vedea pe la gât un mic rest de cămașe neagră, iar pieptul de sus până jos era gol, și cu mare necaz cerca bietul om să-și acopere pielea cu o jachetă ruptă în toate părțile zdrențuită dela mâneci până la coate, cu niște simpli pantaloni zdrențuiți din sus și zdrențuiți din jos" ...Densușianu îl îmbrăcă și-l trimise cu scrisoare la popa Bratu din Rășinari, bunicul dinspre mamă al lui Octavian Goga, Acela îi dădu un țăran care-l petrecu peste munți. In țară, poetul intră în trupa lui Iorgu Caragiale ca sufleur, trecând apoi la Pascaly. I.L. Caragiale își aducea aminte că un director de teatru ambulant (desigur Pascaly) îi spuse că găsise la Giurgiu, slujind în curtea și grajdul unui hotel, pe Eminescu. Acesta, culcat în iesle, citea în gura mare pe Schiller, căci avea un geamantan plin de cărți. Să-l fi abandonat aci Iorgu Caragiale? Un actor din trupa acestuia povestea că directorul lui, neavând sufleur, îl trimisese în port și acolo găsise pe Eminescu desculț și fără cămașă, numai în gheroc și pantaloni, răzând banițele de cereale. Cu Iorgu Caragiale poetul a colindat în 1867 orașele muntene, rămânând la el încă o iarnă în București, 1867/68. Apoi intră în trupa mai serioasă a lui Pascaly, pornind cu ea turneul din Ardeal în Mai 1868. Trupa jucă la Brașov, Sibiu, Lugoj, Timișoara, Arad, Oravița, primită pretutindeni cu mare însuflețire. In toamnă (29 Septembrie 1868), recomandat de Pascaly, Eminescu fu angajat cu 450 lei lunar, 2700 lei de stagiune, sufleur al II-lea și copist la Teatrul Național din București, unde jucă o dată și rolul ciobanului din Răzvan și Vidra de Hașdeu. In vară, plecând cu trupa in turneu în Moldova, până la Cernăuți, Eminovici ar fi pus mâna pe "tâlhar" și l-ar fi ferecat la Ipotești. In toamna anului 1869 îl trimitea la Viena să se înscrie la Universitate. Inscriind-se acolo ca audient, inseamnă că poetul nu terminase liceul, dar că totuși spera să-l termine în curând.

G. CĂLINESCU

G Călinescu "Istoria Literaturii Române de la origini până azi".

EVANGHELIA EXILULUI (Ianuarie 1989)



LUMINA LUI DUMNEZEU

—Sergiu GROSSU—

"Norodul acesta, care zăcea în întuneric, a văzut o mare lumină; și peste cei ce zăceau în ținutul și în umbra morții a răsărit lumina", glăsuieste una din primele "Evanghelii" ale lunii Ianuarie (MATEI, 4.16). Despre lumină și importanța ei în viața individuală și colectivă a oamenilor am mai avut ocazia să vă amintesc în cadrul acestei rubrici. Biblia, de altfel, ne revelează, cu prisiosință, prezența tutelară a acestui factor decisiv, de sursă divină, care este LUMINA LUI DUMNEZEU ..

In călătoria Evreilor prin pustie, după miraculoasa izbăvire din mâinile Faraonului, "Domnul mergea înaintea lor, ziua într'un stâlp de nor, ca să-i călăuzească pe drum, iar noaptea într'un stâlp de foc, ca să-i lumineze.." (EXOD, 13.21) După cum vedem, la baza luminii stă focul, așa cum citim: "A întins un nor, ca să-i acopere, și focul, ca să lumineze noaptea" (psalm 105.39).

Lumina lui Dumnezeu trebuie primită, integrată în viața noastră cotidiană pentru a-și impune incetul cu încetul, supremația asupra întregii noastre ființe. Fiindcă, ne atrage atenția Mântuitorul, numai "dacă tot trupul tău este plin de lumină, fără să aibă vreo parte întunecată, va fi în totul plin de lumină, întocmai ca atunci când te-ar lumina o lampă cu lumina ei mare" (LUCA, 11.36). Aceasta LUMINA INDISPENSABILA ne poate transforma din făpturi inerte, din suflete moarte, în oameni vii, purtători de lumină. "Căci mi-ai izbăvit sufletul dela moarte - strigă Psalmistul - mi-ai ferit picioarele de cădere, ca să umblu înaintea lui Dumnezeu, în lumina celor vii".

Sfânta Scriptură ne prezintă și aspectele negative ale luminii, adică ne vorbește despre o FALSA LUMINA, mai precis despre lumina celor morți în păcat. Nu scrie, oare, în Evanghelie: "Ia seama, dar, ca lumina care este în tine să nu fie întuneric"? Să ne ferim de situația în care se află foarte mulți din frații noștri de pribegie: ei zac în întuneric închipuindu-și că întunericul acesta este lumină. Unii zac în întunericul a tot felul de păcate (alcoolism, desfrâu, homosexualitate, adulter), și cred că luminează, că strălucesc prin șmecherii, prin minciuni, printr'o excelentă poziție socială, sau prin activitatea lor prolifică (universitară, științifică, culturală, politică). Alții se complac în întunericul agnosticismului, străini de Dumnezeu și de Hristos, indiferenți de soarta Bisericii și de problemele spiritualității creștine, închipuindu-și că pot radia propria lor lumină - lumina ipotetică a unei rațiuni infatuate.

***

Lucrarea luminii în viața noastră de credință este condiționată în primul rând, de calitatea untdelemnului turnat în candela sufletului și de continuitatea arderii, conform îndemnului vechi testamentar: "Să poruncești copiilor lui Israel să-ți aducă pentru sfeșnic untdelemn curat de măsline fără drojdie, ca să ardă în candele necurmat" (EXOD, 27.20). TOTUL trebue să se petreacă sub semnul fricii de Dumnezeu. Căci omul care "împărățește în frică de Dumnezeu, este ca lumina dimineții, când răsare soarele în dimineață fără nori, ca razele soarelui după ploaie.." (2 SAMUEL 23.3-4) Adresându-se Filipenilor, Ap. Pavel scrie: "Fiți fără prihană și curați, copii ai lui Dumnezeu, fără vină, în mijlocul unui neam ticălos și stricat, în care străluciți ca niște lumini în lume, ținând sus Cuvântul vieții..." (FILIPENI, 2.15-16)

Dacă uităm de acest sfânt Cuvânt al Domnului, devenim răi, lumina se stinge și nu mai putem străluci. "Da, lumina celui rău se va stinge și flacăra din focul lui nu va mai străluci", suntem avertizați (IOV, 18.5).

Ceea ce ni se cere și nouă, creștinilor din diaspora românească, este ca să umblăm în lumina Domnului, pentru a ne învrednici să ajungem, acolo unde vântul cel năprasnic al Istoriei ne-a împins, o lumină în Domnul. Să nu neglijăm această axiomă evanghelică "Dacă zicem că avem părtășie cu El și umblăm în întuneric, mințim și nu trăim adevărul. Dar dacă umblăm în lumină, după cum El însuși este în lumină avem părtășie unii cu alții, și sângele lui Hristos, Fiul Lui, ne curățește de orice păcat" (1 IOAN, 1.5-7) Mai mult chiar: "Cine zice că este în lumină, și urăște pe fratele său, este încă în întuneric până acum. Cine iubește pe fratele său, rămâne în lumină..." (1 IOAN, 2.9-10).

Cel ce trăiește în lumină și este cu adevărat un fiu al luminii, va răspândi în jurul său această lumină, respectiv va acționa în conformitate cu principiile luminii lui Hristos. Deoarece lumina lui Dumnezeu s'a făcut cunoscută în persoana lui Iisus, Mântuitorul, care a coborît din cer ca să fie o lumină în lume; ca să ne smulgă de sub "puterea Intunericului".

Nu este admisibil, cititorule, ca un creștin, născut din lumină, să mai trăiască în întuneric; să mai prezinte în viața sa pete, umbre, eclipse. Noi avem datoria să devenim, în exilul care se prelungește dureros de mult, "fii ai luminii și fii ai zilei" (1 TESALONICENI, 5.5). O altă posibilitate nu există. După cum ne este interzis să slujim la doi stăpâni, tot așa nu putem fi, în același timp, SI întuneric SI lumină. "Odinioară erați întuneric" ne lămurește Sf. Pavel, cu alte cuvinte "în vremea aceea", când sub puterea întunericului aflându-ne, eram "fără Hristos, străini de legămintele făgăduinței, fără nădejde și fără Dumnezeu în lume" (EFESENI, 2.12). Dar acum, în Hristos Iisus, noi suntem IN LUMINA, ca unii care primim lumina dela Dumnezeu, de vreme ce am intrat în sfera de atracție a Aceluia care este izvorul luminii. Nu devenim lumină în noi înșine, ci "suntem lumină în Domnul", subliniază Apostolul Neamurilor, Iudeul însuflețit "de o râvnă nespus de mare pentru datinile strămoșești" (GALATENI, 1.14), care s'a întâlnit, pe drumul Damascului, cu Lumina, I-a văzut strălucirea și-a capitulat în fața acestei Lumini.

Să ne dăm silința să trăim, zi de zi, în lumina care vine de Sus, în lumina lui Dumnezeu. Să vorbim mai ales Românilor tineri, sosiți în lumea liberă, după ani de propagandă marxist - leninistă și de presiune ideologică, demonstrându-le că adevărata lumină nu vine "dela Răsărit" (cum susținea Mihail Sadoveanu, în perioada de instaurare a regimului comunist în România), ci se pogoară "dela Tatăl luminilor" (IACOV, 1.17). Să le vorbim de Iisus, lumina lumii, despre care citim: "Eu, Domnul, Te-am chemat ca să dai mântuire, și Te voi lua de mână, Te voi păzi, și Te voi pune ca legământ al poporului, ca să fii Lumina neamurilor, să deschizi ochii orbilor, să scoți din temniță pe cei legați, și din prinsoare pe cei ce locuisec în întuneric" (ISAIA, 42.6-7).

Obligația noastră a desțăraților dela gurile Dunării, este ca viața, pe care o avem de trăit încă pe pământul cotropit de forțele Răului și ale Nopții, să fie o viață de lumină, o viață curată și pilduitoare. "Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului", conchide sfântul din Tars. Acceptându-i concluzia, să murmurăm cu lacrimi în ochi: - Binecuvântată fie clipa întâlnirii cu Tine, Iisuse, unica, incomparabila noastră Lumină...

APARIȚIA MAICII DOMNULUI LA MEDJUGORE

RAPORTUL TRIMIS LA ROMA DE PREOTUL PAROH

Asupra fenomenelor supranaturale care au avut și au loc în Medjugorje Biserica nu s'a pronunțat încă. Aceasta nu înseamnă nicidecum că autenticitatea lor ar fi îndoielnică. Biserica pentru a da o declarație oficială trebue să studieze foarte amănunțit universalitatea unui adevăr. Așa este cazul, bunăoară, cu canonizarea sfinților în care Biserica s'a pronunțat după sute de ani. Poate că niciodată religia nu a fost mai mult ajutată de știință, ca în cazul Medjugorje. Adevărului niciodată nu-i este frică de a fi pus la probă și examinări. In numărul viitor vom relata concluziile oamenilor de știință. In acest număr vom reda raportul părintelui Tomislav Vlasic, parohul parohiei din Medjugorje, trimis la Roma:

"După apariția Prea Sfintei Fecioare pe 30 Noembrie 1983, Marija Pavlovic a venit să mă vadă și mi-a spus: "Maica Domnului spune că Supremul Pontif și Episcop trebue sfătuit imediat de urgența și importanța majoră a mesajului din Medjugorje."

Această scrisoare caută să îndeplinească această datorie.

1.) Cinci tineri (Vicka Ivankovic, Marija Pavlovic, Ivanka Ivankovic, Ivan Dragicevic și Jakov Colo) văd o apariție a Prea Sfintei Fecioare în fiecare zi. Modul în care ei o văd este un fapt care poate fi verificat prin observație directă. A fost filmat. In timpul aparițiilor, tinerii nu reacționează la lumină, nu aud sunete, ei nu reacționează dacă cineva îi atinge, simt că sunt dincolo de timp și spațiu. Toți tinerii afirmă categoric, că:

. "Noi vedem pe Prea Sfânta Fecioară așa cum vedem pe oricine altcineva. Ne rugăm cu ea, vorbim cu ea și putem să o atingem."

. "Prea Sfânta Fecioară spune că pacea lumii este într'un stadiu critic. In mod repetat ea cheamă (îndeamnă) la împăcare și întoarcere la Dumnezeu."

. "Ea a promis să lase un semn vizibil pentru toată omenirea la locul aparițiilor din Medjugorje."

. "Perioada care precede acest semn vizibil este un timp de grație pentru întoarcere la Dumnezeu și întărirea credinței."

. "Prea Sfânta Fecioară a promis să ne dezvăluie zece secrete. Până acum, Vicka Ivankovic a primit opt. Marija Pavlovic a primit pe al nouălea pe 8 Decembrie 1983. Jakov Colo, Ivan Dragicevic și Ivanka Ivankovic au primit fiecare nouă. Numai Mirjana Dragicevic a primit pe toate zece."

. "Aceste apariții sunt ultimile apariții pe pământ ale Prea Sfintei Fecioare. Acesta este motivul că, țin atât de mult timp și se întâmplă atât de frecvent."

2.) Prea Sfânta Fecioară nu mai apare Mirjanei Dragicevic. Ultima dată când a văzut o apariție zilnică a fost de Crăciun 1982. De atunci aparițiile au încetat pentru ea cu excepția zilei de naștere (18 Martie, 1983). Mirjana a știut că ultima (apariție) se va întâmpla.

Conform celor spuse de Mirjana, Maica Domnului i-ar fi destăinuit cel de al zecelea și ultimul secret pe 25 Decembrie 1982. Ea (Maica Domnului) de asemenea i-a făcut cunoscut datele când diferitele secrete se vor împlini. Prea Sfânta Fecioară a revelat Mirjanei multe lucruri despre viitor, mai mult decât oricărui dintre tineri până acum. Din acest motiv raportez mai jos ceea ce Mirjana mi-a spus în timpul conversației noastre din 5 Noembrie 1983. Voi rezuma esența narațiunii ei fără a cita cuvânt cu cuvânt. Mirjana a spus:

Inainte ca semnul vizibil să fie dat omenirii vor fi trei avertismente date lumii. Avertismentele vor fi în formă de evenimente pe pământ. Mirjana va fi martor al lor. Trei zile înaintea fiecărei admonestări, Mirjana va anunța pe preotul ales de ea. Mărturia Mirjanei va fi o confirmare a aparițiilor și un stimul de întoarcere a lumii la Dumnezeu.

După avertismente, semnul vizibil va apărea în locul aparițiilor din Medjugorje ca toată lumea să vadă. Semnul va fi dat ca o dovadă a aparițiilor și pentru a chema lumea să se întoarcă la credință.

Cel de al nouălea și al zecelea secret sunt grave. Ele se referă la pedepsirea pentru păcatele lumii. Pedeapsa este inevitabilă, pentrucă noi nu putem aștepta întreaga lume să se întoarcă la Dumnezeu. Pedeapsa poate fi diminuată prin rugăciune și penitență, dar nu poate fi eliminată. Mirjana spune că un rău care amenința lumea (unul din cele câteva) cel inclus în secretul al șaptelea, a fost îndepărtat datorită rugăciunii și postului. Tocmai de aceea Prea Sfânta Fecioară încurajează rugăciunea și postul: "VOI ATI UITAT CA PRIN RUGACIUNE SI POST PUTETI ABATE RAZBOIUL SI SUSPENDA LEGILE NATURII."

După primul avertisment, următoarele vor urma cam în puțin timp. Astfel, lumea va mai avea ceva timp ca să se întoarcă la Dumnezeu.

Acel interval va fi o perioadă de grație și convertire. După ce semnul vizibil va apărea cei care sunt încă vii vor avea puțin timp pentru întoarcere la Dumnezeu. Din această cauză Prea Sfânta Fecioară ne invită la o urgentă întoarcere la Dumnezeu și împăcare.

Invitația la rugăciune și penitență are de gând să îndepărteze răul și războiul, dar înainte de toate de a salva sufletele.

Conform Mirjanei, evenimentele prezise de Prea Sfânta Fecioară sunt apropiate. In virtutea acestui fapt, Mirjana proclamă lumii: "Grăbiți-vă, convertiți-vă, deschideți inimile voastre lui Dumnezeu."

Pe lângă acest mesaj fundamental, Mirjana relatează o apariție pe care a avut-o în 1982 care, credem, aduce lumină asupra unor aspecte din istoria Bisericii. Ea vorbea de o apariție în care Satan i-a apărut deghizat în Prea Sfânta Fecioară. Satan i-a cerut să renunțe la Maica Domnului și să-l urmeze. In felul acesta ea ar putea să fie fericită în iubire și în viață. El i-a spus că urmând pe Fecioara, dimpotrivă, o va duce numai la suferință. Mirjana l-a respins și imediat a sosit Fecioara și Satan a dispărut. Atunci Prea Sfânta Fecioară i-a dat următorul mesaj, în esență:

"Imi pare rau, însă trebue să-ți dai seama că Satan există. Intr'o zi a apărut în fața tronului lui Dumnezeu și a cerut permisiunea să supună Biserica la o perioadă de încercare. Dumnezeu i-a dat aprobarea să pună la încercare Biserica pentru un secol. Acest secol este sub puterea diavolului, dar când secretele încredințate ție se vor împlini, puterea lui va fi distrusă. Chiar și acum el a început să-și piardă puterea și a devenit agresiv. El distruge căsătoriile, crează învrăjbire între preoți și este responsabil de obsesii și crimă. Tu trebue să te aperi împotriva acestor lucruri prin post și rugăciune, în special rugăciune în grup. Poartă obiecte sfințite cu tine. Pune-le în casa ta și reintroduce folosirea aghiazmei."

Sfinte Părinte, eu nu vreau să fiu responsabil de căderea nimănui. Fac ce pot mai bine. Lumea este chemată să se întoarcă la Dumnezeu și la împăcare. Scriindu-vă, Sfinte Părinte, eu îmi fac numai datoria mea. După ce am schițat această scrisoare, am arătat-o tinerilor pentru ca ei s'o poată întreba pe Prea Sfânta Fecioară dacă conținutul este corect. Ivan Dragicevic a dat următorul răspuns: Da, conținutul scrisorii este adevărat. Tu trebue să anunți întâi pe Spremul pontif și Episcop."

Această scrisoare este însoțită de post și rugăciuni ca Duhul Sfânt să vă călăuzească gândirea și inima dumneavoastră în timpul acestui important moment din istorie.

Al Dumneavoastră în Inimile Sacre ale lui Iisus și Mariei,

Pr. Tomislav Vlasic

Medjugorje, 2 Dec. 1983

Acest raport face parte din neumăratele lucrări despre aparițiile Maicii Domnului la Medjugorje. Pe de altă parte avem cercetările oamenilor de știință care au studiat aceste fenomene. Oricât de sceptic ai fi mărturiile te covârșesc și e imposibil să nu realizezi că la Medjugorje se întâmplă ceva unic în lume.

Pr.Dr. Dumitru ICHIM

CONFERINȚĂ ROSTITĂ PE DATA DE 4 DECEMBRIE 1988, LA FUNDAȚIA IULIU MANIU DIN NEW YORK

ÎNTÂI DECEMBRIE

—Ștefan ISSĂRESCU—

S'au împlinit la 1 Decembrie, anul acesta, 70 ani dela Marea Adunare Națională întrunită la Alba Iulia, când poporul român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș a proclamat unirea cu Regatul României.

Venind după hotărîrea din 27 Martie 1918 a Sfatului Țării din Chișinău, și declarația de unire din 27 Noembrie 1918 a poporului din Bucovina, se înfăptuia la 1 Decembrie 1918 actul firesc de întregire a vlăstarelor unui neam care, în inimă, în credință și tradiție nu a fost niciodată despărțit.

- ''Vă așteptăm de o mie de ani și ați venit să nu ne mai despărțim niciodată'', au fost cuvintele cu care Primul Ministru, Ion I.C.Brătianu, întâmpina la 14 Decembrie delegația transilvană, alcătuită din Vasile Goldiș, Alexandru Vaida Voevod, Caius Brădiceanu și episcopii Miron Cristea și Iuliu Hossu, venită să prezinte Regelui Ferdinand hotărîrea dela Alba Iulia.

La 1 Decembrie 1918 s'au materialzat în fapt și act istoric conștiința, credința națională și eroismul colectiv perpetuate de două mii de ani în sufletul și vinele pământenilor născuți odată cu codrii din lutul și stâncile Daciei Traiane.

Când au sărbătorit Sașii din regiunea Sibiului 700 ani dela așezarea lor în Transilvania, un țăran român, întrebat dacă și Românii ar putea să țină un asemena praznic, a răspuns scurt și mândru: -''noi suntem de aici''.

- ''A biruit poporul român, spune istoricul Ion Lupaș, prin virtuțile lui milenare, prin nezdruncinata lui legătură cu pământul și cerul strămoșilor, prin tenacitate și răbdare, prin credința luptătoare și prin minunatul avânt mucenicesc'', virtuți pe care un țăran le punea în vorbe simple glăsuind în fața împăratului, în Viena, în anul 1749: - ''... că stiți, Măria Voastră, bine, că omul nu-i slobod cu trupul, dar este cu sufletul''.

Infăptuiri mari nu se pot împlini fără suflete mari. Cuvintele rostite de Regele Ferdinand, când a primit delegația Adunării dela Alba Iulia, sunt pline de însemnătate:

- ''... evoluția istorică, a spus Regele Ferdinand, are nevoie de instrumente. Dumnezeu, care a ocrotit necontenit în cursul veacurilor poporul român, i-a dat bărbați care au ținut sus stindardul ideii naționale... ca să ducă corabia românească la limanul dorit''.

De ambele părți ale culmilor Carpaților nu au lipsit oameni care, îndurând prigoane, și-au păstrat nestrămutată legea românească și au știut să tălmăcească semnele vremurilor și să cântărească clipa când gândul trebuia să se împlinească în faptă.

Aruncând privirea în urmă peste veacuri, ne oprim la viteazul voevod al Țării Românești, Mihai, care, după biruința dela Selimbar, în Octombrie 1599, intră triumfal în Alba Iulia devenind și domn al Moldvei în anul 1600. In vara anului 1600 el se putea întitula în hrisoavele sale: ''Io, Mihai Voevod, din mila lui Dumnezeu, Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată țara Moldovei''

Sub domnia lui Mihai, satele românești află înlesniri necunoscute până atunci, preoții români sunt scutiți de biruri și sarcini iobăgești și sunt ridicați la rang egal cu preoții celorlalte neamuri.

Perspectiva unui stat național românesc însemna o piedică în planurile de dominație ale imperiului austriac și, din ordinul generalului împărătesc, Basta, Mihai este asasinat în zorii zilei de 19 August, 1601, după 21 luni de unire și stăpânire românească în cele trei principate.

După dispariția lui Mihai, situația se întoarce în făgașul de prigoană fără îndurare a Românilor, aplicându-se legi introduse de Maghiari în anul 1540 care nu permiteau Românilor să aibă nici ferestre la uliță sau coș la vatra lor. Fără preget se iscodeau mijloace care să ducă la desnaționalizarea lor.

La mijlocul veacului al 17-lea s'a produs o intensă acțiune de convertire la calvinism. Traducând catechismul calvin în limba română, se impunea preoților să-l citească în biserici. Românii au rezistat și încercarea n'a reușit.

La începutul secolului al 18-lea, mai exact, la 1701 se produce stabilirea Bisericei Unite, Biserica Catolică de Rit Bizantin, la care aderă un număr de preoți români. Prin intensă propagandă și promisiuni se întrevedea prin acest act un mijloc sigur de desnaționalizare.

Rezultatul a fost exact opus așteptărilor. Prin contactul studenților teologi cu Roma și cu istoria săpată în piatra columnei lui Traian, conștiința națională românească și avântul politic află un mers ascendent.

La mijlocul secolului al 18-lea, episcopul bisericii unite, Inocențiu Micu Klein, duce o campanie de nemărginită tenacitate și de înalt nivel moral în discursurile sale și în memorandele prezentate la Viena și la guvernul local din Sibiu, cerând drepturi egale pentru Români, căci, spunea Inocențiu Micu Klein,

- ''... națiunea română nu este inferioară nici uneia din Transilvania, nici prin virtuți, nici prin aplicare la învățătură, nici prin aptitudini pentru treburile publice. Poporul român este nu numai cel mai vechi din munții și văile Transilvaniei, dar și cel mai numeros''.

Ideile dezvoltate de Inocențiu Micu Klein au constituit însăși baza programului politic care era să fie urmat de Românii transilvani până în 1918.

Scoalei ardelene dela începutul veacului al 19-lea reprezentată prin Gheorghe Sincai, Petru Maior, Samuel Micu, Gheorghe Lazăr, Ioan Maiorescu, îi revine meritul de a fi răspândit peste hotare, în lumea largă, nu numai ideea de libertate pentru Românii transilvani, dar și dorința lor arzătoare de unire cu celelalte provincii românești într'un stat național liber.

Pe Câmpia Libertății, la Blaj, în Mai 1848, treizeci de mii de țărani, în frunte cu Gheorghe Barițiu, Simion Bărnuțiu, Timotei Cipariu, Treboniu Laurian, mitropolitul ortodox Andrei Saguna, episcopul unit Ioan Lemeni și craiul munților, Avram Iancu, înălțau într'un glas solia către lume: ...''vrem slobozenie și unirea cu țara''.

Unirea principatelor dunărene și domnia lui Alexandru Ion Cuza, care fusese de față la adunarea de pe Câmpia Libertății, și, mai târziu înfrângerea Austriei de către Prusia la 1866, păreau să deschidă perspective pentru alipirea Transilvaniei la Principatele Unite. Momentul nu s'a ivit. Lupta, în Ardeal, împotriva opresiunii și politicii de maghiarizare a devenit tot mai acerbă culminând în mișcarea și procesul Memorandului din anii 1892-1894.

Principele Carol, devenit Regele Carol I după înfăptuirea Independenței față de Imperiul Otoman, a fost, fără întrerupere, vizitat și consultat de fruntașii politici români din Transilvania. Conștient de spiritul națiunii și dreptatea revendicărilor, el a aprobat și încurajat ca Memorandul să fie înaintat împăratului Franz Joseph.

In memorand, ca mai'nainte la Blaj și în protestele lui Inocențiu Micu Klein, din veacul al 18-lea, se cerea înlăturarea măsurilor de persecuție și acordarea de drepturi egale cu ale națiunilor conlocuitoare: Sașii și Secuii.

Impăratul a refuzat să primească delegația condusă de președintele Partidului Național Român, Doctor Ioan Rațiu, iar guvernul maghiar din Budapesta, negând însăși dreptul elementar de petițiune, a trimis în judecată pe semnatarii memorandului. Au fost condamnați la pedepse până la 5 ani de temniță, Dr. Ioan Rațiu, Vasile Lucaciu, Gheorghe Pop de Bășești, Iuliu Moroianu care fusese redactorul memorandului, și alții. Ei au fost grațiați, după ce ispășiseră o bună parte din pedeapsă, la stăruința Regelui Carol I pe lângă Impăratul Franz Joseph.

Procesul Memorandului a răscolit un val de indignare în presa europeană. Georges Clemenceau, căruia destinul îi rezerva privilegiul ca în calitate de Prim Ministru al Franței să patroneze la consacrarea juridică-internațională de întregire a României, înfiera în articole violente procesul monstruos înscenat de guvernul dela Budapesta și reclama dreptul de libertate pentru Românii transilvani. Problema Transilvaniei intra acum în conștiința și în rândul marilor preocupări europene.

Ultimul act al epopeei naționale române s'a desfașurat aproape sub ochii noștri. Așa cum războiul Crimeiei în 1854-1856 crease momentul prielnic pentru unirea principatelor române, tot astfel primul război mondial deslănțuit în Iulie 1914, căderea imperiului țarist în primăvara anului 1918 și imensele sacrificii ale tuturor Românilor au dus la desăvârșirea procesului de întregire a Statului Român.

In 1914, în Regatul Român, constelația politică era aproape providențială. Sub cele mai promițătoare auspicii, Regele Ferdinand, cu luminoasa Regină Maria lângă el, își inaugura domnia după sfârșitul unei lungi și binecuvântate domnii a Regelui Carol I. In atmosferă plutea un avânt de eroică înflăcărare pentru realizarea idealului suprem de întregire a neamului.

- ''Sire, spunea Nicolae Filipescu în cuvântarea sa din Februarie 1915, ești trimisul lui Dumnezeu să împlinești visul unui neam. Vei fi cel mai mare voevod al țării, împdobindu-te cu titlurile lui Mihai Viteazul, Domn al Transilvaniei, al Țării Românesti și al Moldovei, aducând pe deasupra și strălucirea purpurei regale, sau răpus în cel mai suprem avânt de vitejie a neamului, vei fi sfințit erou național. De aceea, mărirea ce ți-o urăm, Sire, este să te încoronezi la Alba Iulia sau să mori pe câmpia dela Turda''.

Ion I.C.Bratianu, Prim Ministru al țării, omul potrivit la timpul potrivit, spunea în Consiliul de Coroană din August 1916, când s'a hotărît intrarea României în război:

-''... chiar de ar fi să rămânem bătuți, faptul că patru din cele mai mari puteri ale lumii au recunoscut temeinicia revendicărilor noastre naționale și au sfințit printr'un act solemn hotarele etnice din Transilvania, cauza românismului va face un pas înainte, mai mare și mai însemnat ca oricând''.

Războiul românesc a fost purtat cu imense sacrificii de vieți și cu eforturi greu de închipuit, mai cu seamă când, în exodul din Moldova, aliatul vecin, dela care așteptam sprijinul cel mai însemnat, ne-a părăsit pentru a se scufunda în negura comunismului.

Am dus războiul nostru singuri, călăuziți de oameni politici abili, de un monarh înțelept și leal, și îmbărbătați de o regină cu inima de leu în avânt spre idealul național suprem.

In Transilvania, conducătorii politici români înfruntau adversitățile cu bărbăție și privegheau clipa în care aveau să-și scuture jugul.

La 18 Octombrie 1918, -cu 12 zile înainte de înfrângerea armatei austroungare la Piave, pe frontul din Italia, Alexandru Vaida Voevod în parlamentul din Budapesta, în fața unei adunări ostile, dădea citire declarației că poporul român din Ardeal se desprinde de Ungaria și că nu admite ca la Congresul General de Pace să fie reprezentat decât de persoane desemnate de Adunarea Națională proprie. Triumfa în această zi, fără întoarcere, lozinca lui Simion Bărnuțiu: -''nimic despre noi fără noi''.

La 27 Octombrie 1918, încă înainte de încheierea armistițiului, care a avut loc la 11 Noembrie, Românii transilvani constituesc la Arad Consiliul Național care să decidă în viitor de soarta proprie, ca națiune suverană și independentă.

Puterea administrativă trece la începutul lunii Noembrie, în toate regiunile populate de Români, în mâna autorităților alese de popor și confirmate de Consiliul Național, constituit în autoritate supremă.

La 1 Decembrie, 100.000 delegați reuniți în Adunare Națională la Alba Iulia, proclamă în unanimitate prin glasul lui Iuliu Maniu, unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Regatul Român.

IN 1918, potrivit recensămintelor făcute sub imperiul austro-ungar distribuția populației în Ardeal se prezenta în felul următor: 3.5 milioane Români, 1.5 milioane Maghiari, 600 mii Sași și 350 mii diverse naționalități; procentual erau 58.8 Români, 25.2 Maghiari, 10 Sași și alte naționalități.

Trebue notat că la 1 Decembrie, trupele române nu intraseră încă în Transilvania, care era dominată de armata germană în retragere din Rusia și de resturile armatei ungare, care continuau să atace populația românească.

Nici un act de presiune -sub nici o formă- nu a fost exercitat asupra Adunării dela Alba Iulia din partea Regatului Român. Hotărîrea pentru unire a fost spontană și confirma un act de autodeterminare națională.

Actul de Unire, redactat de Vasile Goldiș, era conceput în spirit de mărinimie și enunța principii de valoare universală:

-'' Noi privim înfăptuirea unității noastre naționale - declara Iuliu Maniu - ca un triumf al libertății omenești. Noi nu voim să devenim din asupriți, asupritori. Noi voim să întronăm pe aceste plaiuri libertatea tuturor neamurilor și a tuturor cetățenilor''.

Mai departe, rostea Maniu:

-''Numai credința în noi înșine, în neamul nostru românesc ne poate mântui. Să jurăm credință, de aci înainte, națiunii noastre române, dar s'o jurăm și civilizațiunii umane. Națiunile trebuesc liberate... dreptul națiunii române de a fi liberată îl recunoaște lumea întreagă, îl recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar, odată scăpată din robie, ea aleargă în brațele dulcei sale mame. Nimic mai firesc în lumea aceasta: libertatea acestei națiuni înseamnă Unirea ei cu Tara Românească''.

In lumina epopeei politice și militare a României, care lupta pentru unitatea sa națională, Tratatul de Pace dela Trianon, din 4 Iunie, 1920, nu a fost decât un act de justiție care, recunoscând principiul universal de autodeterminare, sancționa proclamația din 1 Decembrie, 1918, de unire a tuturor Românilor cu patria-mamă.

In zilele noastre, când zările neamului sunt întunecate de o nouă urgie, când sufletele ne sunt cuprinse de îndoială, experiența istorică și faptele înaintașilor să ne stea pildă de încredere în destinul neamului și să ne fie izvor de curaj ca să privim viitorul cu mândrie națională

- ''Noi muritorii, - a scris Vasile Pârvan - suntem mari nu pentru găsirea unui gând, într'o zi de noroc, ci pentru urmărirea într'o mie de zile, și cu și fără noroc, a gândului unic, nutrindu-l cu perseverență până când împrejurările îngăduie trecerea la fapte''.

Este rândul nostru, azi, să nutrim gândul pentru libertatea neamului, și uniți, cu sprijinul lui Dumnezeu, să trudim pe calea ce duce la mântuirea și împlinirea destinului patriei noastre.

ANUNȚURI EDITORIALE

1. Din lipsă de spațiu, paginile ''INTRE PRUT SI NISTRU'' și ''FARA ARMÂNEASCĂ'' nu au putut fi publicate și vor apare în numărul viitor al ziarului nostru.

■

2. In curând va apare în ziarul nostru ''CRONICA IDEILOR'' care va fi semnată de Ion Halmaghi.

O ACȚIUNE IMPORTANTĂ
15 NOEMBRIE
ZIUA DEMNITĂȚII NAȚIONALE

——Vasile ILIESCU——

In cadrul "Campaniei Adevărului", inițiată prin Apelul semnat și lansat de peste 150 de mari personalități ale vieții politice și culturale din lumea liberă, a avut loc la Munchen, la 15 Noembrie, un eveniment de majoră semnificație, o mare manifestație de protest și solidaritate cu cele 23 de milioane de Europeni, aflați în detențiune în interiorul granițelor României. Manifestația, ce a întrunit aproximativ 2000 de persoane, prezente fiind personalități de frunte ale exilului maghiar și român, a fost organizată de două importante organisme pentru apărarea Drepturilor Omului: "Liga Română pentru Apărarea Drepturilor omului" (Munchen) și "Fundația Maghiară pentru Drepturile Omului" (New York).

Evenimentul a debutat cu un serviciu religios celebrat în trei limbi (română, maghiară și germană), în biserica Damenstiftskirche, din centrul orașului, a continuat cu un marș cu torțe, care a întrunit pe acei Români, Maghiari și Germani, ce, cu gândul la frații în suferință de-ACASA, voiau, prin gestul lor, să protesteze împotriva NEOMENIEI unui regim scelerat.

In negrul nopții bavareze, sutele de făclii purtate de participanți au simbolizat, ca în vremea primilor creștini, rugăciune, avertizare, hotarîre dârză, dorința arzătoare de libertate pentru cei ce, în seara de 15 Noembrie, trebuiau să simtă că n'au fost uitați.

Adunați apoi în piața céntrală a orașului, Marienplatz, participanții au format un cerc simbolic în jurul statuiei închinată celei ce, a dat naștere Domnului nostru Iisus Christos, Fecioarei Maria.

Dela podiumul instalat în mijlocul pieței, au fost rostite scurte alocuțiuni, partea centrală a programului fiind citirea, in cele trei limbi, română, maghiară și germană, a Declaraiei Universale a Drepturilor Omului.

Alocuțiunile au fost rostite în limba germană: redăm mai jos traducerea in limba română a celor spuse de cei ce au luat cuvântul. O stație puternică de amplificare a făcut ca, timp de o oră, "strigătul" celor ce cereau ajutor pentru frații lor de-ACASA, să fie auzit in tot centrul orașului.

Din partea "Ligii Române pentru Drepturile Omului", a deschis reuniunea dl. Doru Braia, care a spus:

"Astăzi comemorămpentru prima dată înăbușirea sângeroasă a REVOLTEI FOAMEI dela Brașov, de către zbirii regimului ceaușist.

Tot astăzi, pentru prima oară, în număr mare, Maghiari și Români demonstrează, în lumea liberă, împreună, pentru același lucru și împotriva aceluiași lucru.

Noi, toți, care în primul rând ne simțim europeni, suntem pentru LIBERTATE, RESPECT RECIPROC, PASTRAREA SI APARAREA IDENTITATII ETNICE, într'un cuvânt, pentru DREPTURILE OMULUI!

Noi suntem împotriva EXPLOATARII, ABUZULUI, DESCONSIDERARII DEMNITATII UMANE; noi suntem împotriva unei DICTATURI, împotriva unui sistem politic, care oricând poate da naștere unui nou Ceaușescu.

Noi demonstrăm astăzi, împreună, pentru o viață demnă a tuturor oamenilor din România, o țară care din totdeauna a fost europeană!"

A urmat la cuvânt dl. Thomas Steinbach, din partea "Fundației Maghiare pentru Drepturile Omului", care a spus:

"Iubiți prieteni din Germania, România și Ungaria, Exact acum un an, au ieșit pe stradă, în Brașov, peste 10.000 de muncitori, pentru a protesta împotriva condițiilor neomenești de viață de sub regimul Ceaușescu. Mulți dintre ei, arestați, au dispărut în închisorile ceaușiste.

Acum, ne mișcăm NOI, în numele acelora, cărora le este interzis dreptul fundamental al libertății de opinie. Acțiuni de protest au loc în acest moment, în toată lumea: în Roma. Berlin și în New York. In Strassburg, Haga și Caracas. In Bonn, Bruxelles și Goteborg. Viena, Stockholm și Milano. Los Angeles, Toronto și Sydney. In Montreal, în Zurich, Kopenhaga și chiar în Răsăritul Europei, la Moscova Varșovia și Budapesta.

Toți și peste tot, nu cerem decât un lucru: RESPECTAREA IN ROMANIA A DREPTURILOR OMULUI!

Declarația Universală a Drepturilor Omului, operă a revoluției franceze preluată în urmă cu 40 de ani, la 10 Decembrie 1948, de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite, recunoaște într'un document de valabilitate universală, normele pentru respectarea demnității umane, libertății individuale și Egalității în fața legilor.

Intreaga populație a României suferă astăzi din greu sub povara regimului ceaușist: Români, Maghiari, Germani, Evrei, Sârbi, Tigani și alte minorități.

Programul de distrugere a satelor este numai o mică parte a unui proces de decenii, care contrazice Drepturile Universale ale Omului și care are un singur scop: sistematizarea omului și lichidarea oricărui caracter național. Distrugerea satelor este doar vârful unui Eisberg!

Noi va trebui să dublăm să triplăm eforturile noastre, protestând, pentru a ajuta OAMENII din România să dobândească o existență demnă, omenească!"

Au fost citite apoi fragmente din cuvântarea președintelui Germaniei Federale, dr. Richard von Weizsäcker, ținută la 14. Oct. 1988, în fața Parlamentului European, cu ocazia campaniei pentru salvarea spațiului rural:

"... Spiritualitatea satelor europene este un izvor nesecat al existenței noastre. Spațiul rural a fost dintotdeauna acel loc unde omul și-a asigurat nu numai supraviețuirea materială, ci mai ales pe cea spirituală...!"

"... Si din această cauză, doresc să accentuez înacest moment, urmărim cu mare îngrijorare și consternare planurile guvernului român de a duce, în următorii ani, mii de sate pe drumul dispariției.

Urmările acestor, așa numite "programe de sistematizare" ar fi groaznice, nu numai pentru întreaga moștenire culturală europeană, care prin aceasta ar fi distrusă, ci mai ales pentru oamenii care, împotriva voinței lor, ar fi smulși din cadrul lor mioritic sau ar trebui să accepte o transformare ce i-ar face să renunțe la viața lor spirituală.

Apropierea condițiilor de viață între oraș și sat, așa cum este scopul declarat al unui asemenea program, nu se realizează pur și simplu prin distrugerea fundamentului vital al oamenilor.

Apelez la guvernul român să regândească aceste planuri deja stabilite..."

Un poet tânăr al vremurilor noastre, Vilmos Csernohorsszky jun., a așternut pe hârtie câteva gânduri, foarte potrivite situației României de azi.

Citite de actrița Janett Kohler, rândurile ce urmează, purtând amprenta stângaciului traducător, iau făcut pe oamenii adunați în jurul monumentului Fecioarei să-și dea mâna și, cu ochii umeziți, să-și îndrepte gândul către cei de-ACASA.

Tânărul poet pune accentul gândurilor celor ce, în câteva decenii, vor avea de purtat povara grea a istoriei europene:

"DE FOAME! FRIG și FRICA, ies Oamenii pe stradă, pentru a pune capăt odată umilirii și maltratării. / Plini de deznădejde și de ură, se strâng unul lângă altul: / Neamuri cu limbi diferite, care au fost dintotdeauna asmuțite unul împotriva altuia/ Cu timpul trebue să înțeleagă intenția de-a li se lua absolut totul: limba lor, pâinea lor, satul lor, / Si pe Dumnezeu vor să-l ia. / Adică: Pe El au vrut să-l ia mai întâi. / Apoi a urmat limba, apoi pâinea și acum și satul. / Si în această ultimă nenorocire a tuturor nenorocirilor se ridică și se unesc, așa cum i-a vrut Dumnezeu în iubire și unitate.../ Dumnezeu, pe care au vrut să-l ia mai întâi. Si apoi limba, apoi pâinea, apoi satul. /Așa sună lecția istoriei: nu lăsați niciodată să vi se ia Dumnezeu, iar de-o veți face, așa urmează după EL limba, și-apoi pâinea, apoi satul..."

După acest moment impresionant, a urmat citirea, în cele trei limbi (germană: Leslie Mandoki!, română: Stefan Pisoschi, maghiară: dr. Lucia Gergely-Feimer) a DECLARATIEI UNIVERSALE A DREPTURILOR OMULUI a NATIUNILOR UNITE, declarație ce in România nu-și află aplicarea, cu toată apartenența României la acest for internațional.

In încheierea manifestației, cei doi reprezentanți ai organizațiilor pentru drepturile omului, română și maghiară, și-au dat mâna și au adresat împreună celor prezenți, următoarele:

"Dragi prieteni, vă mulțumim că ați venit atât de mulți și, pe această cale, ați contribuit la rezonanța acțiunilor de protest, ce au avut loc astăzi în toată lumea. Luați cu voi acasă ceea ce ați auzit aici și gândiți-vă că ziua de astăzi nu trebue să fie decât începutul PROTESTELOR!"

"ROMANI! MAGHIARI! GERMANI! DATI-VA MANA! Numai așa putem lupta împotriva unei dictaturi!"

Noi credem că ceea ce s'a realizat în seara zilei de 15 Noembrie, de către Doru Braia, Thomas Steinbach și restul participanților este spargerea "zidului" de neîncredere și ură, ce au despărțit până astăzi aceste două nobile națiuni, cea română și cea maghiară. Acesta este drumul pe care vom merge neabătuți în continuare!

Corespondență din California

SPERANȚĂ!



ROMÂNII DIN CALIFORNIA MANIFESTEAZĂ CONTRA GENOCIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA

La un interval de două săptămâni, comunitatea românească din zona Los Angeles s'a întrunit de două ori pentru a comemora prima aniversare a eroicei mișcări anticomuniste a muncitorimii brașovene și, apoi, cea de a 70-a Aniversare a Unirii Transilvaniei cu Patria Mamă.

Cu această ocazie, ca și cu altele similare, opinia publică americană a putut vedea în rândul manifestanților și câteva siluete pitice. Copii, a căror vârstă se scrie doar cu o cifră. Prezența lor a potențat caracterul tragic al protestului părinților și fraților lor împotriva genocidului comunist din România.

Deși născuți și crescuți într'o altă țară, decât cea care pe drept li se cuvine, și de unde urgia comunistă lea alungat părinții, prichindeii vorbesc o impecabilă limbă românească și sunt educati intr'un autentic spirit național- patriotic de către familiile lor, care nu și-au uitat nici un moment datoriile supreme față de țara și neamul cărora le aparțin. Iar în fruntea acestor obligații morale, Românii adevărați au pus transmiterea ștafetei patriotismului luminat, generației viitoare căreia i se va lăsa drept inestimabilă moștenire făclia luptei pentru respectul demnității ființei umane, demnitate călcată în picioare de România comunistă.

Puritatea protestului micilor cetățeni, puritate caracteristică acestor vârste, ne dă dreptul la Speranță. La speranța că, poate, ceea ce nu a făcut prima generație de Români anticomuniști din exil, nici mai noul val, va fi fapt împlinit în viitorul nu prea îndepărtat, de către copiii de astăzi. Si atunci unirea tuturor forțelor din exil, atât de dispersate în prezent, va crea acea putere de a face cunoscute necazurile Românilor, de a determina pe mai marii lumii să facă, în sfârșit, ceva pentru poporul român atât de obijduit.

Acum nu ne rămâne decât să ne înclinăm capetele cu adânc respect în fața familiilor de Români care au înțeles să-și crească fiii și fiicele în spiritul adevăratului patriotism. Cinste familiei Popa, cinste familiei Păun, ca să amintim doar două nume dintre destulele posibil de menționat, de aici, din Sudul Californiei.

Valentin VERZEANU

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

COMEMORAREA MARII UNIRI DIN 1918

LOS ANGELES

Duminică 4 Decembrie 1988, la Biserica Sfânta Treime din Los Angeles, a fost sărbătorită Unirea Ardealului cu Patria-Mamă.

A luat cuvântul, pentru a arăta importanţa zilei de 1 Dec., Dl. Miron Butariu, după care a urmat la cuvânt Părintele Constantin Alexe, care a făcut un rezumat în limba engleză a expunerii.

După aceste cuvântări, a urmat o impresionantă şi foarte reuşită manifestare culturală, organizată de Doamnele Stella Cepoi şi Doina Lupaşcu.

După cântecele patriotice din care n'a lipsit chemarea la Unire: "Eu ţi's frate, tu mi-eşti frate, / In noi doi un suflet bate!", s'a jucat o foarte reuşită scenetă, pentru a evoca marele eveniment şi adunarea dela Alba Iulia din 1918. A urmat apoi un dans ardelenesc, executat de dansatorul Ion Petrinca şi apoi de Ion Petrinca junior, în vârstă numai de 3 ani şi jumătate. Acest copil, născut la 19 Aprilie 1985, a fost o încântare pentru toţi participanţii la această mare sărbătoare. Vioiciunea şi precizia mişcărilor cu care a executat "căluşarul" a uimit lumea.

Nu pot fi exprimate în cuvinte emoţiile şi sentimentele trezite şi mult amplificate în inimile celor aproape 400 de participanţi la această sărbătoare.

Si-au dat concursul la această sărbătoire artiştii profesionişti Constantin Drăghici cu soţia sa Olimpia Drăghici, precum şi taragotistul Dumitru Farcaş.

Cu roluri bine jucate şi răsplătite cu multe aplauze, s'au remarcat Doamnele Teodosia Muciu, Ana Sighişoreanu, Smaranda Ciuhandru, Maria Colţan, Ioana Anghel, Coca Bădescu, Iscusita Sarchizian, iar dintre bărbaţi, Dl. Miron Bonca.

Pe lângă aplauzele bine meritate, Bunul Dumnezeu să-i răsplătească pe toţi pentru eforturile depuse cu ocazia pregătirii rolurilor cu care au onorat asistenţa.

SYDNEY

Comemorarea a 70 de ani dela Unirea Transilvaniei cu România, a avut loc în cadrul unei demonstraţii în faţa Consulatului Reserist din localitate, pe data de Sâmbătă 3 Decembrie 1988.

Cu această ocazie, Dl. Theodor Silvaş, Preşedintele C.N.R. Secţia Australia a ţinut o emoţionantă cuvântare, arătând că Actul Unirii dela Alba Iulia citit de Episcopul Iuliu Hossu la 1 Decembrie 1918 în faţa unei adunări de zeci de mii de ardeleni a fost punctul culminant al unei lungi perioade istorice de suferinţe şi sacrificii, îndurate de Gheorghe Doja, Horia, Cloşca şi Crişan, Avram Iancu, şi alţii în lupta pentru libertate şi dreptul la autodeterminare.

Apoi arată rolul lui Iuliu Maniu la acest act, prin proclamarea drepturilor umane pentru toate naţionalităţile conlocuitoare din Transilvania, principii confirmate şi la Trianon.

Dl. Silvaş trece apoi la situaţia actuală din România.

După dezastruoase proiecte pe întreaga ţară, ca de ex. Canalul Dunărea - Marea Neagră, unde mii de deţinuţi politici şi-au pierdut viaţa - au urmat apoi distrugerea de Biserici istorice în capitala ţării, şi mai recent, distrugerea a mii de sate, împreună cu locaşurile lor de rugăciune, cimitire şi gospodării - şi masarea ţăranilor în buncăre de beton.

In încheierea manifestării toţi cei prezenţi au intonat "Deşteaptă-Te Române" de Andrei Mureşanu.

Această manifestare a însemnat îndeplinirea datoriei faţă de fraţii noştri de acasă.

TORONTO

In sala Bisericii Sf. Gheorghe din Toronto a avut loc, Duminică 4 Decembrie, o măreaţă sărbătorire a Marelui Act al Unirii, înfăptuită în anul 1918, când toate provinciile româneşti s'au debarasat de toate jugurile străine şi s'au alipit la ţara mamă şi cu aceasta s'a făurit România Mare.

Dimineaţa, în Sfânta Biserică, s'a oficiat, ca de obicei, Sfânta Liturghie de către preotul Mihai Handrabur, parohul bisericii şi preotul pensionar Nicolae Zelea din Hamilton, cu care ocazie, cu îngenunchieri umile, au fost rostite rugăciuni către Tatăl Ceresc, să se îndure, ca poporul românesc să fie eliberat, cât mai curând, din tirania comunistă bolşevică şi să fie iarăşi liber pe glia lui şi toţi Românii să fie iarăşi uniţi "în cugete şi în simţiri" ca şi odinioară.

După serviciul religios a urmat masa apoi programul comemorativ, prezentat de următoarele organizaţii: parohia ortodoxă română "Sfântul Gheorghe" din Toronto, Consiliul Naţional Român, Secţia Canada, şi Asociaţia Culturală Română "Dacia", care activează în cadrul parohiei.

Deschiderea a fost făcută de către Dl. George Hojbotă, preşedintele asociaţiei "Dacia", care în câteva cuvinte în româneşte şi în engleză, a salutat lumea prezentă, subliniind apoi însemnătatea actului istoric sărbătorit. A urmat apoi un program artistic, la care au participat: George Saftencu, Pr. Mihai şi Preoteasa Eugenia Handrabur, Katy Dumitraşcu, Zaharia Anghel, fraţii Coroban, Grigore Busuioc şi Petrică Dalea.

In continuare, Dl. Prof. Halmaghi a vorbit despre "Semnificaţia Actului dela 1918". Vorbind despre Unire, care trebue să fie între noi toţi Românii, a dat exemplul lui Brătianu, care era în fruntea guvernului în acel timp şi a lui C. Stere, care, în numele fraţilor basarebeni, a venit la Bucureşti, aducând cererea de Unire a Basarabiei cu Patria Mamă şi, cu toate că între Brătianu şi Stere exista o mare duşmănie veche, când însă a fost vorba de destinele neamului, ei s'au înţeles foarte bine, lăsând la o parte marea duşmănie ce exista între ei.

Spre surpriza plăcută, a luat cuvântul domnul Gheorghe Vasilca, originar din satul Cut, judeţul Alba, dând citire unui memoriu interesant, ce a fost trimis de consătenii domniei sale şi a fost citit cu ocazia marilor serbări ce au avut loc la Alba Iulia, îndată după înfăptuirea Unirii Mari, în care, ţăranii români din Cut, amintesc autorităţilor româneşti de jertfele pe care satul le-a dat în lupta de desrobire a pământului ardelean, dând exemple pe teologul Vasile Albini, pe Septimiu Albini, fiul lui Vasile, fost redactor al Tribunei din Sibiu, pe Tit Liviu Albini şi pe alţii, care au dispărut, însă amintirea lor a rămas întotdeauna vie în inimile consătenilor lor din Cut.

In încheierea programului Dl. George Hojbotă mulţumeşte tuturor pentru participare.

GENEVA

Rezoluţia votată de Românii din Geneva la 19 Noembrie 1988:

"Sărbătorim astăzi împlinirea a 70 de ani dela unirea Transilvaniei cu Regatul României.

Transilvania e pământul sfânt în care s'a plămădit poporul daco-roman sub protecţia acvilei imperiale. La retragerea legiunilor romane, după 170 de ani poporul daco-roman era format şi continuitatea lui în fosta "Dacie felix" nu o mai contestă astăzi decât ignoranţii şi cei ce cu rea credinţă s'au pus în serviciul unei cauze nedrepte. Continuitatea românească în Transilvania e dovedită ştiinţific şi nici un istoric serios nu o mai poate contesta. Mai mult decât orice alt popor european, Românii au fost victima tulburărilor, distrugerilor şi nesiguranţei aduse de năvălirile barbare. Multe popoare au dispărut în această tragică vijelie. Poporul român a rămas şi a reapărut în istorie ca un miracol al acesteia, după cuvintele unui istoric francez. Dar, până la unirea Românilor într'un stat politic unitar, a fost nevoie de timp, de jertfe, de suferinţe.

Să ne gândim la războaiele şi eforturile domnilor munteni şi moldoveni pentru păstrarea independenţei ori, cel puţin a autonomiei celor două principate. Iar, când la începutul secolului XVIII acestea au fost transformate în provincii turceşti cu domni numiţi de Poartă şi cu adminsitraţie grecizată peste munţi, în Transilvania a început redeşteptarea conştiinţei naţionale prin demonstrarea ştiinţifică a latinităţii şi a conştiinţei noastre în fosta Dacia Traiană.

Să ne gândim la martiriul lui Inocenţiu Micu, Grigorie Maior, Horia, Cloşca şi Crişan, Avram Iancu, etc.

Să ne gândim la uriaşa muncă a corifeilor şcolilor dela Blaj şi a urmaşilor lor în demonstrarea latinităţii, continuităţii şi drepturilor poporului român asupra Transilvaniei.

Să ne gândim la şcoala lui Gh. Lazăr dela Sf. Sava şi la adeziunea entuziastă a intelectualilor munteni şi moldoveni, la idealul naţional şi la crearea unei culturi naţionale.

Să ne gândim la revoluţiile ardelene pentru dreptul la viaţă a Românilor majoritari în ţara lor dar ajunşi în stare de iobăgie şi să condamnăm sângeroasele represiuni ce le-au urmat.

Să ne amintim de istorica hotărîre a regelui Ferdinand, care a denunţat tratatele de alianţă cu puterile centrale şi a decis intrarea în război alături de Antanta. Să ne gândim cu evlavie la sutele de mii de Români căzuţi pe câmpurile de luptă pentru făurirea României Mari.

Toate acestea au fost etape ale unui lung şi dramatic proces istoric, ce trebuia să ducă în mod necesar la "UNIREA CEA MARE" la unirea Românilor într'un singur Stat.

La 1 Decembrie 1918, întreaga suflare românească din Transilvania, Banat, Crişana a hotărît unirea cu Regatul României. Deci, unirea a fost hotărîtă de poporul român în baza dreptului său de autodeterminare, iar nu ca rezultat al victoriei Antantei asupra Puterilor Centrale. Conferinţa de Pace dela Trianon nu avea ce face decât să constate faptul împlinit şi să respecte voinţa Românilor de a-şi decide singuri soarta. Actul dela 1 Decembrie 1918 a fost un act politic perfect legal, definitv şi irevocabil.

Conferinţa de Pace dela Paris din 1946/47 a confirmat încăodată unirea Transilvaniei cu Regatul României.

Aşadar, Transilvania a fost, este şi rămâne românească cu respectarea drepturilor minorităţilor conlocuitoare, aşa cum a hotărît-o poporul român în deplină libertate.

Ne închinăm şi slăvim memoria celor ce au luptat şi s'au jertfit pentru Unirea cea Mare. Ne închinăm şi proslăvim memoria făuritorilor ei.

Iar noi, urmaşii lor de pretutindeni, din exil sau din ţara, suntem obligaţi să apărăm această sfântă moştenire. Jurăm să fim vrednici de înaintaşii noştri şi să lăsăm moştenirea întreagă urmaşilor noştri.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!"

DUMITRU IONESCU



Oficierea Sfintei Liturghii în Biserica Ortodoxă Română din Freiburg din ziua de 30 Octombrie 1988 de către soborul de preoţi care au participat la şedinţa Eparhiei Ortodoxe Române din Freiburg, R.F.Germania, având în mijloc pe Prea Cucernicul Părinte Protopop Popa Emilian Dumitru, conducătorul Bisericilor Ortodoxe Române din R.F.Germania.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

DORESC SĂ EMIGREZ

Caută garantori (sponsori) pentru emigrare:

- Mihai Achim, Alsenstr. 25-27, Hotel Messehof, 5000 Koln 21, West Germany, tel. 0221-812721, cam. 46, de profesie strungar, experiență în lăcătușerie mecanică și tinichigerie, apoi în tehnician depanator computere; soția Elena, un băiat de 15 ani și fetița de 4 ani și jumătate, pentru Canada.
- Liviu-Andi Nicolae, Multeci Misafirhanesi, Yozgat, Turkey, tel.478-12017, inginer naval electrotehnist, 27 ani, necăsătorit, pentru Canada;
- Neculai Orzoi, născut în 1952 în Spiru Haret, jud. Brăila, adresa: Park Hotel, Friedberg, 8240, Austria, de meserie ospătar, având familia în România (soție - ospătăriță, și doi băieți de 15 și 7 ani), pentru Canada;

Orice grup de persoane particulare, biserici sau organizații pot fi garantori.

CĂSĂTORII

*Român, 42 ani, locuind în USA de 10 ani, divorțat, cu un băiat de 5 ani și jumătate, pescar, doresc să cunosc o doamnă serioasă, bună gospodină și curată, între 35-40 ani, frumoasă, nu mai înaltă de 1,70m, greutate 45-55 kg, prefer olteancă sau ardeleancă. Scrieți la Nicolae Nițică, 131 Bouzon Lane, Buras, La 70041, USA, sau telefonați la (504) 657-5809, între 6-8 p.m.

*Doamnă fără obligații, fizic plăcut, gospodină, iubitoare de frumos, inteligentă, serioasă, 1,58m, 70 kg, doresc a întreține relații de prietenie statornice cu domn corespunzător, 50-55 ani. Scrieți la: L.G., #1103-836- 5 Av. SW., Calgary, ALTA, T2P 0N5, Canada.

*Domn, 54 ani, 1,89m, 91 kg, doresc cunoștință, doamnă până în 50 ani. P.O.Box 1114 Succ. Snowdon, Montreal, Canada, H3X 3Y2.

*Divorțată, fără obligații, 37 ani, locuiesc în Canada de 10 ani, doresc corespondență în vederea căsătoriei, cu domn până la 45 de ani, numai din Canada. Răspuns la redacție "Pentru Mery din Montreal".

*53 ani, 1,90 m, 90 kg, doresc căsătorie arhitectă, ingineră, zona Kitchener, Toronto. Scrieți la: 5535 Queen Mary Rd., Montreal, Canada, H3X IV8.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

*Dl. GRIGORE LOGOFATU, cu ultimul domiciliu în Toronto, Canada, sau cei ce pot da informații în legătură cu dânsul, sunt rugați să scrie la adresa ziarului, pentru Maria, New York.

*Nicolae Zisu Carabaș, din România, Medgidia, actualmente refugiat în campul din Istambul, caută pe verișoara sa CHIRANA CARABAS-ABAGIU, care se află în Toronto, Canada din anul 1984. Cei ce o cunosc sau pot da relații în legătură cu aceasta, sunt rugați să scrie la adresa: Nicolae Carabaș, Tekin-Sokak No.18, Acibadem Kadikoy, Istambul, Turkiye, tel 339-2750.

*Closcă Costel, actualmente în campul din Istambul, caută pe prietenul din Constanța, SILVIU DUMITRESCU de profesie depanator de radio - TV, plecat din România în 1979-80. Cei ce pot da relații în lehătură cu acesta sunt rugați să scrie la adresa: Tekin Sokak No.18, Acibadem Kadikoy, Turkey, Istanbul, sau la telefon: 339-4640, 339-4641, 339-2750.

ANUNȚ

Lixandru Alexandru pune la dispoziția Dvs. automobile de închiriat pentru efectuarea concediului în Europa, respectiv în România.

Pentru amatorii din U.S.A., Canada sau Australia, cererea făcută din timp, reduce la minimum timpul necesar pentru formalități, în favoarea zilelor de concediu.

Adresa:
Scharfreiterplatz 51,
8000 Munchen 90
West Germany.
Tel. 69.00.358.

ALEGEREA UNEI ORGANIZAȚII ROMÂNEȘTI DIN EXIL, PENTRU APĂRAREA REFUGIAȚILOR

Comitetul Interguvernamental pentru Migrații (CIM), organism creat în anul 1952 pentru a ajuta pe refugiați și emigranți să se reașeze în diferite țări ale lumii libere, a asistat până astăzi 3.800.000 de solicitanți, acordându-le sprijinul său moral și material.

CIM-ul se compune din reprezentanții a 33 state din lumea liberă-cum ar fi Statele Unite, Germania Federală, Elveția, Italia, Belgia, etc..-având statutul de membri plini, și 18 reprezentanți ai altor state din lumea liberă-cum ar fi Franța, Spania, Japonia, Suedia, etc., având statutul de observatori.

O conjunctură favorabilă face cu putință ca o organizație reprezentativă a exilului românesc să obțină statut de observator la CIM, de unde să poată interveni cu eficacitate în ajutorul concetățenilor noștri refugiați, ce caută să se reinstaleze în viață. Pentru a recunoaște caracterul reprezentativ al organizației românești, CIM-ul cere ca desemnarea acesteia să se facă conform cu principiile democratice unanim acceptate în Occident, adică prin alegeri libere. Spre a aduce la îndeplinire această condiție s'a recurs la o procedură electorală compusă din doi timpi:

1. Inscrierea în listele electorale. Toate asociațiile românești din diasporă, care au ca scop desfășurarea unor activități umanitare, caritabile, privind apărarea drepturilor omului, etc., legalmente înregistrate până la data de 1.10.88 în țara unde își au sediul, sunt călduros și insistent rugate să se înscrie în listele electorale pentru alegera unei organizații reprezentative a exilului nostru, ce va avea statutul de observator pe lângă CIM. Inscrierea constă într'o simplă sesizare trimisă pe adresa: Dr. C. Mețianu, La Maison Roumaine, 25, rue Mouraud, Paris, 20.

Spre a înzestra exilul românesc cu un serios mijloc de intervenție internațională în favoarea refugiaților noștri, toate asociațiile caritabile românești din exil sunt solicitate să colaboreze la desemnarea democratică a reprezentantului lor, înscrierea în listele electorale fiind o îndatorire patriotică și umanitară. Acest apel la înscrierea în listele electorale va fi publicat în cât mai multe organe de presă ale diasporei noastre, spre a ajunge la cunoștința tuturor celor în drept.

Termenul de înscriere este de două luni, listele încheindu-se la 31 Ianuarie 1989.

Lista electorilor va fi comunicată la începutul lunii Februarie 1989 principalelor organe de presă din exil, precum și fiecărui elector în parte.

2. Alegerea organizației reprezentative. Alegătorii înscriși în listele electorale vor primi un buletin de vot spre completare. Votul va fi secret, în scris, și transmis prin scrisoare recomandată la adresa mai sus arătată, până cel mai târziu la data de 31.01.1989, cu indicarea unei singure asociații dintre cele cuprinse în lista electorală.

Deschiderea scrutinului va avea loc în public, la sediul așezământului cultural "La Maison Roumaine" din Paris.

Organizația astfel desemnată, care va coordona activitatea umanitară a exilului românesc, va semna acordul operațional cu CIM-ul la Geneva, într'un cadru festiv. Avem speranța că în acest fel vom izbuti să alegem un organism reprezentativ al întregului exil românesc, care să apere cu demnitate și eficacitate pe toți refugiații români, ajutându-i să-și croiască o soartă mai bună și mai umană.

Comitetul de inițiativă:
Dr. Cornel Mețianu
Dr. Athanasiu Pascu
George Ciorănescu

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

—George DONEV—

SERVICII GARANTATE

Pentru a asigura de lucru elevilor care termină clasa a 12-a guvernul le oferă servicii garantate timp de un an: băieții, fără excepții, vor fi trimiși în zonele miniere, iar fetele, din Capitală, pentru a-și completa educația de bune gospodine, sunt repartizate la serviciul "Intreprinderii de salubritate-București", ca șefe peste gunoierii care încarcă refuzurile în camioane. Fiind fete cu liceul terminat ele pot să deosebească materialele refolosibile și să separe cioburile de maculatură și cârpele de fierul vechi.

Toate aceste măsuri economice-salvatoare oferă oportunitatea tovarășului președinte să spună că în România nu există șomaj și gă gunoierii sunt tobă de carte. Măsura a fost pecetluită într'un "Decret Ministerial".

MINUNI ÎN VREMEA NOASTRĂ

Trei Mirese ale Domnului, venite în lumea nouă, s'au rugat, s'au gândit, și-au hotărît: Hai să ridicăm o mânăstire.

De îndata ce-au luat hotărîrea ele au început să pună la punct amănuntele: Mânăstirea se va numi "Adormirea Maicii Domnului"; Hramul noii mânăstiri va coincide cu ziua Hramului Mânăstirii de călugărițe ce-a fost fondată în 1780 de stareța Olimpiada dela Toplița--vorbim de podoaba județului Neamț, mânăstirea Văratec--iar lăcașul sfânt trebue să fie în apropiere de Vatra, centrul ortodoxiei românești din America.

Din minunatul plan lipsea doar un simplu amănunt; Lipseau dolarii!

Cei care le ascultau entuziasmul nu ezitau să-și arate îndoielile: de unde Majestățile Lor $$, când parohii cu sute de membri au greutăți ca să-și repare Bisericile.

Dar rugămințile celor trei maici au fost auzite și de Cel din Cer și de cei de pe pământ.

La ora actuală, la o poștă depărtare de Vatra, pe un teren de 40 de acri, s'a înfipt prima sapă la temelia mânăstirii.

Am ascultat la "minunile" povestite de monahele dela "Adormirea Maicii Domnului"

--Ni s'a promis prin telefon, dela un Român din New York, un cec de $1.000; dar am primit un cec de $10.000! L-am chemat la telefon pe binefăcătorul nostru spunându-i c'a făcut o greșeală...

Dar n'a fost greșeală!

--Când am achitat datoria pentru cumpărarea pământului, proprietarul ne-a făcut o mărturisire:

"Am avut două oferte, una de $67,000 și a voastră de $60.000, dar când am aflat că plănuiți să ridicați o casă de rugăciune am ales oferta voastră..."

"Eu sunt catolic, le-a spus fostul proprietar, dar ne rugăm la același Dumnezeu.."

Sunt multe de povestit despre măicuțele cu o inimă de aur mare cât roata morii.

SCHIMBURI SCHIMBĂTOARE

Pentru schimbul de zece dolari unii primesc 88.90 lei deși la cursul oficial de turist guvernul din București îți promite mai mult. Explicația "tarifarului": trebue să plătiți taxe pentru schimb, dar taxele variază în acord cu individul care-ți schimbă banii. Ca să fiți siguri, înainte de a-i da banii, cereți să vi se taie o chitanță de banii schimbați.

ÎNTRE STALINISM ȘI CEAUȘISM

Ca mângâiere, celor din Raiul lui Ceaușescu li se vorbește de mizeria din Albania; dar după eforturi accelerate de a trece dela socialism la comunism, acum și comparația cu Albania trebue revizuită. RSR a ajuns să fie țara europeană unde domnește cea mai mare teroare și mizerie!

Comentatorii dela programul de TV - "McLaughlin" din Washington au căzut de acord că cel mai feroce dictator din țările satelite este Nicolae Ceaușescu (Emisiunea din 2.12.88).

Ziaristul Peter Humphrey, dela "Reuters News Service" raportează din Tirana:

Albania are un regim stalinist unde nu se pomenește de "perestroika" dar "prăvăliile sunt pline cu zarzavaturi, pește, pâine...etc." ("Miami Herald", 7.12.88)

In Albania avem stalinism cu prăvaliile pline, în RSR avem ceaușism cu prăvăliile goale.

Albania a intrat în hora sateliților și a hotărît să ia legăturile diplomatice cu Ungaria. Ramiz Alia, șeful suprem din Tirana, ar fi vrut să strângă în brațele colaboraționiste pe prietenul întru teroare, Nicolae: dar Ramiz s'a răzgândit. Albania e o țară mică. Tirana are doar vreo 200.000 de locuitori și n'ar avea unde să adăpostească pe viitorii refugiați din România.

ULTIMA LOZINCĂ

Cine nu fură dela partid își fură familia.

Din ziarul "New York Times", Duminică, 11 Decembrie 1988

CEAUȘESCU, VANDALUL CULTURAL

——Janet HELLER——

Președintele României, Nicolae Ceausescu vrea să joace rolul lui Dumnezeu în ceea ce privește moștenirea arhitecturală a țării sale. Recenta sa politică de a demola 6.000 până la 7.000 de sate de pe întreg întinsul țării, de a distruge centrele istorice a 45 de orașe și de a rade vechi construcții istorice din București, este cu totul în afara oricărei închipuiri. Motivul oficial al acestei așa zise sistematizări este de a da României socialiste un profil modern.

Apartamente prefabricate și blocuri oficiale vor înlocui în orașe construcții care reprezintă secole de tradiții. Prin decret, Domnul Ceaușescu le-a considerat lipsite de valoare arhitecturală și le-a demolat. Până în prezent 29 de centre de orașe au fost nivelate de buldozere, iar alte 16 sunt programate să aibă aceeași soartă.

In București, o capitală care odinioară se numea 'Parisul Balcanilor", zone întregi din centrul orașului au fost nivelate. Au dispărut 19 biserici datând din secolele 16-18 și o sinagogă sefardică. Au dispărut de asemenea construcții reprezentând o bogată diversitate de stiluri arhitecturale reprezentând o versiune românească a stilurilor italian, maur sau art Deco.

Guvernul a proiectat ca până în 1991, 90% din populația orașului va locui în noi cartiere.

Proprietarii locuințelor particulare demolate de stat sunt compensați cu numai 25% din valoarea lor reală. Transformând pe proprietari în chiriași, Domnul Ceaușescu speră să creeze un nou tip de cetățean care să gândească în termeni colectivi, potrivit cu principiile socialiste.

Apelurile și petițiile arhitecților și cetățenilor direct interesați din România - trimise guvernului au fost complet ignorate.

Departamentul de Stat susține că cea mai mare parte a demolărilor au avut loc în satele din jurul Bucureștiului, dar că nu au mai fost extinse în alte părți, în special în Transilvania. Această regiune care a aparținut Ungariei înaintea primului război mondial este ținutul unde locuiește majoritatea minorității maghiare. Cea mai mare parte a așezămintelor sunt monumente unice ale Maghiarilor și ale altor minorități naționale care locuiesc aici. Biserici, clopotnițe și chiar cimitire sunt programate pentru demolare.

Atenția întregii lumi trebue îndreptată cu mai multă intensitate spre profanarea arhitecturală a Președintelui Ceaușescu. Institutul American al Arhitecților și-a exprimat poziția într'o scrisoare adresată Secretarului de Stat George P. Shultz. Uniunea Internațională a Arhitecților și-a spus și ea cuvântul. UNESCO, conștientă de ceea ce se întâmplă nu poate intra în România ca să investigheze, decât invitată de guvernul acesteia.

Singura șansă de a opri politica de "modernizare" a domnului Ceaușescu, dacă există vreuna, este un puternic strigăt internațional de protest, pe care acesta nu va putea să-l ignoreze.

Din ziarul "Quotidien de Paris", Sâmbătă, 29 Octombrie 1988

ROMÂNIA: REFUGIAȚII INDEZIRABILI

Nici o țară occidentală nu acceptă să primească refugiații români, care fugind de dictatura copleșitoare care domneste în țara lor, au fost primiți până în prezent în Ungaria.

Aceasta reiese din conferința de presă organizată ieri de Maestrul Patrick Baudoin - Secretar General al Federației Internaționale a Drepturilor Omului, care în numele organizației sale, s'a deplasat în Ungaria pentru a se întâlni cu acești refugiați. In ce privește România, aceasta i-a refuzat accesul în teritoriul ei, ca fiind o țară "independentă și suverană".

Actualmente, sunt cam 20.000 de refugiați și în fiecare zi mai sosesc treizeci până la patruzeci noi veniți lipsiți de orice mijloace și fără acte. Cea mai mare parte (90%) sunt de origine maghiară și vorbesc ungurește, ceea ce le dă posibilitatea de adaptare.

Toți povestesc despre condițiile de coșmar din România, de represiune, de negarea drepturilor minorităților, de distrugerea sistematică a satelor.

Marea majoritate dintre ei dorește să plece cât mai departe de "țările socialiste". Dar țările democratice se fac că nu aud. Suedia, care a acceptat să primească pe câțiva dintre ei, consideră că a făcut destul.

Celelalte țări europene, care oferă azil atât de ușor Zulușilor și Tamurilor, ignoră pe acești compatrioți ai lui Ionescu și ai lui Cioran.

Federația Drepturilor Omului lansează un apel solemn țărilor occidentale ca acestea să facă dovadă de puțină solidaritate.

CONGRESUL MONDIAL ROMÂNESC (CMR)



COMUNICAT

Vineri, 25 Nov. cr. Prof. Tudor Olimpiu Bompa, președintele CMR, a avut o întrevedere oficială cu Dl. Peter Tejler, Primul Secretar al Ministerului de Externe Suedez, Departamentul Europa și cu Hon. Alf Svensson, Deputat Creștin-Democrat în Parlamentul Suedez.

Timp de peste două ore și într'o atmosferă de înțelegere deplină, cei trei interlocutori au discutat o gamă variată de subiecte de mare interes pentru noi Românii. După ce Dl. Bompa a prezentat scopul primordial al organizației federative a Românilor din exil, CMR, D-Sa s'a referit la seria de tratate internaționale, dela Carta Atlanticului, la Yalta și Helsinki, și până la faptul că nerespectarea acestora de către Ruși a dus la divizarea Europei, la sfârtecarea integrității teritoriale a României, la impunerea sistemului comunist asupra întregii Europe de Est. Dl. Bompa s'a referit succint și la situația deplorabilă economică și morală a României, unde cel mai penibil dictator al epocii moderne distruge o țară, abuzează drepturile elementare ale unui popor demn, precum și faptul că atacă rădăcinile etnice și culturale ale Daco-Romei.

Hon. Alf Svensson a salutat cu satisfacție organizarea CMR, specificând că "numai în acest fel Dv. Românii veți putea fi eficienți politic, și veți fi tratați cu seriozitate de către guvernele din Vest și organizațiile internaționale."

La rândul său Dl. Tejler a arătat felul în care Suedia înțelege să-și respecte prerogativele de țară liberă, democratică și nealiniată. D-Sa a arătat că în cadrul Parlamentului Suedez problema abuzurilor guvernului român este amplu discutată. Chiar cu o zi înainte (24 Nov.) de întâlnirea relatată în acest comunicat, Ministerul de Externe Suedez a compilat un document privind nerespectarea drepturilor omului în România, unde politica D-lui Ceaușescu este aspru criticată.

In ceea ce privește politica de distrugere a satelor, a valorilor noastre etno-culturale milenare, Suedia a luat, alături de alte state din Vest, o poziție categorică. Dar presiunea respectivă nu a fost adresată numai Bucureștiului ci și Moscovei, și ca rezultat final Dl. Tejler a arătat că Ceaușescu a hotărît stoparea acestei nebunii. Suedia însă nu s'a mulțumit numai cu promisiunile făcute, ci împreună cu alte state a solicitat dreptul ca ziariștii din Vest să inspecteze România și să verifice la fața locului acest angajament făcut față de comunitatea internațională.

In dorința de a elucida un subiect care deseori este abordat în presa din exil, Dl. Bompa a întrebat dacă la Yalta s'au semnat documente secrete între USA și URSS privind "cedarea" Estului Europei imperiului rus? Dl. Tejler a calificat aceasta drept "speculații neîntemeiate". D-Sa a spus că oameni de știință, în special istorici, au făcut cercetări în diversele biblioteci și depozite guvernamentale, având acces chiar și la documente "secrete" care se pun la dispoziția cercetătorilor numai după 30,40 și chiar 50 ani, fără a descoperi nimica diferit decât cunoscutele documente aflate în cele 6 mari volume conținând actele dela tratativele din Teheran, Yalta, și Potsdam. Privitor la petecul de hârtie al lui Churchill (privind procentajul de dominare a Estului Europei de către Ruși și aliați) D-Sa a spus că nimeni din cercurile diplomatice și politice nu va putea lua în serios asemenea copilării. Ca un argument în favoarea celor de mai sus Dl. Tejler a dat ca exemplu faptul că pe baza relațiilor istorice dintre Suedia și Tările Baltice, guvernul suedez încurajează direct liberalizarea și independența Estoniei, Letoniei și Lituaniei.

In finalul discuției, Dl. Bompa s'a referit și la propaganda maghiară privind Ardealul și la faptul că Ungurii reclamă că ei sunt discriminați cultural și etnic în România. In răspunsul D-Sale, Dl. Tejler a arătat că deși Ungurii au manifestat în acest sens în câteva orașe suedeze, poziția Ministerului de Externe Suedez precum și a Guvernului este că abuzurile din România "nu sunt doar o problemă etnică, în special maghiară, ci au proporții naționale, unde toți cetățenii sunt abuzați politic, și discriminați cultural, religios și social".

Mulțumind pentru timpul pus la dispoziția D-Sale pentru a discuta probleme ce domină exilul românesc, Dl. Bompa a încurajat Ministerul de Externe Suedez să continue rolul pozitiv ce-l are pe arena internațională, să continue lupta pentru o Europă liberă și democratică. Reafirmând optimismul D-Sale, Dl. Tejler a promis că va informa atât pe Ministrul de Externe cât și alte oficialități privind informativa discuție avută cu președintele CMR.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile

CEAUȘESCU IARĂȘI BATE LA UȘĂ

Ceaușescu umblă cu limba scoasă ca să redobândească Statutul de Națiune Favorizată.

Lucrul cel mai simplu ar fi ca marele călăreț pe **meridiane să respecte Drepturile Omului, dar cum ac**ceptarea condiției i-ar feșteli prestigiul de "Liberator" al neamului, lui Ceaușescu i-a trecut altă idee prin tărtăcuță: "Consider--declară "Cel mai..." la a XV-a sesiune a Consiliului economic româno-american--ca acum să se acționeze, și de o parte și de alta, pentru revenirea la acordarea reciprocă a Clauzei Națiunei celei mai favorizate...asigurându-se desfășurarea unui comerț reciproc avantajos, eliberat de orice restricții (citește "Drepturile Umane", N.R.)...și discriminări, fără condiționări..."

"Ar fi în folosul ambelor părți ca revalidarea clauzei să nu mai aibă loc anual, etc. etc."

Iar ca încheiere îi dă cu placa răsuflată "...în interesul celor două țări și popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale."

După cum vedeți Ceaușescu ar dori să rămână și cu slănina în pod și cu buzele unse.

El să nu respecte Drepturile Omului, dar, în același timp, să se bucure de Statutul de Națiune Favorizată.

Dar obrăznicia lui Ceaușescu dă afară din oală, când acuză pe cei care l-au ajutat:

"...recentul tratament tarifar american discriminatoriu față de produsele românești."

Cu alte cuvinte lumea liberă este obligată să ajute economicește pe un tiran ce ar trebui îmbrăcat **într'o** cămașă cu mâneci lungi.

(Notă: citatele sunt luate din "Mesajul" publicat de "R.L." din 11.11.88.)

BANII ÎNAINTE...

Nu se mai vând în rate televizoare, automobile, mobile, etc. Singura excepție se face celor care n'au împlinit cinci ani de căsătorie.

PENTRU OCHII MOSCOVEI

Vecinătatea cu Rusia ne-a fost un blestem, dar acum se pare că ne aduce o fărâmă de noroc.

Stațiile de cale ferată dintre Ungheni și Iași sunt luminate ca'n timpurile **normale. Explicația este că** pe această linie sosesc trenurile cu tovarășii din Rusia.

De asemenea în regiunea Iașului se găsește lapte, pâine, brânză (ne spune un vizitator, N.R.) și aci ar fi o explicație: Ceaușescu vrea să facă impresie bună peste Prut și faptul că Moldova a fost cea mai rău rănită de razele ucigătoare ale Cernobilului.

NE VORBESC STRĂMOȘII

De pe dealul Turcani, din comuna Parincea (Bacău) au fost scoase la iveală mai multe fragmente de ceramică arsă. De notat că în acea zonă s'au mai găsit câteva figurine din lut, dăltuite din piatră, pietre de rășniță, etc. Obiectele **respective** provin dintr'o așezare de tip cucuteniam peste care a fost întemeiată o așezare carpică din secolul al II-III e.n.

"INFORMAȚIA" NE INFORMEAZĂ

"...până la data de 30.11.88 magazinele noastre (I.D.M.E., N.r.) livrează autoturisme cumpărătorilor care au depus banii la C.E.C. în cont până la data de 31 Martie 1984".

Aștepți, cu banii în bancă, patru ani ca să-ți cumperi un automobil!

CEAUȘESCU "MOTANUL"

Ana Blandiana, din când în când, își strecoară câte o poezie pe sub nasul cenzorilor. Acum a lansat pe **piață**, pentru un scurt timp, un volum de versuri intitulat "Întâmplări de pe strada mea", iar unul din eroii străzii este un motan cu numele de Arpagic "Căruia i s'au scris poezii și i s'au făcut portrete. Așa cum se obișnuiește printre vedete".

Motanul este aplaudat, adulat, în scris, la televizor... i se dau flori, pâine cu sare, etc.

Poate că poezia ar fi trecut neobservată, dacă n'ar fi intervenit păzitorii onoarei reseriste. Ei au **suspendat** rubrica permanentă a poetei din "România Literară" **spunându-i** să nu umble cu "pisica vopsită" că Arpagic e un motan, când toată lumea recunoaște că la descris foarte bine pe "Marele Conducător."

ÎN CĂUTAREA UNUI GEAM

Compilăm din "Inf. Buc." (21.11.88) aventura unui cetățean:

"Am vrea să înlocuim un geam spart, așa că apelăm la unitatea cooperativei Tehnica Sticlei" unde un lucrător îi spune "...că nu are decât geamuri de... 5 mm, cât despre chituirea unei ferestre, nici vorbă: Nu vedeți că sunt singur..."

"In timpul dialogului un cetățean venea cu ușa în **spate pentru montarea** unui geam de câteva palme..."

Dar s'a dus cu ușa în **spate ca să-și găsească geamul pe la alte "Cooperative meșteșugărești."** (Nu uitați că în RSR totul se mișcă sub oblăduirea guvernului). Până la urmă "I.B." a găsit și vinovatul: "...Intreprinderile de geamuri din Scăeni, Mediaș și Târnăveni..nu și-au onorat comenzile." (Observați că despre regimul care a desființat micul comerț nu se pomenește o iotă. N.R.).

In țară e iarnă, iarnă grea! Românul n'are lemne, n'are gaz, n'are electricitate și îi lipsesc și geamurile care să pună stavilă crivățului...

Pe scurt: o altă "Iarnă ceaușistă!"

LE DISTRUGE ORI NU LE DISTRUGE?

Ceaușescu e un om dela care te poți aștepta la orice.

La o întâlnire a "Comitetului Central al Partidului Comunist" convocată după o lungă amânare, Seful Suprem, strâns cu ușa de protestele întregii lumi civilizate plus cel al vecinilor Președintele **Ceaușescu a lăsat să se înțeleagă că ar modifica planul de distrugere a satelor.**

El a subliniat că vor fi salvate unele comune și sate pentru a nu se **depopula** câmpiile, precum vor fi salvate și comunele cu un trecut istoric și **cultural.**

Ar fi un pas înapoi, dar dela un om ca Ceaușescu te poți aștepta să-și schimbe gândul.

EȘTI VINOVAT CĂ NE-AI DAT!

Ceaușescu și-a trimis "finanțierul", pe Gheorghe Paraschiv, la întâlnirea anuală a Băncii Mondiale și Fondului Monetar International. Acolo, reprezentantul RSR-ului, a început să atace pe cei care au împrumutat bani României spunându-le că practică o politică de jaf față de țările sărace, etc. etc. "Paraschivul" cere ștergerea cu buretele a datoriilor externe, dar n'ar refuza împrumuturi noi plus avantaje economice.

Ceaușescu are principiile economice proprii: când cere împrumuturi spune că i-a fătat vaca, și când îi ceri să-și plătească datoriile spune că i-a murit vițelul.

SOLUȚIA SALVATOARE

"In interesul economisirii energiei electrice", scrie "Inf. Buc". (3.11.88), "A devenit o regulă bine statornicită în majoritatea blocurilor, folosirea cu precădere a luminii naturale."

Când Românul va reuși "cu precădere" să întrebuințeze doar lumina soarelui și a lunii, atunci nu va mai exista nici o problemă cu economisirea "energiei electrice."

ȚARĂ FĂRĂ CIMITIRE

Planul noilor centre agro-industriale nu include bisericile și cimitirile. In locul lor vom avea crematoriul, acolo unde țăranul își va arde părinții și pe cei dragi lui.

MARINA COMERCIALĂ

La sfârșitul anului 1987 flota RSR număra circa 290 de nave. Dintre acestea 30% sunt în reparații și multe așteaptă în docuri peste un an până când sunt repuse în circulație. 30% stau ancorate prin diferite porturi pentrucă n'au contracte, iar din restul de 40%, jumătate lucrează pentru stat și jumătate sunt întrebuințate pentru comerțul internațional.

UN DECRET NU VINE SINGUR

– kWh lunar –

Tipul apartamentului (componența familiei)	niveluri de consum: în perioada noiembrie-februarie Urban	Rural	în perioada martie-octombrie Urban	Rural
Apartament cu 1 cameră (familie cu 1–2 persoane)	27	18,5	19	12
Apartament cu 2 camere (familie cu 2–3 persoane)	35	24	25	18
Apartament cu 3 camere (familie cu 3–4 persoane)	47	26	29	22
Apartament cu 4 camere și peste (familie cu 4–5 persoane și peste)	48	25,5	36	23,5

Din șiragul fericirilor "majorate" reproducem, din aceeași sursă, rația lunară de kilowați acordată bunicilor de "Strănepotul lor Iubit":

Observați că la țară, pentrucă omul respiră aer curat, are nevoie de mai puțină lumină.

Decretul ține să sublinieze (Art. 1) că cetățeanul se bucură de "Consumurile normative lunare MAJORATE (Sublinierele noastre)".

Art. 2 precizează prețul: 0.65 lei kWh. Dacă depășește consumul cu 10% trebue să plătească kWh extra cu un leu; Iar dela 10-20% îl costă 1.50 kWh.

Iar dacă trece peste 20% îl costă 2.50 kWh, cu "avertizare". Adică i se va tăia curentul electric.

Cititorule, uită-te și vezi câți kWh consumi pe lună și gândește-te la fratele rămas în țară.

La recenta vizită în Germania de Răsărit, Ceaușescu a mai primit o altă tinichea ca să și-o agațe de gât: Inaltul ordin "Karl Marx".

▪▪

După o vizită oficială în Coreea de Nord, tovarășul și tovarășa s'au întors cu o mare bucurie agățată de gât. Kim Ir Sen și Li Gionk Ok au conferit străluciților savanți români "Inaltul titlu științific de Doctor Honoris Causa."

▪▪

Mizeria a silit pe mulți Români (majoritatea de origină maghiară) ca să treacă granița în Ungaria. Reprezentantul Budapestei însărcinat cu problemele refugiaților, Dl. Ferenc Nemeth, a declarat că aproape zilnic peste 100 de inși vin și cer ajutor.

▪▪

Prețul curentului electric, în ultimii 7 ani, s'a împătrit. Cetățeanul care consuma peste cota alocată și atingea consumul a 100 kWh, plătea în 1982, 80 de lei. Azi pentru același consum plătește 300 de lei. In socoteală intră KWh consumați pentru o cameră, principiul rămânând același: dacă consumi mai mult decât ți-e permis, plătești dublu și triplu KWh, riscând să ți se taie curentul electric.

▪▪

In timp ce în celelalte țări consumul de energie pentru particulari atinge în medie 20-25, în RSR rația de electricitate acordată cetățenilor pentru lumină, căldură, etc. este doar de 6.5.

▪▪

Cu prilejul celei de-a 71-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ambasadorul **Uniunii Sovietice la București E.M. Tiajelnikov a dat o recepție. Ceaușescu n'a luat parte!**

▪▪

Când se înfurie, Ceaușescu strigă: "Nenorociților, vă bag în pușcărie pe toți." Iar când e înfuriat sută'n sută zbieretele lui se aud prin toate odăile palatelor presedințiale.

▪▪

Dacă ești norocosul posesor al unei biciclete, dar ai nevoie să-ți repari șeaua, ori s'o înlocuiești, atunci ți se recomandă o bicicletă nouă deoarece nu există piese de schimb.

▪▪

La bursa neagră au valoare următoarele articole: țigarete (de toate calitățile), jachete groase, "blue jeans" plus pachetele cu supă vegetală numită "Vegeta", produsă în Iugoslavia.

▪▪

"Am văzut în trenuri, în tramvaie și pe oriunde am mers părinți triști, copii triști, toată lumea este tristă. A dispărut surâsul de pe fața Românului," ne spune un vizitator.

▪▪

Consiliul Europei care supraveghează situația drepturilor religioase în Europa a declarat că România este singura țară unde situația s'a înrăutățit.

▪▪

In RSR nu s'a tipărit, până în prezent, cartea lui Gorbaciov "Perestroika".

▪▪

Bateriile care până acuma se găseau rar, apropae nu se mai găsesc.

▪▪

In vagoanele restaurante se găsește doar bere și sucuri. Sandviciul este o raritate.

▪▪

Decorurile--ne explică afișul studiourilor "Anafilm"-au fost executate de soții Radu și Dana Dămăceanu.

D-na Dana Dămăceanu se numea ca d-ră -Dana I. Pacepa. Mai exact este fiica fostului Lt. G-ral Ion Mihai Pacepa.

▪▪

Pungile de plastic pe care cei din Vest le întrebuințează ca să arunce în ele gunoiul, au devenit articole de lux pe străzile capitalei. Oamenii le poartă cu mândrie!

▪▪

Nu s'a făcut nici un fel de plan, ca atunci când centrala atomo-electrică dela Cernavodă va fi terminată, unde să se depoziteze deșeurile radioactive. Probabil că ele vor fi stocate în jurul centralei.

▪▪

In diferite puncte de pe traseul noului metrou din București se pot vedea echipe de muncitori care tot repară...pe ici pe colo....

▪▪

La Reșița s'a inaugurat prima fază a liniei de tramvai în lungime de 3 km. In total linia va fi în lungime de 9.6 km.

▪▪

Dacă n'ați căpătat cetățenia americană, deci sunteți încă cetățean român, atunci conform legii (care nu se prea respectă) puteți merge în România fără a schimba $10 pe zi.

▪▪

Pentru a cincea oară Ceaușescu și-a vizitat prietenul Kim Ir Sen, satrapul din Coreea de Nord; iar ca semn de adâncă legătură culturală dintre cele două țări cu tradițională prietenie, Ceaușescu a dat ordin să se publice în RSR noul volum al lui Kim Gian Ii, fiul moștenitor. Ca răsplată, ziarele din Coreea au atacat Ungaria... Așa se ajută între ele Majestățile lor Kim și Nicolae.

▪▪

In etapa a treia de construcție a socialismului este prevăzut în programul partidului --trecerea României dela stadiul de țară în curs de dezvoltare la țară mediu...devastată."

Cronica internațională

CUTREMURELE SOVIETICE

—George AUGUSTIN—

New Yorkul este un oraș plăcut, dar Gorbaciov și nevasta sa Raisa, n'au apucat să se bucure de toate bunătățile ce le-au fost rezervate. Ei și-au întrerupt plăcuta vizită din Statele Unite și s'au întors, înainte de vreme, la Moscova, chemați de grozăvia calamității naturale din Armenia.

La Havana, Castro a rămas cu uniforma agățată în cui, iar placardele pregătite pentru întâmpinarea șefului cel mare, au rămas bune de foc sau de aruncat la gunoi. Doamna Thatcher a trebuit să-și umple agenda de lucru cu alte nimicuri, în locul rezervat întâlnirii cu "zâmbetul perestroicii"...

Deplângem întreaga nenorocire abătută asupra Armeniei și ne îngrozim când aflăm numărul nebănuit de mare al victimelor. Il comparăm cu dezastrul din 1977 din România și proporția se amplifică, apocaliptic.

Ce blestem s'a abătut asupra acestei țări și asupra acestui neam care a supraviețuit atâtor suferințe?

Pe muntele lor a acostat corabia lui Noe care a adus pentru a doua oară viața pe pământ!

Recent, Armenii au fost primii care au crezut în promisiunile de libertate și dreptate făcute de Gorbaciov și rezultatul este că sângerează de mai bine de un an în luptele interne din imperiul comunist, pentru această încredere. Nu este de mirare dacă fanaticul Khomeini, nu va specula cutremurul din Armenia ca o pedeapsă dată de Alah, pentru conflictul Armenilor cu musulmanii din Azerbaidjan. Cât despre comuniști, ei vor fi primii care vor căuta să beneficieze politic, de nenorocirea abătută asupra Armeniei. Folosind la maximum propaganda de ajutorare - la care participă întreaga lume- ei o vor amplifica în sensul grijei pe care statul sovietic o poartă popoarelor din uniune. Ei vor încerca să îndepărteze cât mai mult, din centrul atenției, conflictul ivit de cererea legitimă a Armenilor din regiunea Nagorno-Karbak, de a fi încadrați în hotarele patriei lor. In preziua cutremurului, conflictul era în plină creștere, soldat cu morți și răniți din ambele tabere, iar exodul Armenilor din Azerbaidjan spre Armenia, era în plină desfășurare, urmăriți de fanaticii musulmani.

Hiena comunistă rânjește privind la victimele care au căzut și se bucură de ele.

Cutremurul de pământ din Armenia s'a oprit, dar urmările sale sunt dezastruoase. Oameni de bine din toate colțurile lumii, lucrează la vindecarea rănilor. Pagubele materiale sunt mari, dar oricum, reparabile, în timp ce câmpurile de morminte noi, sunt pline de inimi de oameni ce nu se vor mai întoarce niciodată, mii de familii din Armenia și de pe întregul glob pământesc, unde au fost aruncați de soartă, acești oameni, departe de țara lor de origine.

Idealul Armenilor însă, n'a fost înmormântat nici la Leninakan nici la Kirovakan, ci va ieși învingător în luptele de eliberare din închisoarea sovietică...

Dacă dezastrul cutremurului din partea de Sud-Est a imperiului rusesc a stârnit compasiune în lumea întreagă și din toate părțile au sosit ajutoare pentru a anihila pe cât posibil urmările lui, la celălalt pol al axei, în partea de Nord-Vest a aceluiași imperiu, un alt cutremur cu extensie la multe epicentre viitoare, zgâlțâie șubreda temelie a Uniunii Sovietice.

Vulcanul de dată recentă care a erupt la suprafață în acest an, se numește Estonia, al cărui foc nestins de libertate, a ars în continuu.

In imensa întindere sovietică, Estonia pare invizibilă. Ca suprafață este cea mai mică din toate republicile sovietice, având doar 45.000 Km. pătrați iar ca număr de populație deține același record, numărând circa 1.460.000 de locuitori, număr atins cu invadarea Rușilor după ce țara a fost ocupată, corectat după expulzarea Suedezilor și Germanilor și mai ales de deportarea Estonienilor, după ocupație.

Popor de origine finougriană, Estonienii sunt citați prima dată în istorie, de Tacit. Exitența lor ca popor a fost o continuă luptă contra invadatorilor, fie vikingii în secolele IX și X fie Ruși în secolele XI și XII, înainte de a lupta contra Germanilor. Cu toată rezistența lor, ei sunt înfrânți la 1217 de cavalerii Ordinului Porte-Glaive, la care se alătură Danezii și sunt convertiți la creștinism. Impărțiți de arbitrajul pontifical între Danezi și Germani, ei sunt supuși total de aceștia din urmă, după ce Danezii îi cedează Cavalerilor Teutoni la 1346. Negustorii hanseatici și-au rezervat rolul de a controla porturile, în timp ce baronii germani și-au însușit marile domenii, reducându-i pe țăranii estonieni la rolul de sclavi.

Slăbirea ordinului Cavalerilor Teutoni și agresiunea țarului Ivan cel Groaznic la 1558, a favorizat la 1561, spargerea Confederației Livoniene, membră a Sfântului Imperiu, din care făcea parte și Estonia. Partea de Nord a țării cade sub puterea Suediei iar cea de Sud revine Poloniei dar, după primul război suedo-polonez, Suedezii își întind autoritatea lor asupra întregei Estonii, prin tratatul dela Altmark din 1629.

Era suedeză se termină cu primul război din Nord (1700-1712) și prin tratatul dela Nystad, 1721, Rusia își întinde stăpânirea asupra Estoniei, ocupată de Petru cel Mare la 1710.

Primul război mondial care a adus atâtea schimbări în geografia Europei, a afectat în mod favorabil Estonia. După revoluția lui Kerenski din Februarie 1917, Estonia se declară la 12 Aprilie 1917, stat autonom cu un guvern provizoriu condus de Konstantin Patz (1874-1956). Regimul lui Kerenski n'a ținut însă decât câteva luni și bolșevicii aprind focul revoluției din Octombrie 1917. Debandada care cuprinsese armata și obligațiile pe care Lenin și le luase față de Germania, când a fost ajutat să treacă pentru a ajunge la Petrograd, a dus la pacea dela Brest-Litovsk. Prin tratatul dela Brest-Litovsk, din Martie 1918, Lenin cedează Estonia, Germanilor care o ocupaseră deja din Februarie 1918.

Prăbușirea Germaniei din Noembrie 1918, a ajutat ca independența Estoniei să devină o realitate, pe care sovietele refuză la început să o recunoască și la 28 Noembrie 1918, armata roșie invadează Estonia.

Sprijinite de Finlanda, corpurile de luptători estonieni pentru libertate, trec la acțiunea de respingere a ocupanților ruși, izgonindu-i din țară, obligându-i pe Sovietici să încheie Tratatul dela Tartu din 2 Februarie 1920, prin care Sovieticii renunță la orice act de suveranitate și recunosc independența totală a Estonei. Acest tratat este recunoscut și de Marile Puteri la 26 Ianuarie 1921, consfințind idealul de veacuri al unui popor mic dar plin de demnitate.

Orientarea democratică a țării nu a folosit însă în fața brutalității comuniste sovietice. Deși recunoscuse oficial independența Estonei, care era de acum membră a Societății Națiunilor și cu care semnase încă din Martie 1932 un pact de neagresiune sovieto-estonian, Rusii, profitând de slăbiciunea democrațiilor apusene, impun Estoniei la 23 Septembrie 1939, un tratat de asistență mutuală prin care obțin concesiunea bazelor navale dela Hijuma, Saaremad și Padiski. Era prima agresiune sovietică, la o lună doar după semnarea pactului Ribbentrop-Molotov.

Agresiunea rusească nu se oprește însă aici. Urmărindu-și planul de expansiune, garantat de neamestecul Germaniei, Rușii ocupă la 17 Iunie 1940 Estonia și la 6 August 1940, o încorporează oficial în Uniunea Sovietică, sub numele de Republica Sovietică Estoniană. Au început imediat arestările celor care erau bănuiți că sunt împotriva Rușilor, iar în lunile Mai -Iunie 1941, au avut loc masive deportări din țară, lichidând întreaga opoziție.

Odată cu declanșarea celui de al doilea război mondial, în planul german Barbarosa, figura și ostilitățile care urmau să se desfășoare în Estonia. Rușii sunt izgoniți din Estonia și la 28 August 1941, trupele germane cuceresc capitala țării Tallinn. Estonienii nu se pot bucura însă de libertate, pentrucă sfârșitul războiului îi aduce din nou pe Ruși în Estonia. La 22 Aprilie 1944, Rușii declară din nou Estonia a 15-a republica sovietică. De data aceasta curățirea este mai radicală. Prigoana începe din nou, mai bine organizată. Minoritățile suedeză și germană sunt trimise în țările lor, Estonienii, deportați în masă, iar în locul lor colonizați ruși, puțini Ucraineni și alte minorități nepericuloase.

Au trecut de atunci 44 ani. Cu o putere de credință rar întâlnită la alte popoare, cu o educație naționalistă demnă de urmat de orice popor care ține la demnitatea sa, estonienii s'au ridicat în mod legal- și au cerut ieșirea de sub controlul Moscovei.

S'a întrunit întregul Soviet Suprem, au dezbătut -în stilul lor cazul- și au hotărît că așa ceva este cu neputință în "cadrul marilor libertăți sovietice".

Estonienii întruniți și ei în Sovietul Suprem Estonian, și au hotărît din nou, cu o majoritate de 150 voturi pentru și 91 contra, dreptul la suveranitatea Statului și respingerea legilor sovietice care nu convin autonomiei locale. Si votul Sovietului Suprem Estonian, a avut loc la 7 Decembrie 1988, la ora când Gorbaciov vorbea despre libertățile acordate în Uniunea Sovietică, în fața Adunării Generale a ONU.

Efemeride

S'a închis calendarul anului trecut și am deschis filele noului calendar. Ce întâmplări se vor înscrie în paginile imaculatee ce se vor întoarce în fiecare zi?

Anul care a trecut n'a adus nici o clarificare în lume. Ar fi fost și imposibil, așa cum nu poate aduce nici acest an care abia a început. Firele care conduc destinele omenirii s'au încâlcit atât de mult, că în ciclul a patru anotimpuri, numai Dumnezeu le poate descurca. Oamenilor politici care dețin frânele țărilor lor, le rămâne prea puțină capacitate de decizie în rezolvarea fenomenelor complexe, mondiale. Aceasta în cazul că sunt de bună credință. Dacă am adăuga la aceste complexe și incompetența, reaua credință, demagogia la unii, dictatura la alții, lingușirea la unii, impertinența la alții, nu numai că nu se clarifică nimic, dar complicațiile cresc și înfundătura se adâncește.

La sfârșitul anului 1988, au avut loc alegeri în mai multe state, aducând noi lideri pe scena politică a lumii.

In Statele Unite, deși se pare că alegerile au prelungit "statu-quo-ul" politic existent unele schimbări sunt de prevăzut în noua administrație care se inaugurează formal la 20 Ianuarie. Președintele ales, Bush, a făcut deja unele numiri în posturi cheie, altele decât a predecesorului său. Inlocuirea Secretarului Departamentului de Stat, Shultz, este una destul de importantă. O fi eșecul lui Shultz, în tratativele lipsite de succes pentru stabilirea păcii în Orientul Mijlociu, cauza acestei schimbări, rigiditatea cu care trata problemele delicate sau deosebirea de păreri, de multe ori contradictorie dintre Vice-Președinte și Secretarul de Stat în timpul Administrației Reagan? Poate toate la un loc, cert este că Statele Unite vor avea un nou Secretar de Stat

Balanța celor două partide americane nu s'a mișcat simțitor, Republicanii păstrând Casa Albă iar Democrații rămânând cu majoritatea în Congres. Din acest "quasi-echilibru" nu poate ieși nimic bun pentru țară, interesele partidelor având prioritate asupra intereselor naționale, fiecare încercând să frâneze activitatea celuilalt, cu gândul la popularitatea pentru viitoarele alegeri. Va schimba Președintele ales, Bush, linia predecesorului său? Aparent nu, dar fiecare președinte vrea să rămână în istorie și sub acest aspect așteptăm evoluția președintelui american ales. Tatonările făcute în vederea sprijinului celor două partide pentru problema esențială a echilibrării bugetului, ca și în neutralizarea unor ipotetici adversari, sunt semne că viitorul președinte privește cu mare seriozitate importanta funcțiune.

In Asia, alegerile din Pakistan, pot da o nouă turnură situației politice din regiune. Inlăturat în cel mai critic moment -printr'un reușit atentat- președintele Pakistanului Zia, nu mai este, pentru a ține în mâna de fier frânele țării. Partidul Poporului din Pakistan, a obținut cele mai multe voturi în alegerile din Noembrie trecut și președintele Ghulam Ishaq Khan, a chemat pe fiica fostului Prim Ministru Bhutto, la formarea guvernului.

In momentul când Rușii sunt obligați să părăsească Afganistanul, prezența fiicei lui Bhutto în fruntea celui mai hotărît și lucid stat, care cunoștea tactica rusească, este cel mai mare cadou de anul nou, primit de Gorbaciov.

Situația cea mai explozibilă însă rămâne în Orientul Mijlociu. Alegerile din Noembrie trecut din Israel au complicat și mai mult posibilitatea încheierii unei păci în regiune. Subrezenia unui guvern -indiferent dacă este condus de partidul Likud sau partidul Muncii apare evidentă. Nici un partid n'a obținut majoritatea necesară pentru a guverna și orice coaliție este lipsită de consistență. De altfel este și pueril a se crede în posibilitatea unei păci în conflictul palestinian. Cel mai puțin interesat în această pace este Statul Israel, care trăiește tocmai din adâncirea conflictului. O pace în regiune ar însemna încetarea substanțialului ajutor extern, primit de Israel, pentrucă supraviețuirea statului din propriile mijloace - la standardul actual -ar fi de numărul lunilor.

Declararea Statului Palestinian -cu recunoașterea rezoluțiilor ONU- este cel mai important act politic -făcut de palestinieni. Păcat că s'au trezit așa de târziu. Acest act a făcut șah-mat, politica externă a Statelor Unite, care prin Secretarul Departamentului de Stat, Shultz, a reacționat în cel mai copilăresc mod, reducând o țară -super-putere mondială- la rolul unui elefant condus cu bețigașul de un copil care îl călărește. Ridicola scuză a refuzului vizei lui Arafat, pe motive teroriste -nu poate înșela nici pe cei dela grădiniță. Replica i-a venit Secretarului de Stat american, chiar din partea conducerii organizațiilor evreiești din Statele Unite, care s'a întâlnit la Stokholm cu Arafat, tocmai când domnul Shultz, înfrânt categoric de votul Adunării Generale a ONU, refuza să revină asupra pripitei hotărîri.

Când ai dat viză de intrare celor mai mari teroriști de stat ca Ortega, Castro, URSS și China comunistă ca și tuturor reprezentanților guvernelor comuniste din lume, ale căror mâini sunt pline până la cot de sânge nevinovat, explicația dată în cazul Arafat este ridicolă. Nu de altceva, dar îl jignește pe Menahim Begin!

CRONICA VREMII

DESCOMPUNEREA COMUNISMULUI

—Ion BOIERU—

In aprecierea politicii, ca și în formularea de principii și orientări politice există un adevăr crud și permanent valabil: în practica politică nu se pot face greșeli, care să fie lipsite de consecințe și care să nu fie sancționate de lege, istorie, oameni sau conștiință. Greșelile politice sunt uneori fatale. In practica politică nu există imunitate atunci când viața popoarelor este în joc, prin acțiuni nesăbuite, care sfidează realitățile și ies din cursul desfășurării normale a istoriei.

Dela Revoluția Bolșevică din 1917 și până astăzi, lumea întreagă a trăit sub fatalitatea erorilor marxiste, prin care s'a impus unor popoare să iasă din cursul normal al evoluției lor istorice și să ofenseze propriile lor valori, aspirații și idealuri specifice. Mitul revoluției bolșevice a fost o greșeală inițială, care s'a perpetuat nu prin valoarea și semnificația ei intrinsecă, ci printr'un sistem organizat de propagandă și promisiuni iluzorii, care nu puteau fi niciodată împlinite, căci erau ieșite dintr'o imaginație fabuloasă și deficientă.

Acum vreo 10 ani, înurmă, un scriitor francez a scris o carte în care a anunțat moartea lui Karl Marx. Totul părea, la vremea aceea, o simplă trăsătură de stil, fără temei în concret. Totuși, s'a văzut mai târziu că, doctrina marxistă își pierde din potențialul ei retoric și că regimurile comuniste nu reprezintă decât eșecuri neîntrerupte și sunt deficitare pe planul concret al înfăptuirilor.

Nu s'a realizată până astăzi nici o societate comunistă, în nici o parte a lumii. Aceasta a demonstrat o greșeală de început: construcția unei societăți comuniste pe baza ideologiei marxiste, care era o ficțiune politică, întreținută în mintea unora cu o aparatură complicată de înșelăciuni și aparențe amăgitoare.

REVOLUTIA LUI REAGAN

In fața colosului militar sovietic și a propagandei comuniste, guvernarea lui Reagan a realizat o revoluție istorică sănătoasă și spirituală. In locul amăgirilor, Reagan a ridicat puterea spirituală a valorilor tradiționale americane, naționale, morale și creștine.

Acestea au generat o nouă stare de spirit, o nouă înțelegere a lumii și vieții, o nouă conțiință a principiilor morale și naționale, care s'a opus cu tenacitate mitologiei bolșevice și marxiste.

Revoluția ideologică și spirituală a lui Reagan a pus la grea încercare pe bolșevicii din Moscova și pe comuniștii din întreaga lume. Si comuniștii au fost nevoiți să treacă la o revizuire a poziției lor ideologice și la o reconsiderare a obiectivelor de cucerire și dominare mondială. Așa s'a ajuns în Rusia Sovietică la glasnost și perestroika. Acestea au fost și sunt încă primite cu scepticism de lumea liberă. Totuși, indiferent dacă sunt reale sau simple formule de tactică, ele vor avea efecte profunde asupra tuturor regimurilor comuniste. Efecte de dislocare, de destrămare a structurilor ideologice marxiste, care trebuesc înlocuite și nu mai există un alt Karl Marx, care să le ofere principii și legi noi de interpretare istorică și politică. Stalin însuși a fost dărâmat de pe soclul lui ideologic. Poziția lui Lenin este foarte șubredă și va disparea și chipul lui, în curând. Toți ceilalți "lideri" sovietici au fost înnecați în apele istoriei, iar pigmeii comuniști ca Ceaușescu, Kadar, Jaruzelski, etc., fac degeaba umbră pământului, căci ei nu vor putea salva marxismul de descompunere și pieire.

MISCAREA POPOARELOR

Un semn al neputinței comuniste de a consolida o societate nouă, pe deasupra națiunilor și naționalităților este acela al mișcărilor popoarelor din Rusia Sovietică. Armenii și Estonienii sunt purtătorii de cuvânt ai libertăților naționale, din interiorul Rusiei Sovietice. Aceste mișcări, conjugate cu puternica reacțiune națională a afganistanilor, sunt evidențe clare ale falimentului care grefează asupra regimurilor comuniste. Popoarele și idealurile lor naționale nu pot fi anulate în numele ideologiei marxiste. Națiunile își cer drepturile lor de existență liberă și de organizare statală. (Eroarea Palestinienilor care își cer dreptul de existență liberă și de Stat Suveran stă în faptul că Arafat este promotorul unei ideologii marxiste și se sprijină pe ajutorul Sovietic. Această poziție a lui Arafat este contradictorie și, azi, anacronică. Rusia Sovietică nu este apărătoarea legitimă a drepturilor naționale).

Rusia Sovietică este o federație forțată, dictatorială de popoare și națiuni și ea nu va putea supraviețui în cazul unui cataclism pe care-l vor provoca națiunile care nu sunt slave sau nu fac parte din componența etnică rusească.

O mișcare generalizată a popoarelor din Rusia Sovietică va fi capabilă să destrame imperiul sovietic. Astăzi, imperiul sovietic este în pericol din cauza artificiului de federație a naționalităților diverse, și din cauza artificialității ideologiei marxiste. Pe temeiul ideologiei marxiste nu mai poate supraviețui nici o societate, nici o țară și nici un popor din lume.

CUTREMURUL
DIN ARMENIA

A fost teribil și distructiv. O năpastă a naturii, care a lovit puternic regimul sovietic, căci a scos la lumină insuficiențele regimului bolșevic. Acest cutremur a depășit toate puterile statale ale imensului imperiu sovietic, care s'a pregătit de cucerirea lumii și, acum, n'a fost în stare să aducă echipamentul tehnologic necesar de ajutorare a sinistraților și a celor îngropați sub dărâmături. A trebuit să vină echipe străine, pentru a rezolva situația tragică pe care a creiat-o cutremurul. Poate, că le-a dat de gândit și conducătorilor sovietici faptul că au fost impotenți în fața situației de după cutremur. Cum ar putea biata societate comunistă din Rusia Sovietică să facă față unor dezastre gigantice, în cazul unui război atomic, pentru care s'a pregătit Moscova ?. Ea n'a fost capabilă să facă față, cu mijloacele propii, cutremurului din Armenia. Si când te gândești că o bună parte din lumea liberă (mai cu seamă intelectualii, ca să nu zic pretinsii intelectuali) așteptau dela Rusia Sovietică construcția unei societăți paradisiace.

Nu suntem departe când, după eșecurile și, apoi, după destrămarea comunismului, acești intelectuali, pomeniți mai sus, vor ajunge să le fie rușine de poziția lor favorabilă comunismului, pe care au avut-o și au afișat-o cu aroganță, cu agresiune și cu denunțare polițienească a altor crezuri politice, a altor vederi ideologice și a altor valori și orientări spirituale.

Intrăm în anul 1989 sub augurul unor semne prevestitoare de bine. Comunismul se clatină pretutindeni pe temeliile lui șubrede și se deschid orizonturi luminoase pentru viitorul omenirii.

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0706-8365

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLECTAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE ....

PRENUMELE ....

STRADA/Nr ....

ORAȘUL .... STATUL/PROVINCIA ....

COD POȘTAL .... ȚARA ....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

$ 35 ÎN SUS -ABONAMENT DE SPRIJIN-
$ 30 PENTRU INSTITUȚII
$ 25 TOATE ȚĂRILE

NOTE ȘI COMENTARII

O CRUDĂ REALITATE

"Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă'n poartă"

Când citești ziarele din țară, îți vine să crezi că niciodată Românii n'au trăit mai bine ca în "epoca de aur" a lui Ceaușescu. Cincinale depășite. Producția de grâu, porumb, zarzavaturi,fructe, mai bună decât în anul trecut. Vitele, mai grase și mai frumoase ca oricând altădată, dele dă grăsimea pe nu știu unde. Mă rog, raiul pe pământ și nu alta.

O fi, zicem noi, dar văzând cozile din fața prăvăliilor alimentare ce cresc tot mai mari, ne întrebăm: cum se face oare că în timp ce totul este pe roze, în România, Românii strâng tot mai mult cureaua?... Unde-s bunurile de consum necesare traiului vieții cea de toate zilele?..

Unde?...

Sunt pe câmp, putrezind sub ploaie și soare! Sunt încă la bazele de colectare, din lipsă de mijloace de transport. Pot fi găsite pe marginea șoselelor împrăștiate, auto-camioanele având deschizături atât de mari încât pierd în timpul transportului o bună parte din ele. Iar restul ia drumul străinătății. Vorba aia: "ca la noi, la nimeni"... Iar bietul Român, continuă să facă "ramazan", să se culce și să se scoale flămând, din cauza unei proaste conduceri.

La cel de al 19-lea Congres al partidului comunist din Rusia Sovietică, i s'a strigat în față lui Gromiko, președintele Republicii, ultimul supraviețuitor din tagma erei staliniste, că nu este vrednic de a mai continua să conducă poporul în această poziție, cerându-i să-și dea demisia, ceea ce, umilit, a făcut-o în cele din urmă. Lui Nicolae Ceaușescu, nu numai că nu s'a găsit încă nimeni să aibă acest curaj să-i ceară, ba dimpotrivă, este adulat de presă, poeții îi închină ode de preamărire, scriitori dela jurnalele oficiale ale regimului îl pupă când pe o parte, când pe alta, ca pe cel mai luminat fiu al țării, omul destinului veacului nostru. Până și fețele religioase, cele consacrate trăirii dumnezeiești, îl adulează pe acest neisprăvit și bolnav mintal. Citim astfel în ziarul "Telegraful Român", foaie religioasă editată de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului, publică în numărul său din 1 și 15 August 1988, sub titlul: EPOCA NICOLAE CEAUSESCU EPOCA DE GRANDIOASE INFAPTUIRI, una dintre cele mai mari minciuni, odată cu fotografia marelui nebun, spunând textual că: "A cuprinde toate realizările acestei epoci este cu neputință. O constatare se impune însă tuturor: fața țării s'a schimbat radical în această perioadă". Si noi suntem de acord că, într'adevăr, fața țării s'a schimbat în anii de domnie ai lui Nicolae Ceaușescu, dar nu înspre bine, ci spre rău.

Cine anume fură căciula, depe capul cui?

Realitatea, cruda realitate este că, niciodată România n'a avut un conducător de stat atât de hârșit în rele ca în persoana ingrată a lui Nicolae Ceușescu, omul care va rămâne în istoria poporului nostru ca distrugător de biserici, monumente de artă, sate și cimitire, Si toate astea, dintr'o ură dementă față de trecutul istoric al țării, căreia i-a depus jurământul său de credință, după cum o spune "Telegraful Român", foaia religioasă a a Arhiepiscopiei Sibiului, în fruntea căreia stă, neplămăditul Mitropolit al Ardealului, Antonie Plămădeală, frate de cruce cu înverșunații ateiști din guvern. Căci, singuri nu știm, pe cine anume servește Mitropolitul Ardealului, zisul Plămădeală. Ne îndoim însă că el servește Biserica Ortodoxă Română și pe Dumnezeul căruia și-a închinat viața-i pământească. Ba dimpotrivă, credem sus și tare că el servește Partidul Comunist din România, al cărui prim pion se află pe tabla de șah a regimului comunist din România lui Nicolae Ceaușescu.

Si atunci, cum stăm cu zisa BISERICA MAMA pe care o îmbrățișează anumite biserici ortodoxe române din Statele Unite, ce, (conform) cu cele expuse mai sus, sunt, pur și simplu, agenții de informație ale guvernului lui Ceaușescu.

O întrebare grea, desigur, căreia noi nu-i putem da răspunsul, neînțelegând situația respectivă... Când însă neamul nostru trece prin cele mai cumplite dureri din întreaga sa istorie, când bisericile și mânăstirile grăitoare de neam și țară, când statele românești depe întreg cuprinsul țării se află pe punctul exterminării buldozerelor ceaușiste, credem că și din partea ziarului CREDINTA, organul oficial al zisei Episcopii Misionare din America și Canada, așteptam un răzvrătit răspuns, pe care cu durere, nu l-am înregistrat până acum.

In fața durerilor amărâtului nostru Neam, indiferent de convingerile noastre politice, BISERICA MAMA, credem sus și tare că trebuia să ne dea primul exemplu.

Nicolae NOVAC